The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, FEBRUARY 8, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

11. N-RS. TREŠDIENA, 1967. G. 8. FEBRUĀRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A
tālrunis 544-4278

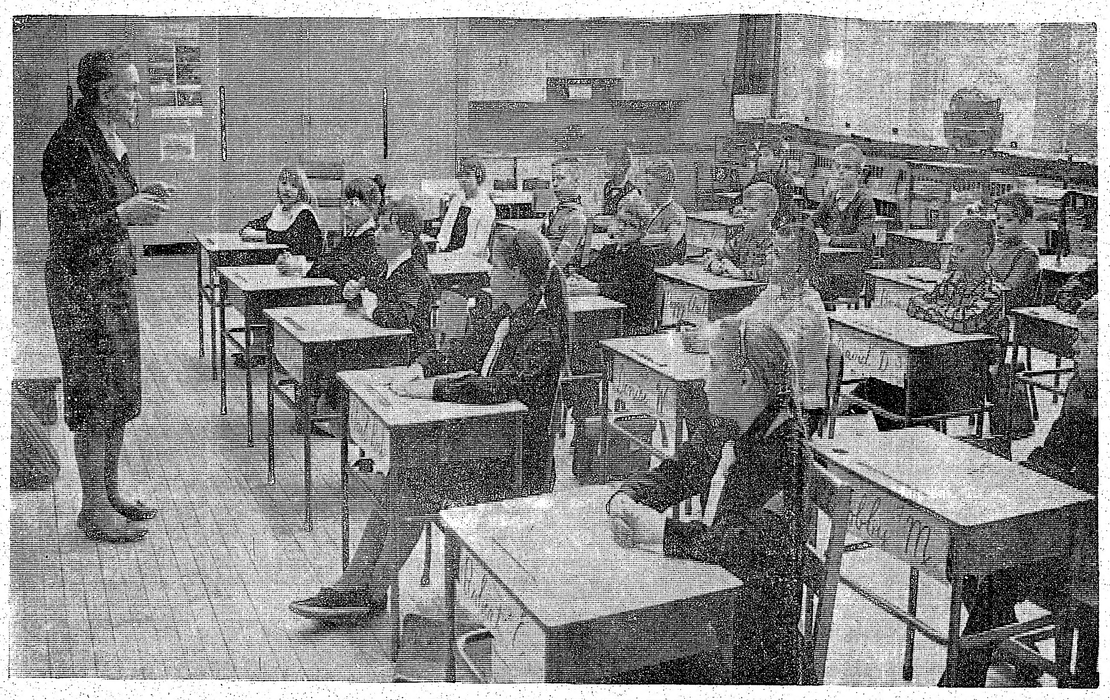

LATVIEŠU SKOLA JAUNAJĀS TELPĀS

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola tieši Draudzīgā aicinājuma dienā 28. janvārī uzsāka mācības jaunajās Džesa Kečama skolas telpās, kuras ierādījusi Toronto pilsētas izglītības pārvalde. Uzņēmumā skolotāja M. Miezīte jaunajās telpās pasniedz pirmo stundu 4a. klasei. Foto: JAK

Vai mūsu vēstules jau pārplūdina ASV senatu?

VAŠINGTONAS VALDĪBA VAIRS NAV TIK DROŠA PAR KONSULĀRĀ NOLIGUMA RATIFICĒŠANU

Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, Amerikas latviešu apvienība un tās informācijas biroja direktors S. Rudzītis kopš brīža, kad kļuva zināms, ka ASV senātā atkal ierosināts jautājums par konsulārā nolīguma ratifikāciju ar Pad. savienību, uzsākusi pretdarbību ar iesniegumiem, senātoru apmeklējumiem un citiem pasākumiem. Arī organizācija Americans for Congressional Action to Free the Baltic States tūlīt kļuvusi atkal aktīva un mobilizējusi savus spēkus pretdarbībai, aicinot talkā visus Baltijas tautu piederīgos un draugus. Tāpat Latviešu biedrību sadarbības centrs ar savu priekšsēdi V. Viksniņu, kas jau pērnā gadā iesniedza senātā 5000 parakstu protestam pret šo nolīgumu, tagad savācis jaunus 10.000 parakstus iesniegšanai likumdevējām iestādēm Vašingtonā. Ar to tomēr nepietiek, nepieciešama katra ASV latvieša piedalīšanās šai pretakcijā, rakstot vēstules un sūtot telegrammas senāta ārlietu komisijas vadītājam Fulbraitam, komisijas locekļiem un savu pavalsts senātoriem. Jācer, ka vēstuļu straume uz senātu jau sākusies, jo tā seviški ietekmīga var būt tieši tagad, kad konsulārā nolīguma jautājumā iestājies zināms pagrieziens šī līguma pretinieku labā.

Katrā ziņā prezidents Džonsons ar savu valdību nav vairs tik pārliecināts kā sākumā, ka šoreiz senāts nolīgumu noteikti ratificēs. Tas, liekas, izskaidrojams ar faktu, ka senāta ārlietu komisija izšķīrusies neapmierināties vienīgi ar ārlietu ministrijas viedokļa noskaidrošanu, bet uzklausīt arī nolīguma pretinieku domas un argumentus. Nepamatota izrādījusies arī valdības pārliecība, ka no ceļa novākts lielākais šķēršlis — federālā izmeklēšanas biroja direktora J. E. Huvera pretestība. Huvers, senāta ārlietu komisijas izklausīšanai sākoties, par jaunu brīdināja no šī nolīguma sekām, kuŗas varētu apdraudēt ASV drošību.

Šis valdībai nelabvēlīgais pagrieziens izrādījies tik bīstams, ka valdība jutusies spiesta izdot sevišķu paskaidrojumu, ka līguma pretinieki tā saturu pārspīlējot. Pēc valdības paskaidrojuma tas ir pavisam nevainīgs: nolīgums gan paredzot ASV konsulāta atvēršanu Ļeņingradā un padomju konsulāta iekārtošanu Čikagā vai Losandželosā, bet neesot ne ieteikts, ne prasīts, ka tādi būtu noteikti arī atveŗami.

Līgums nedošot Pad. savienībai tiesības novietot ASV territorijā pat vienu darbinieku vairāk nekā līdz šim, tāpat to nevarēšot darīt amerikāņi Pad. savienībā. Nolīgums nosakot vienīgi pamat kārtību ASV pilsoņu aizsardzībai Pad. savienībā un otrādi. Šīs kārtības atzīšana esot uzskatāma par Pad. savienības koncesiju un noteicot, ka padomju iestādes trīs dienu laikā informēs par kāda ASV pilsoņa apcietināšanu Pad. savienībā un atļaus ASV ierēdniem ar apcietināto tikties 2—4 dienu laikā.

(Nobeigums 8. lpp.)

ĢIMNAZIJAS DRAMATISKA PULCIŅA DALĪBNIEKI

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas dramatiskais pulciņš skolas rīkotajā Draudzīgā aicinājuma atceres vakarā 29. janvārī izrādīja T. Zeltiņa lugu „Rīgas ģimnazisti" (skat. rakstu 3. lpp.). Uzņēmumā izrādes dalībnieki: priekšā no kreisās — sufliere Valda Siksna, tēlotāji Ingrida Boša, Skaidrīte Leja, Guntis Siliņš, Rita Gribusta, Dainis Mārsons un Inese Krastiņa; aizmugurē — tēlotājs Tālivaldis Auziņš, režisors Hugo Miķelsons un monologu lasītāji Raimonds Rūtītis, Andrejs Stikuts un Pēteris Ančāns. Foto: J. Liģers

Izjusts sumināJums māsai Martai

TORONTO DV NODAĻAS ZVIEDRIJĀ IZDOTO LATVIEŠU LEĢIONĀRU ATCERES VAKARS

Tā ir nodrāzta fraze, kuŗu pārāk bieži lieto nevietā un bez vajadzības, tomēr šoreiz, liekas, pamatoti var sacīt: daudziem no vairāk nekā 100 apmeklētājiem, kas 4. februārī bija ieradušies Latviešu namā, lai būtu klāt Toronto DV nodaļas rīkotajā Zviedrijā 1946. gada janvārī izdoto latviešu leģionāru atceres vakarā, acīs iezagās miklums, kad atvaļinātais virsleitnants Vilis Krūmiņš, kas traģiskajās dienās pats bija Zviedrijas internēto vidū, mazliet drebošā balsī un ar acu valgumu cīnoties, sirsnīgos vārdos pateicās tā laika žēlsirdīgajai māsai Martai Lambertei - Cakarei par visu, ko viņa darījusi nelaimīgo latviešu karaviŗu labā, kuŗus Undena valdība pēc drāmatiska bada streika izdeva Pad. savienībai, kaut zviedru tauta un pat karalis bija pret to.

Atceres vakara ievadījumā viešņa no Čikagas Marta Cakare, kuŗu šī kontinenta latvieši labāk pazīst kā dziedoni, mazāk zinot par viņas žēlsirdīgās māsas gaitām Zviedrijā, nodziedāja komponista Valdemāra Ozoliņa viņai veltīto 6 tautas dziesmu virkni „Karaviŗs", kuŗā ietilpa dziesmas „Aiz kalniņa kuplas liepas", „Bāleliņa līgaviņa", „Kas kait karaviŗam?", „Skaistas rozes, magonītes", „Sakās kungi droši vīri" un „E kur stalti karaviŗi". Klavierpavadījumus veica pianiste Aina Zemdega. Publika soprāna M. Cakares priekšnesumu uzņēma atzinīgi, visu vārdā Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne abām māksliniecēm pateicās ar ziediem, par ko dziedone savukārt pateicās ar piedevu — V. Baštika „Visiem rozes dārzā zied".

Pēc tam viešņa nolasīja savu atmiņu stāstu par Zviedrijā pavadītajām līdzi dzīvotajām traģiskajām dienām, kuŗās internētie latviešu karaviŗi svārstījās starp izmisumu un atjaunotām cerībām, centās zviedru valdības nostāju mainīt ar bada streiku, bet palika zaudētāji šai drāmatiskajā cīņā. Undēna prāts palika negrozāms, viņš latviešu karaviŗus izdeva Maskavai, par spīti neskaitāmām intervencijām no pašu zviedru vidus un pat ārzemēm. Neizdoti palika tikai nedaudzie, kuŗi šai brīdī atradās slimnīcās un vēlāk, baidīdamies biedru likteņa, laivā pārbēga uz Angliju. Marta Cakare, kas tolaik strādāja zviedru slimnīcā par žēlsirdīgo māsu, liktenīgās dienas pavadīja kopā ar nelaimīgajiem „zēniem", kā viņa pati saka, apmeklējot viņus internējuma nometnēs un dažādajās slimnīcās, pati badojoties līdz un riskējot ar veselību (vēlāk arī nācās pašai vienu gadu dziedināties slimnīcā), piedaloties arī dažu neveiksmīgo (leitnantu O. Lapas un P. Vabuļa) bēgšu, kad tie izmisumā un nervu sabrukumā izšķīrās par aiziešanu no dzīves, lai tikai nekristu Latvijas okupantu varmācīgajās rokās. Viņa runājusi ar viņiem visiem, bijusi kopā ar viņiem līdz pēdējai dienai, kādēļ varēja sarīkojumā arī pastāstīt, kas ar vienu otru no šiem 148 nelaimīgajiem noticis vēlākajos gados pēc izdošanas. — Nav iespējams īsumā atreferēt Martas Cakares atmiņu stāstu, to katram jādzird pašam, jo arī tas kļuvis daļa no latviešu tautas vēstures, kuŗā traģisma nekad nav trūcis.

Atmiņu stāstu viešņa pabeidza ar sava vīra — dzejnieka Olģerta Cakara izdotajiem veltīta dzejoļa nolasīšanu. Toronto DV nodaļas priekšsēdis I. Zamlovskis, pateicies M. Cakarei par pašaizliedzīgo iestāšanos un personīgajiem upuriem latviešu karaviŗu labā, kuŗi cerību pilni un ticībā taisnībai meklēja glābiņu neitrālajā Zviedrijā, aicināja atceres vakara dalībniekus izdotos pieminēt ar klusuma brīdi, kamēr Aina Zemdega uz klavierēm intonēja brīdim piemērotu tautas dziesmu.

Martai Cakarei par pašaizliedzīgajām pūlēm ar ziedu veltī pateicās arī Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes locekļi L. Vēvers, un tad kādreizējās zviedru slimnīcas žēlsirdīgās māsas un internēto eņģeļa priekšā nostājās Vilis Krūmiņš, kas pēc laimīgas izglābšanās no izdošanas padomju vergu valstij daudzus gadus nodzīvojis Brazilijā un tagad ieradies Toronto no Kalifornijas. Sniedzot sarkanas rozes, viņš visiem klātesošiem

(Nobeigums 4. lpp.)

Voldemārs Korsts

Saskatīsim īstenību!

Ir divas bīstamas dzīves pieejas — brīvo cilvēku sabiedrībā. Viena no tām bazēta uz personīgās labklājības ar pārliecību, ka nepatīkamu vai grūti atrisināmu jautājumu kārtošanu var atlikt uz laiku, kad būs radies „piemērots brīdis". Otras pieejas cilvēki, dzīvojot brīvā sabiedrībā, kuŗa pamatojas uz kopīgas gribas un interesēm, domā, ka sadarbība iespējama tikai tad, ja visi domā tā, kā „es diktēju". Nav svarīgi, vai šo domu cenšas uzspiest atsevišķas personas vai kāda sabiedrības grupa, kuŗa dzīvo pagātnes sapņos un uzskata sevi par vienīgo mūsu tautības un kultūras pārstāvētāju. Ja šāda doma pastāvētu vienīgi šo cilvēku aprindās, to varētu viegli apiet, bet bīstami ir tas, ka šīs aprindas cenšas aizkavēt jebkuŗu citu darbu, kuŗu tās pašas nav uzsākušas vai nav spējīgas veikt. Rezultātā izšķirīgajos brīžos trūkst īstas iniciātivas un mērķtiecīgas un neatlaidīgas darbības, jo uzdevumu veicēja iestādījuma personālo sastāvu neizrauga pēc spējām un patiesas darba gribas, bet gan pēc piederības kādai grupai, tāpat vadoties no vecajām tradicijām, kuŗas gan ir respektējamas un cienījamas mūsu iekšējā dzīvē, bet bīstamas cīņas apstākļos. Mūsu gadījumā tā ir nacionālpolitiskā cīņa par Latvijas nākotni, īstenībā arī par mūsu nacionālās emigrācijas kodola saglabāšanu.

Jau vairākkārt uzsvērts, ka nedrīkstam pārāk jūsmot ne par pašu sarīkojumiem, nedz par tiem nedaudzajiem panākumiem mūsu nacionālpolitiskajā cīņā par Latvijas brīvības atjaunošanu. Arvien jārēķinās, ka nāks pretsitiens, zaudējumi un situācijas, kuŗās nevaram gaidīt uz „piemērotu brīdi", bet jāreaģē bez kavēšanās, apzinīgi, mērķtiecīgi un galvenais — vienoti.

Šādu iespēju radīšanai pērnā gada beigu posmā notika t.s. „Ņujorkas sanāksme", lai mēģinātu radīt kopīgu komiteju, kuŗa, kaut arī pastāvētu viens otrs pretējs ieskats, nepieciešamības brīdī varētu kontaktēt un ierosināt visas grupas un visus novirzienus uz kopīgu plaša apmēra akciju. Šai sanāksmei nebija nodoma atņemt kādai atsevišķai vadošajai personai vai organizācijai ne patieso, nedz iedomāto slavu un nopelnus, nebija arī nodoma jaukties kādas organizācijas vai grupas iekšējā darbībā, bet vienīgi griba radīt bazi, uz kuŗas nepieciešamības brīdī visu organizāciju un novirzienu spējas un spēkus būtu iespējams mobilizēt tūlītējai akcijai. Dažu personu pārliecības dēļ, ka sadarbība iespējama tikai tad, ja visi pakļaujas diktātam, un apspriežot, vai šāda sadarbības vienība var būt patstāvīga un pastāvīga, šis Ņujorkas sanāksmes labais nodoms praktiski izbeigts tieši brīdī, kad šāda vienota sadarbība plašā mērogā mums būtu bijusi ļoti nepieciešama.

Šāda nepieciešamība spēji radās, kad ASV prezidents Džonsons savā 10. janvāra ziņojumā par valsts stāvokli uzsvēra, ka nodomājis pastiprināt koeksistenci ar Pad. savienību. Viņa rīcība šai virzienā sākusi atklāties negaidīti strauji. Prezidenta Džonsona centienu izpausmē mūs visvairāk var skart viņa prasība senātam ratificēt 1964. gada 1. jūnijā parakstīto konsulāro nolīgumu ar Pad. savienību, kas atļautu Kremlim iekārtot savus konsulātus visos lielakos ASV centros. Šādu konsulātu jaunie kārtošana ne tikai neaprēķināmā mērā veicinātu padomju spiegu darbību, bet arī ierosinātu dažādus neatbildīgus elementus uz tālāku rīcību ASV drošības apdraudēšanai un sabiedriskās domas jaukšanai komūnistiskās propagandas nolūku labā. Tas dotu arī jaunus impulsus visāda veida „liberāļu", pīspiku, bītniku, „akadēmiķu" un pārprasta kristiānisma sludinātāju bieži vien nelikumīgai darbībai, tāpat uzmundrinājumu dažāda veida pretvalstisko un pat kriminālo elementu jaunai aktīvitātei. Būtībā šis konsulārais noligums apdraudētu arī Baltijas valstu okupācijas neatzīšanu, kļūstot pār gandriz nepārvaramu šķēršli mūsu tālāko prasību īstenošanai Latvijas un Baltijas valstu tiesību un neatkarības atjaunošanas labā.

Katrai emigrantu vai trimdas grupai būtu jāapzinās, ka Pad. savienības konsulātu ierīkošana neapšaubāmi apdraudētu arī viņu turpmāko eksistenci. Kāds no mūsu trimdas visaktīvākajiem un redzamākajiem cīnītājiem man raksta: „Es šaubos, vai mums izdosies novērst konsulārā līguma ratifikāciju, tomēr tūlīt ir jāuzsāk aktīva protesta akcija šai lietā. Izdarot šo protesta akciju, jāsāk jau tūlīt domāt arī par to, ko darīt tad, kad komūnistu konsuli ar saviem latviešu kvislingiem sēdēs mūsu lielāko koncentrējumu pilsētās. Nav šaubu, ka viņi uzsāks kaut ko tādu, kas mūsu labajos dzīves apstākļos tik ļoti iegrimušo sabiedrību tā pārsteigs, ka aizrausies elpa. Mums taču nav sveši šo 'konsulāro' ierēdņu panākumi Zviedrijā, Anglijā un Vācijā, kur mūsu trimdas saimi smagi sadragāja. To pašu darīs ar mums arī ASV, jo liela daļa mūsu naīvo, liberālo un dolaru medībās aizrāvušos cilvēku kļūs par pavisam vieglu aramlauku padomju aģentiem. Reizē ar konsulātu iekārtošanu mūs drupinās, šķels un putinās tādos apmēros, par kuŗiem tikai nedaudziem no mums ir neliela priekšnojauta."

Šī patiešām nacionāli noskaņotā, darbā daudz pieredzējušā cilvēka brīdinājumam būtu veltījama vislielākā uzmanība. Mums nepieciešams tūlīt uzsākt plašu protesta akciju, kuŗa apvienotu visus. Nav nozīmes organizēt nelielas lokālas demonstrācijas, kuŗas prasa laiku un enerģiju, bet par kuŗām maz kas tālāk kļūst zināms. Tādēļ jārīkojas reāli un iespaidīgi. Bez kavēšanās nepieciešams organizēt īstus vēstuļu un telegrammu plūdus ASV senāta ārlietu komisijas priekšsēdim un locekļiem, tāpat katras pavalsts senātoriem, norādot uz bīstamajām sekām, kādas varētu būt šī konsulārā nolīguma ratificēšanai. Ka mēs spējam šādu iespaidīgu un ietekmīgu akciju noorganizēt, pierāda organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States vadītā Baltijas valstu brīvības rezolūcijas lieta ASV kongresā. Tikai šoreiz akcija nevar ilgt sešus garus gadus, tai jābūt spontānai un jānotiek bez kavēšanās.

Lai nevienu neaizvainotu, vēlos tikai atzīmēt, ka, ja gadījumā vēstuļu rakstītājiem vajadzīgi paraugi, adreses un citi materiāli, tie saņemami, rakstot tai pašai vietai, kuŗā līdzīgus materiālus varēja iegūt Baltijas valstu brīvības rezolūcijas akcijā.

Pašreizējā situācija skaidri norāda, cik vērtīga un svētīga būtu bijusi „Ņujorkas sanāksmes" ieteiktā īpašā komiteja. Ja tāda būtu radīta, tad jau vakar, nevis šodien vai rīt, būtu nācis aicinājums tautiešiem visu organizāciju vārdā, būtu sagādāti vēstuļu paraugi un viss cits nepieciešamais, lai mēs tagad, sākoties cīņai par bīstamā konsulārā nolīguma ratifikāciju, varētu patiešām iespaidīgi parādīt, ka esam brīvas valsts brīvi pilsoņi, kuŗi iestājas un cīnās par demokratiju, starptautiskajām tiesībām un mūsu tautas un valsts nākotni. Lai cik nepatīkami viena vai otra ausij varētu skanēt šis nobeiguma teikums, man tomēr jāsaka: izbeigsim runāt un sāksim atkal strādāt! Vēl nav par vēlu.

Aistētika, daba un māksla

Atsevišķie, atšķirīgi tveramie pārdzīvojumi (piemēram, kāda atcere) kā īpašas daļas iekļaujas dvēseles dzīves kopumā un veselumā. Tajā piedalās un mijas dažādi cilvēka pārdzīvojumi. Jūtas visiem strāvo cauri un izteic apziņas satura pamatīpašību, īpato kopnokrāsu. Jūtas ir arī pamatfons un atmosfaira, kurā raisās un veidojas citi dvēseles dzīves notikumi. Katrā pārdzīvojumā ievijas jūtu pavedieni, izteicot mūsu iekšējās dzīves noskaņojumu.

Mēs parasti nostājamies īpatās jūtu attieksmēs gan pret vienkāršiem jutekliskiem iespaidiem, gan pret mākslas darbiem un dabas priekšmetiem. To vērojums pats par sevi mūs saviļņo. Šādus pārdzīvojumus sauc par aistētiskām jūtām. Šis vērojums ir pats par sevi mērķis, neatkarīgi no tā, vai tā tēli pastāv reāli un ir prātam apzināmi. Aistētiskiem pārdzīvojumiem nav praktiskas nozīmes.

Mākslas darbi un dabas parādības mums ir doti aistētiskā pārdzīvojumā jutekliski un uzskatāmi. Tie var būt elementāri vai sarežģīti redzes, dzirdes un kustību novados: piemēram — krāsu saistījumi, telpiskās formas (prizmas un citas), laukumu un līniju attieksmes, simmetrisks un asimmetrisks formu iekārtojums, dažu skaņu savienojumi, graciozas un citādas kustības.

Atsevišķie elementārie iespaidi mākslas darbos nav vienkārši savirknēti. Tie ir pakļauti zināmai ietekmīgu formu uzbūvei, kuru noteic veidola veselums; piemēram — melodija apvieno šādā veseluma sakarībā atsevišķus toņus, deja — kustību momentus, kas nepārtraukti pāriet viens otrā ritma vienībā; glezna apvieno līnijas un krāsu laukumus; līdzīga sakarība konstatējama arī daiļliteratūras darbos. Aistētiskā pārdzīvojumā mēs tveram šo veselo.

Mūsu pārdzīvojums var būt vairāk vai mazāk pilnīgs atkarā no tā, cik aistētiski izkopta ir mūsu redze un dzirde, cik bagāta ir mūsu iekšējā pasaule. Cilvēkam jāiedzīvojas un jāiejūtas mākslas darbu formālajos iespaidos, lai kļūtu pieejams to iekšējais saturs, noskaņas un jēga, kuru mākslinieks savos darbos ietvēris. Aistētiskai baudai raksturīgs ir iejūtas pārdzīvojums, kurā ieliekam savu iekšējo dzīvi un saviļņojumu gan tieši vārdu, skaņu, krāsu un formu ietekmē, gan asociatīvā veidā ar priekšstatiem un noskaņām, kuras izraisa mūsu dvēselē attiecīgie iespaidi.

Māksla nav izolēta parādība cilvēka dzīvē. Tā cieši saistīta ar cilvēka dabu, dzīvi, tikumību un reliģiju. Tāpēc aistētiskās jūtas saistītas ar citām jūtām, kuŗām ir savs emocionālais saturs, izpaužot atsevišķu individu, tautu un laikmetu noskaņas un dzīves izjūtu tipiskā veidā, ko varētu apzīmēt par sava laikmeta gaumi.

Mākslinieks veido savu pasauli, kas var mazāk vai vairāk atgādināt dzīves parādības. Mākslai nepieciešams cilvēcīgi nozīmīgs un izjusts saturs, ja tā negrib būt tikai tukšu, patīkamu vai nepatīkamu, formu rotaļa. Patiesos mākslas darbos to baudītāji mācās dziļāk izjust un tvert dzīves mīklas un cilvēku likteņus; piemēram — komiskais pārliecina, ka mazi un nenozīmīgi raksturi ar savu uzpūtību un iedomību nokļūst situācijās, kuŗas pavisam pretējas tam, ko viņi cerējuši; traģiskais norāda, ka ciešanu un baiļu pārdzīvojumi izraisa mūsu apziņā spēcīgus efektus, kas īstenībā netiek pārdzīvoti; cildenajā mēs pārdzīvojam varena spēka iespaidu, kas mūs pārsteidz un saviļņo; graciozā iespējams dziļi izjust kustību daiļumu, vijīgu vieglumu, lokanu spriegumu, kas ir harmoniski un samērīgi, it kā pārvarot kāda smaguma elementāro spēku. Graciozitātei ir nozīmīga loma dejas mākslā, sevišķi baletā.

Kā visās dzīves un kultūras nozarēs, tā, protams, arī mākslā un tās veidotāju aprindās ir liela dažādība. Daži mākslinieki ir augsti attīstītas personības, kas arī savos darbos sasniedz gandrīz vai aistētisku ideālu. Citi, kā nu kuŗš, sasniedz kādu zemāku attīstības pakāpi, dažiem ar saviem darbiem nonākot pat tādā līmenī, ka grūti pateikt, vai tie maz iekļaujas attiecīgās mākslas nozares veidojumos. Šādai mākslas degradācijai ir savi cēloņi, kuŗi sevišķi skaidri kļūst it īpaši pēdējā laikā, kad māksliniekiem jākalpo masām, jo divi lielie pasaules kaŗi, komūnisms un jaunās valstis Āfrikā un Āzijā sekmē ilgu attīstību pēc mākslas baudas. Jo vairāk individu mākslinieciskiem jāapmierina, jo vairāk nepieciešams personu, kas šai darbā piedalās. Reizē ar to aistētu mākslinieku saimē rodas lielāka dažādība, kuŗā mazvērtības apziņas ietekmē nedrūkst arī šim uzdevumam vājāk sagatavotu censoņu.

Pašreizējā sabiedrībā nepareizas audzināšanas un citu iemeslu dēļ daudziem cilvēkiem ir mazvērtības apziņa. Tās ietekmē rodas nedrošības izjūta, kuŗas dēļ grūta dzīve. Šādas personas meklē ceļus un līdzekļus, kā kompensēt mazvērtības apziņu, kam kalpo dažādi nodrošinājumi, kuŗi novērš mazvērtības apziņas pastiprināšanos un kāpina pašizjūtu. Vienīgais drošais un reizē produktīvais ceļš uz vērtīgu dzīvi tomēr ir darbs, bet ir diezgan daudz tādu individu, kas negrib sēt un art, tikai ražu ievākt. Tie meklē vieglākus ceļus un izvēlas nelietiškus kompensācijas paņēmienus, kādēļ sapinās vēl dziļākās iekšējās pretrunās un krizēs. Lietodami tikai šķietami derīgu kompensācijas līdzekļi, šie cilvēki kāpina savu pašapziņu, bet nemazina nedrošības izjūtu. Pašapziņas kāpinājums tomēr pamudina dažas personas uzņemties uzdevumus, kas neatbilst viņu spējām. Tā arī rodas mākslinieki, kas ar plankumiem un traipiem uz audekla veido gleznas, ar vārdu savirknējumiem — pat bez apvienotājas domas — rada dzeju, ar kratīšanos, lēkāšanu un roku mētāšanu cer pārliecināt skatītājus, ka tā ir gracioza deja. Protams, netrūkst arī vēl citu vismodernākās mākslas veidu. Tā kā atdarinātāju nekad nav trūcis, tad arī minētos un līdzīgus citus mākslas veidus diezgan daudzi individi pārņem un pat ieteic tos kā vismodernākos un augsti vērtējamus aistētiskus veidojumus, kaut tajos grūti konstatēt attiecīgo jūtu izpausmus, gaumi un vērtējumu.

Pēteris Dreimanis

Vai marksisms miris?

Pasaules lielie laikraksti nesen sniedza ziņu, ka gadu maiņā Dienvidslavijā apžēlotais un no cietuma atbrīvotais Milovans Djilass, kas savā laikā bija otrs lielākais varasvīrs pēc Tito savā zemē, bet par „ķecerību" komūnisma jautājumos tika ieslodzīts cietumā, tūlīt pēc atbrīvošanas izteicies, ka „marksisms ir miris un to jāaizstāj ar mazāk dogmatisku sociālisma veidu", jo marksistiskās filozofijas nav piemērotas tagadējai pasaulei."

Protams, Djilass, kas sarakstījis divas „ķecerīgas" grāmatas — „Jaunā šķira" un „Sarunas ar Staļinu", izpelnoties par to dzimtenē ilggadīgus cietumsodus par „dumpīgu" grāmatu saturu — nav pateicis nekā tāda, ko daudzi sociologi jau gadiem ilgi nebūtu pauduši. Jauns vienīgi tas, ka pie šāda atzinuma nonācis kādreizējais komūnists, kas atzinis marksisma novecošanos, bet vēl arvien tic sociālismam.

Kopš t. s. „Komūnistu manifesta" (kuŗu parakstījušas tikai četras personas: pats Markss, viņa sieva, Engels un Makfarlane), kas publicēts 1848. gadā, marksismu vēlākie epigoņi visādi centušies lāpīt, gan „papildinot", kā to darīja, piemēram, Ļeņins un Maocetungs, gan arī „revidējot", kā to bez citiem darīja vācu marksists Bernšteins, izpelnoties gan tikai ticīgo lielākos lamuvārdus — „revizionisti"...

Ir likteņa ironija, ka tagad sarkanās Ķīnas „marksisti" dēvē Pad. savienības „marksistus" par revizionistiem, un maskavieši tiem nepaliek parādā. Raugoties stingri no marksisma mācības viedokļa, kā vieni, tā otri īstenībā ir izteikti revizionisti: Pretēji marksisma mācībai, ka sociālo revolūciju var izdarīt tikai augsti attīstītās kapitālisma zemēs ar liela rūpniecības proletāriešu skaita piedalīšanos, Ļeņins savas neapmierināmās varaskāres vadīts, īstenoja sociālo revolūciju atpalikušā lauksaimniecības zemē, kāda neapšaubāmi bija Krievija līdz pat pirmajam pasaules kaŗam ... Citiem vārdiem, Ļeņins bija viens no lielākajiem revizionistiem, tikai citā virzienā nekā Bernšteins... Maocetungs, kas sevi dēvē par „lielāko dzīvo marksistu", savu „sociālo revolūciju" īstenoja Ķīnā, kuŗu arī nevar uzskatīt par augsti attīstītu kapitālistisku zemi!

Tā sauktie „profesionālie revolūcionāri", kuŗi patiesībā būtu saucami par politiskiem gangsteriem, kā Krievijā, tā Ķīnā palīdzēja ekstrēmistiem sagrābt un paturēt valsts varu.

A. K.

Nevar aizmest, kas vēl kustas . . .

Kanadas nacionālās apģērbu manufaktūristu apvienības direktors Julijs Berkovics nesen viesojās Pad. savienības lielākajās pilsētās, iepazīdamies ar padomju sasniegumiem apģērbu rūpniecībā. Berkovics konstatējis, ka padomju tekstilfabriku iekārtas vismaz 50 gadu vecas, nemodernas un nepietiekamas. Šis apstāklis, pēc Berkovica domām, vainojams drēbju sliktajā kvalitātē. Viņa ieteikums modernizēt fabriku iekārtu uzņēmts ar „šausmām" — padomijā esot nepiedomājami izsviest ārā kaut ko, kas vēl darbojas... J. Berkovics liecina, ka Centrālā zinātnisko pētījumu institūta darbinieki neticīgi noklausījušies viņa paskaidrojumos, ka Kanadā iespējams pirkt gatavus apģērba gabalus jebkurā lielumā un tie izmaksā lētāk, nekā pie drēbnieka gatavotie. Viņa lietpratēja atzinums par modēm, materiāliem un gatavo apģērbu kvalitāti: šai nozarē Pad. savienības sasniegumi esot vismaz 30 gadu aiz rietumu valstu sasniegtā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

LATVIEŠU RADIORAIDĪJUMU LIETA

Diemžēl, ar nokavēšanos esmu saņēmis „Latvijas Amerikā" 10. decembra numuru, kuŗā atreferēta Amerikas latviešu apvienības valdes sēde 3. decembrī. Sēdē, cita vidū, runāts arī par „latviešu raidījumiem no NTS raidstacijas". Tā kā piedalos šo programmu sagatavošanā, kuŗas ar nosaukumu „Brīvā Latviešu Balss" tiek pārraiditas ar NTS radiofona palīdzību, tad paskaidroju sekojošo:

1) Nenotiek nekāda identificēšanās ne ar NTS, ne ar kādu citu krievu organizāciju.

2) Raidlaiku — pusstundu dienā — Brīvās Latviešu Balss grupa no NTS raiditāja pērk. Pērk par naudu, kuŗu šīs grupas locekļi atlicina no saviem personīgajiem līdzekļiem. Nekāds atbalsts no ALA, nedz arī no kādas citas centrālās organizācijas puses līdz šim nav saņemts, kaut arī par nacionāliem mērķiem un it īpaši par raidījumiem uz okupēto Latviju vairākkārt debatēts, spriests un pieņemta liela rezolūciju kaudze. Vēl vairāk — raidījumu vajadzībām notikušas pat ziedojumu vākšanas.

3) Pircējs arvien ir neatkarīgāks un brīvāks nekā dāvanu saņēmējs. Raidījumi domāti latviešības stiprināšanai dzimtenē un izsūtījumā, pārkrievināšanas apkarošanai un pretkomūnistiskajai cīņai. Tā un vienīgi tā izpratu savu pienākumu gatavošanā un attiecīgi strādāju.

4) Ne no radiofona, ne arī no organizāciju puses, kuŗām šis raidītājs pieder, nav bijuši nekādi ierobežojumi, nedz cenzūra. Nav notikuši pat mazākie mēģinājumi ietekmēt latviešu programmu saturu. Ja būtu citādi, savu darbošanos es nekavējoties partrauktu.

5) Ikviens atbalstītājs var iepazīties ar manu raidījumu saturu. Izbrīnu tādēļ rada kāds anonīms ziņotājs no Zviedrijas, kas raidījumos dzirdējis, ka tajos bijusi runa par „padomju cilvēkiem, nevis latviešiem". Šāda „dedukcijas metode" ir ļoti apšaubāma rakstura. Tikpat apšaubāmi ir izraut kādu vārdu vai frazi no konteksta un taisīt tādus secinājumus, kādi atbilstu katrreizējai kritizētāja vajadzībai. Jautājums paliek — kāda bijusi šī vajadzība? Un kāpēc tik cienījamam iestādījumam kā ALAs valdei vajadzēja šādus nepilnīgus „ziņojumus" uzklausīt? (Pēc ziņotāja „metodes", turpinot to līdz galējai konsekvencei, varam katru, kas lieto vārdu „komūnists", apzīmēt par komūnistu.)

6) Ar lielu drošību domāju, ka zinu, kas ir šis kritizētājs Zviedrijā. Viņš apkaroja tiklab Madrides latviešu programmas, kā arī Amerikas Balss raidījumus no Minchenes. Tiklab vienos, kā otros piedalījos arī es. Lai man atļauts šai sakarā pieminēt (un to daru tikai nepieciešamības spiests), ka man kā Madrides raidījumu vadītājam tā pati ALA vismaz desmit gadījumos rakstveidā apstiprināja savu atzinību par šo raidījumu apmierinošu norisi. Par to, protams, esmu patēicīgs un gandarīts. Bet — vai pusotra gada pēc Madrides raidījumu apklušanas es būtu varējis tik ļoti mainīties? Vēl jo mazāk tas domājams tāpēc, ka aiz manis jau 30 gadu ilgs žurnālista darba laiks.

Vilis Skultāns, Frankfurtē

☆

PARĀDĪTAS TIKAI AĆGĀRNĪBAS

Ed. Keiša karikatūru izdevums „Globāla būšana" mani pilnīgi šokēja, ja latviešu valodas trūkumu saglabātāji ļautu tā izteikties. Krājumā mūsu centrālo un sabiedrisko organizāciju vadītāji, kaut ar humoru, īstenībā todien parādīti aćgārnībās. Jāsaka autoram, vai viņš šai ziņā nav par tālu gājis un tā pakalpojis arī mūsu ienaidniekiem? Izņemot var katru labu lietu. Ieteicu Ed. Keišam palikt pie savām vecajām lietām — šarža, bet vairs neniekoties ar lētiem jokiem, kuŗi, varbūt, piemēroti amerikāņu naīvajai mentālitātei, nevis latviešu garam.

A. V. Čikagā

☆

ĪPATS UN VĒRTĪGS IZDEVUMS

Savā nesen iznākušajā karikatūru albumā „Globāla būšana" Ed. Keišs mūsu organizāciju „kapteiņus" notēlojis viņu „vājuma brīžos". Literāts un redaktors Jānis Andrups savā recenzijā par šo izdevumu „Londonas Avīzes" 6. janvāra numurā cita vidū saka, ka „izsmiekla ar asas satīras pātagu tikpat kā nav, un tā jau arī laikam ir labāk". Piekrītu Andrupa domām, ka tieši literārā elementa pārsvars ir Ed. Keiša karikatūru īpatība. Vēlētos tikai piebilst, ka mums nav jābaidās no tiem, kuŗi nav vienās domās ar mums, bet gan no tiem, kuŗi, vienās domās nebūdami, ir par glēvieni to pateikt. Tieši Keiša karikatūrās ar labsirdīgu humoru iezīmētas neredzamas ceļa zīmes: neatkārtot vairs to, kas nebūtu atkārtojams. Liels paldies mākslinieka, pareizo ceļu un patiesību meklējot.

A. K. Montrealā

LATVIJA

11. N-RS. TREŠDIENA, 1967. G. 8. FEBRUĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4. Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ančāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Forbieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

RIGAS ĢIMNAZISTI

Uzņēmumā pa kreisi: Alvis Selga (Tālivaldis Auz
Uzņēmumā pa labi: klases solos no kreisās — Agi
buste), Reinis Runcis (Guntis Siliņš) un Jānis

Andris Vildogs

Kaut kas kritikai li

TEODORA ZELTIŅA LUGAS „RIGAS ĢIMNA
PIRMIESTUDĒJUMS TORONTO ĢIMNAZISTU PA

Reiz bija...

Nevijus prātā nāca šie pasaku iesākuma vārdi, kad 29. janvāra pavēlā pēcpusdienā devos uz Sv. Andreja baznīcu, lai TLTA sestdienas ģimnazijas rikotajā Draudzīgā aicinājuma atceres vakarā noskatītos Teodora Zeltiņa nopietni jautro spēli 5 ainās „Rigas ģimnazisti", kuŗu autors dramatizējis pēc sava tā paša nosaukuma romāna un kuŗu nu vispār pirmoreiz uz skatuves apņēmušies rādīt TLTA ģimnazijas drāmatiskā pulciņa dalībnieki. Kaut programmā atzīmēts, ka luga saīsināta, interese tomēr liela: ko režisors Hugo Miķelsons būs paveicis ar šo darbu? Kā viņš Toronto ģimnazistus būs „lelauzījis" Rigas ģimnazistu lomās?

Arī es taču kādreiz biju ģimnazists, un šie gadi atmiņās pieder pie skaistākajiem. Ģimnazists būdams, lasīju arī T.Zeltiņa romānu par ģimnazistiem, lasīju ar aizrautību, un vēl šodien man ausīs it kā skan čalas un smiekli, dzīvesprieks un bezbēdība, tālotajiem ģimnazistiem pabraukājot laiviņās pa Rigas kanāli. Lasīju torelz romānu un dzīvoju līdz tā varoņu priekiem un bēdām, jo — tā jau bija tikpat kā mana paša dzīve, tik daudz līdzīga, tik daudz kopīga... Kā būs tagad, toreiz lasīto un vēl neaizmirsto uz skatuves skatot? Domās esmu jau atkal atgriezies ģimnazista gados un nepacietībā gaidu priekškara atvēršanos, lai redzētu savu biedru deblju uz skatuves. Esmu vien tikai atrodos zālē dās.

Beidzot ir tik tā
kars atveras... S
veŗas skolas klase
parasti it stipri nis
feli. Stunda vēl nav
skolēni draiskojas
sniegu. Bet nē, tie n
ri! Mēs skolā ter
vienveidoti — form
skatuves esošie, vis
ba zinā vairāk atgā
šu skolēnus, kas sa
pievērš vērības un
it kā no fiziska
Bet Zeltiņš jau nor
bība norisinās 30-t
formas tērpus not
maņa valdīšanas
mēr, arī Zeltiņa ap
kā ģimnazisti tik
bās. Izņēmums ir
skatuves. Vipām
dzīgs formas ietēr
nas kleitiņas ar b
tēm, acīm redzot,
ņas apmeklē stun
nazijā. Tikai šīs
skatuves vairāk s
manas kādreizējās
dēļ? Nu, kā lai zē
ja skuķiem mugur
tiņas, dažām pat
Mūsu meitenēm t
ja ne gluži līdz pot
ceļiem tās beidzū
tiksmē pasmaidu,
biedri tie tomēr
Pirmo tuvības s
nis Mārsons, kas
Arī es labprāt spē

ARIJA BEIKMANE

LIKTEŅ

No Vācijā aizvadītajiem trimdas gadiem
nierim Andrim Krastam vislabāk atmiņā bij
likušas tās dienas, kuŗas viņš pavadīja kalnos
bēgļu nometnes Alpi ātradās tikai dažu st
brauciena attālumā, un viņš šo izdevību izm
ja, lai dažādos gadalaikos apmeklētu kalnu n
ņus, sevišķi ziemās, kad varēja izmēģināt no
tenes līdzpaņemtās slēpes. Tās bija neaizmi
mas dienas. Dzidrais kalnu gaiss, lielais mie
klusums, saule un sniegs ļāva kaut īsu brīd
mirst pārciestos kaŗa gadus un nometnes d
šauro pelēcību, ievedot kādā citā pasaulē,
pirmatnējo varenību un svaigumu vēl nebij
bojājušas cilvēku rokas.

Iecelojis jaunajā pasaulē, Kvebekas āpga
Andris jutās ļoti pārsteigts, ka arī še ir vai
klinšainas kalnu grēdas, kuŗas visumā atgād
Alpus, bija vienīgi krietni zemākas. Sniegs šā
gabalā uzsniga jau oktobŗa beigās, tomēr slē
nai tas bija piemērots tikai ap Ziemsvētkie
Jaungadu. Tad arī kalnos saradās slēpotāji
vām un tālām vietām, ienesot neparastu dz
citkārt klusajās pilsētiņās un ciemos.

Slēpotāji paši kalnos neŗāpās. Spēcīgas t
da tauvas, tikpat kā gaisā pakārti sēdekļi u
žādas citas ierīces viņus uzvilka, uzveda un u
ma kalna virsotnē, kādēļ atlika tikai ar sl
laisties lejup. Nobraucieni pa stāvākajām nog
gan prasīja zināmu pieredzi un veiklību,
šāds lidojums vējam līdzīgā ātrumā sagādāj
tikamu, pat vienreizēju pārdzīvojumu.

Andrim vislabāk patika slēpot kalnā,
sauca par Gabriēlu. Tā virsotne un daudzā
gāzes pavēra skatienam vienu ainavu krāš

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(17. turpinājums)

Kādā siltā pēcpusdienā mūs ar smagajām automašīnām nogādā uz jauno vietu. Bezcerīgs, drūms un kails klajums, kas apjozts ar jau labi pazīstamo trīskāršo dzeloņstiepļu žogu. Pirmo iekārtošanos paveicam ātri. Sadalīti pa darba grupām, noliekamies guļai uz kailas zemes.

Tūlīt uzsāk sešu zemes bunkuru būvi mūsu apmetināšanai. Bet pirms to pabeigšanas, lielās temperatūras svārstības dēļ starp dienu un nakti, daudzi saslimst, kuŗus sākumā nav iespējams aprūpēt, šai kazachu stepē ir gandrīz vai slepkavīgs klimats. Īsts tuksneša klimats. Vasarā dienas laikā ir neciešami karsts, kamēr naktīs temperatūra nokrītas tikai uz pāris gradiem virs nulles. Katrs fizisks darbs šādos apstākļos arī pie pietiekama uztura prasa stabilu veselību. Arī šoreiz mums jācieš par to, ka krieviem tik maz organizācijas talanta. Protams, ar piegādātajiem būvmateriāliem nekad nepietiek, nekad tos arī neatved vajadzīgajā laikā. Pats par sevi saprotams, ka arī še notiek tā, ka sliktās plānošanas dēļ jau radusies dezorganizācija kļūst vēl lielāka, kad vērtīgākos materiālus piesavinās un aizvada nepareizos ceļos. Mums ir dēļi un āmuri, bet nevienas naglas, — šī grūti iegūstamā manta nav pienākusi. Krievi iedarbina savu bezgalīgo, birokratisko aparātu. Tomēr starplaikā izeju jau atradusi gūstekņu izdomāšanas spēja: vadu stieples gar dzelzceļu, kuŗas karstumā nokarājas dziļi lejup, var viegli saīsināt, bet no šādā ceļā iegūtajiem stiepļu galiem izgatavot vismaz kaut ko naglām līdzīgu. Tā novietojuma bunkurus pamazām tomēr pabeidz.

Droši vien tas, ka esmu holandietis, ir iemesls, kādēļ mani negaidot iecelj par Dobovkas jauno nometnes vadītāju. Krievi jau lieliski prot arī paši savā valsti savās interesēs izspēlēt vienu pret otru vairāk nekā 30 dažādās iedzīvotāju tautības. Katru dienu mēs varam novērot veiklo sastāva iedalījumu MVD vienībā, kuŗa mūs apsarga. Tajā vienkāršie karevji ir turkmēņi, ķirgīzi, mongoļi un kazachi, kuŗus komandē vienīgi lielkrievu virsnieki.

Savā amatā man kā gūsteknim jāpanāk, lai pārējie paklausa pavēlēm, kuŗas dod krievu nometnes komandants, kāds majors, tāpat kā to dara aktīvists, kuŗu savu mērķu īstenošanai no gūstekņu vidus izraudzījis politiskais komisārs. Tā abiem krieviem iespējams pašiem pavisam maz rādīties priekšplānā.

Majors ne mazākajā mērā neinteresējas par komisāra uzdevumiem. Viņu interesē vienīgi tas, lai gūstekņi iespējami ātri un daudz strādātu. Nometnei ar veikto darbu pašai sevi jāuztur. Vienīgi tādēļ, ja tas izdodas, nometnes komandants var cerēt uz atzinību un prēmijām. Tādēļ viņš katrā izdevīgā gadījumā sviniģi paskaidro, ka ir pretmilitārists, bet mūsu niecīgajā brīvajā laikā mūs tomēr arvien nomoka ar militāru disciplīnu un kārtību. Atceļā no darba jādzied un jāmaršē kopsolī. Tā drīz vien rūgtā pašironijā pār kazachu stepi atskan nacionālsociālistu dziesmas vārdi: „Jo šodien mums pieder Vācija un rītdien visa pasaule." Sargiem, kuŗi priekšā, sānos un aizmugurē mūs pavada ar suņiem un šaušanas gatavībā paceltām mašīnpistolēm, dziesma patīk. Viņi mēģina to dūkt līdz. Pēdējā panta laikā majors pie nometnes vārtiem pieņem mūsu „parādi".

Komisāra darbības brīdis arvien sākas reizēs, kad nometnē radusies atklāta sadursme divu nogrupējumu starpā, kuŗi savstarpēji konkurē. Iepriekš viņš ar Antifas un ziņu pienesēju palīdzību šo strīdu kveldinājis, lai no abām pusēm iegūtu vajadzīgās denunciācijas, ar kuŗām viņš veic savus pienākumus. Kad strīds radies, viņš uzstājas kā miera eņģelis, runā par tiesībām, par atteikšanās kultūru no varmācības, arī par vārdu tīro pārliecināšanas spēku politisko ieskatu laukā, lietojot to pašu frāžu birumu, kuŗu pār mums nobirdināja sapulcēs, kad runāja par Potsdamas miera konferenci.

Tā majors un komisārs dalās nometnes vadībā. Bet ja majors iedomājies, ka manī atradis aklu darba rīku, tad viņam jāviļas. Mums visiem ir kopīgs liktenis. Iekšējā sacelšanās pret pārmērīgajām netaisnībām un eksistences saglabāšanas grība mūs cieši sakausējusi. Mēs esam vairs tikai cilvēki bez sevišķām atšķirībām. Agrākie ieskati un lietu uztveres izzudušas. Pār mums valda vienīgi griba un pašuzlikts uzdevums neļaut šai velniškīgai sistēmai sevi salauzt.

No atsūtītajiem 800 gūstekņiem tagad, pēc stingriem priekšrakstiem, 786 jāsāk iet darbos. Tas tādēļ vien nav iespējams, ka, noteicot šo skaitu, nav padomāts par slimajiem. Tā vismaz nometnes iekšējos darbos nedrīkst atstāt vairāk veselo, nekā atļauts. Virtuvei un mazgātavai atļauti pa diviem vīriem, bez tiem vēl pirts pārzinis, frizieris, ārsts, sanitārs un aktivists ar četriem citiem antifašistiem, kuŗiem uzdota politiskā pārskološana. Man nu katru rītu jāgādā par to, lai bez šiem iedalītajiem vīriem un slimajiem visi pārējie izietu darbā. Ja pie vārtiem viena gūstekņa trūkst, man nolemtas piecas dienas nometnes ieslodzījumā.

Nedaudzajiem, kas paliek nometnē, nav iespējams veikt visus darbus, kas uzdoti. Virtuve katru vakaru pārāk vēlu beidz ēdiena sagatavošanu, bet vīri, atgriezušies no darba, pēc mitrās brokastu maizes, kuŗa saulē no 600 gramiem ātri saplok uz tikai 400, ir izsalkuši un kāro savu puslitru zupas ar četrām ēdamkarotēm zirņu vai pupu. Abi mazgātavā nodarbinātie primitīvajos apstākļos pirmajā mēnesī tikko pagūst izmazgāt apakšveļu 400 gūstekņiem. Pārējie paliek bez tīras veļas.

Ārsts, kas izraudzīts no gūstekņu vidus, še atrodas tikpat bezcerīga uzdevuma priekšā kā visi citi. Majora stingrais norādījums, ka tikai ar 38 gradu karstumu gūstekni drīkst atbrīvot no darba, ļauj katrai slimībai pilnībā attīstīties. Ikvienai barakai noteikts vieglāk slimo skaits, kas, neejot darbā, drīkst palikt telpā guļam. Šī rīkojuma dēļ dažreiz cilvēkiem ar augstu temperatūru, kuŗus vēl neatzīst par ievietojamiem lazaretē, kopā ar darba komandām jāsoļo laukā no nometnes, jo barakās slimnieku skaits šai dienā jau pilns. Viņi tad darba vietās gulšņā kādā stūrī, jo nav spējīgi ne grāvi rakt, ne ķerru stumt. Nav brīnums, ka jau pēc sešām nedēļām ap 300 vīru ir tik slimi, ka ievietojami lazaretē. Bez nepietiekamā uztura un smagā darba sekām arī tas ir majora neprātīgās pavēles rezultāts.

(Turpinājums sekos)

...VIJA

...1967. G. 8. FEBRUĀRIS

...IJA TORONTO.

...ds Vinčels, 508 Palmerston ...531—4533;

...ija Artāne, sasniedzama re-

...s Noritis, 1749 Victoria Park ...nt.; tālr. 759—8076;

...ieks, 26 Underhill Dr., Don

...js, 17 Chester Hill Rd.,

...ROPĀ:

...ter/Westf., Von Einem Str. 19.

...pēc vajadzības īsināt. Ne-..., bet uz vēlēšanos sūta at-...Kanadā) vai starptautiskais ...autora vārdu vai iniciāļiem ...mas ir rakstītāja personīgs ...lst arī redakcijas viedoklim.

...anadā — par mēnesi $1.50; ...50; 6 mēn. $8.50; par gadu ...vējāka numura cena 20 centu. ...mu daļā $1.60, bet tekstā ...40 par 1 collas slejas telpu.

...a saglabātāji lautu tā izteik-...es. Krājumā mūsu centrālo un ...biedrisko organizāciju vadītā-... kaut ar humoru, īstenībā to-...ēr parādīti aģentūrās. Jājau-... autoram, vai viņš šai ziņā nav ...ir tālu gājis un tā pakalpojis ...ī mūsu ienaidniekiem? Izner-...ot var katru labu lietu. Ieteicu ...d. Keišam palikt pie savām ve-...jām lietām — šarža, bet vairs ...niekoties ar lētiem jokiem, ku-... varbūt, piemēroti amerikāņu ...tivajai mentalitātei, nevis lat-...ešu garam.

A. V. Čikagā

★

IPATS UN VĒRTĪGS IZDEVUMS

...Savā nesen iznākušajā karika-...ru albumā „Globāla būšana" ...d. Keišs mūsu organizāciju ...apteiņus" notēlojis viņu „vāju-...a brīžos". Literāts un redak-...rs Jānis Andrups savā recenzi-... par šo izdevumu „Londonas ...izes" 6. janvāra numurā cita ...dū saka, ka „izsmiekla ar asas ...atiras pātagu tikpat kā nav, un ...i jau arī laikam ir labāk". Pie-...rītu Andrupa domām, ka tieši ...terārā elementa pārsvars ir Ed. ...eiša karikatūru īpatība. Vēlētos ...kal piebilst, ka mums nav ja-...idās no tiem, kuŗi nav vienās ...omās ar mums, bet gan no tiem, ...uŗi, vienās domās nebūdami, ir ...ar glēviem to pateikt. Tieši Kei-... karikatūrās ar labsirdīgu hu-...oru iezīmētas neredzamas ceļa ...mes: neatkārtot vairs to, kas ...būtu atkārtojams. Liels paldies ...ākšliniekam, pareizo ceļu un ...tiesību meklējot.

A. K. Montrealā

...ms, ka, noteicot šo skaitu, ...ajiem. Tā vismaz nometnes ...st atstāt vairāk veselo, ne-...ī mazgātavai atļauti pa di-...vēļ pirts pārzinis, frizieris, ...ists ar četriem citiem anti-...bta politiskā pārskološana. ...ādā par to, lai bez šiem ie-...lmajiem visi pārējie izietu ...iena gūstekņa trūkst, man ... nometnes ieslodzījumā.

... paliek nometnē, nav iespē-...s, kas uzdoti. Virtuve katru ...iz ēdiena sagatavošanu, bet ...arbā, pēc mitrās brokastu ...600 gramiem ātri saplok uz ...n kāro savu puslitru zupas ...n zirņu vai pupu. Abi maz-...primitīvajos apstākļos pir-...ūst izmazgāt apakšveļu 400 ...liek bez tīras veļas.

...ēts no gūstekņu vidus, še-...a uzdevuma priekšā kā visi ...norādījums, ka tikai ar 38 ...ni drīkst atbrīvot no darba, ...ībā attīstīties. Ikvienai ba-...limo skaits, kas, neejot dar-...ā guļam. Šī rīkojuma dēļ ...augstu temperatūru, kuŗus ...ojamiem lazaretē, kopā ar ...olo laukā no nometnes, jo ...ēts šai dienā jau pilns. Viņi ...ā kādā stūrī, jo nav spējīgi ...u stumt. Nav brīnums, ka ...i ap 300 vīru ir tik slimi, ka ...ez nepietiekamā uztura un ...rī tas ir majora neprātīgās

...ms sekos)

RIGAS ĢIMNAZISTI TORONTO ĢIMNAZISTU ATTĒLOJUMĀ

Uzņēmumā pa kreisi: Alvis Selga (Tālivaldis Auziņš) noskatās savā kluso ieceru sapni — Agitas Ives (Ingrida Boša) solodejā. — Uzņēmumā pa labi: klases solos no kreisās — Agita Ive (Ingrida Boša), Līzīte Rika (Skaidrīte Leja), Ilga Mārzeme (Rita Gribuste), Reinis Runcis (Guntis Siliņš) un Jānis Jonis (Dainis Mārsons). Foto: J. Līgers

Andris Vildogs

Kaut kas kritikai lidzigs

TEODORA ZELTIŅA LUGAS „RIGAS ĢIMNAZISTI" PIRMIESTUDĒJUMS TORONTO ĢIMNAZISTU PASNIEGUMĀ

Reiz bija...

Nevilus prātā nāca šie pasaku iesākuma vārdi, kad 29. janvāra pavēlā pēcpusdienā devos uz Sv. Andreja baznīcu, lai TLTA sestdienas ģimnazijas rīkotajā Draudzīgā aicinājuma atceres vakarā noskatītos Teodora Zeltiņa nopietni jautro spēli 5 ainās „Rīgas ģimnazisti", kuŗu autors drāmatizējis pēc sava tā paša nosaukuma romāna un kuŗu nu vispār pirmoreiz uz skatuves appēmušies rādīt TLTA ģimnazijas drāmatiskā pulciņa dalībnieki. Kaut programmā atzīmēts, ka luga saīsināta, interese tomēr liela: ko režisors Hugo Miķelsons būs paveicis ar šo darbu? Kā viņš Toronto ģimnazistus būs „ielauzijis" Rīgas ģimnazistu lomās?

Arī es taču kādreiz biju ģimnazists, un šie gadi atmiņās pieder pie skaistākajiem. Ģimnazists būdams, lasīju arī T.Zeltiņa romānu par ģimnazistiem, lasīju ar aizrautību, un vēl šodien man ausīs it kā skan čalas un smiekli, dzīvesprieks un bezbēdība, tēlotajiem ģimnazistiem pabraukājot laiviņās pa Rīgas kanāli. Lasīju toreiz romānu un dzīvoju līdz tā varoņu priekiem un bēdām, jo — tā jau bija tikpat kā mana paša dzīve, tik daudz līdzīga, tik daudz kopīga... Kā būs tagad, toreiz lasīto un vēl neaizmirsto uz skatuves skatot? Domās esmu jau atkal atgriezies ģimnazista gados un nepacietībā gaidu priekškara atvēršanos, lai redzētu savu biedru debiju uz skatuves. Esmu viens no viņiem, tikai atrodos zālē publikas rindās.

Beidzot ir tik tālu — priekškars atveras... Skatienam paveras skolas klase ar soliem un parasti it stipri nīsto melno tāfeli. Stunda vēl nav sākusies, un skolēni draiskojas pie loga ar sniegu. Bet nē, tie nav mani biedri! Mēs skolā ieradāmies ārēji vienveidoti — formas tērpos, uz skatuves esošie, vismaz zēni, ģērba ziņā vairāk atgādina kanadiešu skolēnus, kas savai ārienei nepievērš vērības un bieži izskatās, it kā no fiziska darba nākuši. Bet Zeltiņš jau norādījis, ka darsonbība norisinās 30-tos gados, bet formas tērpus noteica tikai Ulmaņa valdīšanas laikā. Un tomēr, arī Zeltiņa aprakstītajā laikā ģimnazisti tik nevīžīgi neģērbās. Izņēmums ir meitenes uz skatuves. Viņām kaut kas līdzīgs formas ietērpiem — melnas kleitiņas ar baltām apkaklītēm, ačīm redzot, ģērbs, kuŗā viņas apmeklē stundas TLTA ģimnazijā. Tikai šīs meitenes uz skatuves vairāk saista acis nekā manas kādreizējās biedrenes. Kāpēc? Nu, kā lai zēns nepriecājas, ja skuķiem mugurā tik īsas kleitiņas, dažām pat virs ceļiem? Mūsu meitenēm tās bija garas, ja ne gluži līdz potītēm, taču zem ceļiem tās beidzās gan. Labpatiksmē pasmaidu, bet — mani biedri tie tomēr nav.

Pirmo tuvības sajūtu rada Dainis Mārsons, kas tēlo Jāni Joni. Arī es labprāt spēlēju basketbolu, tāpat vairāk domāju par bumbu nekā mācībām, kaut to neturēju vienmēr pie sola un nevarēju klasē mētāt. Pirmais kontakts tomēr jau radies. To vēl pastiprina Guntis Siliņš — šādi bezbēdīgi un katrā laikā uz stikiem gatavi Reiņi Runči bija arī mums. Ko gan visu viņi savā fantazijas bagātībā neizgudroja? Guntis Siliņš ir neapšaubāmi labākais tēlotājs visā ansamblī, bet tas labi saprotams, jo viņš skolas drāmatiskajā pulciņā darbojas jau 4. gadu, kurpretim pārējie parasti iztur tikai vienu, tad pievēršas citām interesēm. Cerot, ka šīs izrādes dalībnieki, kuŗu vairums apmeklē tikai 2. klasi, būs izturīgāki un spēlēs arī nākošajos gados, esmu jau kļuvis par ģimnazistu un uz skatuves esošo biedru, jo domāju tā, it kā būtu aizstāvama kopīga lieta, it kā mums būtu kopīgas intereses, arī drāmatiskā pulciņa sekmīga darbošanās.

Pie Tālivalža Auziņa gan pagrūtāk pierast. Arī mums bija skolēni, kas domāja tikai par mācīšanos, ne par niekošanos; arī mums bija dzejnieki, kas sirdi ielika vārsmās savām meitenēm, tāpat kā še tēlotais Alvis

(Nobeigums 6. lpp.)

Jānis Norvilis

Vienreizējā īpata laika lieciniece

KANADAS DV IZDOTĀ SKAŅU PLATE AR LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMĀM

Pagājušā kara troksnī bija uzradušās sava veida karavīru dziesmas. Daža lielmaniga, daža ar sentimentu, cita zobgaliga, bet gandrīz visas ar tādu kā rūgtu gruzdoņu zemapziņā. Kur cēlušies šo dziesmu teksti un kur to meldijas, liekas, nebūtu lielas nozīmes pētīt. Piemērot tie kādu miera laikos lietotu mērauklu būtu gandrīz veltīga varoņība. Dažus vārdus varu teikt par „Klip, klap" dziesmu. Tai ir vairāk pantu nekā iedzīedāts skaņu platē, bet vai nu visi platē arī būtu vietā? Tekstā minētās vietas ir tieši tādā secībā, kādā zēni atstāja Rīgu. Braucot kopā ar zēniem un turot līdz arī visās viņu likstās, likās, ka vieglākas šis nedienas viņiem kļūs, tās izdziedot, kādēļ tad arī radās šie panti, kuŗus uzrakstīja viens no zēnu audzinātājiem - skolotājiem Ruško un kuŗiem meldiju savukārt pienācās man uzrakstīt. Pantu piedziedājumā minētais Pēteris bija mazākais un jaunākais izpalīgs, kam, likās, gāja visgrūtāk, bet viņš sparīgi un pilns izturības soļoja līdz lielākajiem. Zēni šo dziesmu labprāt dziedāja, — tā arī bija viņu pašu vēsture.

Skaņu platē ievēlēto dziedātāju un mūziķu sastāvs ir rakstturīgs. Esmu dzirdējis iebilstam, ka nevarot tik skaidri saprast Maigas Dežardēnas dziedāto tekstu. Iespējams, ka šai ziņā varēja vēl kaut kas būt darīts, un tomēr viņas balss tembrs paliek atmiņā, kā dzimtenes meitenes dziesmai īsti piemērots. Viņas toņu segums ir jo iezīmīgs to dienu kara dunoņai.

Vietā un še piederīgi ir arī pūtēju orķestra un akordeona pavadījumi. Bez šiem instrumentiem (dažbrīd gan ar paskarbu skaņu, — bet skarbs jau bija viss tai laikā) karavīru skaņu plate būtu nepilnīga.

Pēteŗa Geistauta dziedājumi ir meistarīgi gan toņa, gan izrunas, gan iejūtas ziņā. Te viņš ir dzirdams neviltots un reizē ar to savu spēju galotnē.

Slavējami tāpat ir vīru ansambļa dziedājumi, šo izmisīgo dienu pārvarēšanas spara pilni.

Jo lieli nopelni piekrīt dziesmu aranžētājam komponistam Imantam Saksam (vai karavīru gūstekņu nometnē bada skolots!?), kas ar stingru roku, lieki neizskaistinot, ritmiskā saturētībā veidojis skaņu plati šo kara dienu resp. nedienu dokumentācijai.

Dr. Nikolajs Vīksniņš

Latviešu karavīrs vēstures spoguli

EDGARS DUNSDORFS „MŪŽĪGAIS LATVIEŠU KARAVĪRS", IZDEVIS ĢEN. KARĻA GOPPERA FONDS 1966. GADĀ

Latvijas vēstures pētniecība trimdā vainagojusies tik diženiem sasniegumiem, ka pārsniedz tiklab brīvās Latvijas, kā arī okupētās Latvijas veikumus šai nozarē. Trimdā darbojas neliela, bet ļoti enerģiska latviešu vēsturnieku saime. Tās vidū visrosīgākais ir prof. Edgars Dunsdorfs, kura darbi jau plaši pazīstami. Viņa jaunākā grāmata sauc as „Mūžīgais latviešu karavīrs".

Grāmatas nosaukums gan nav zinātniski precīzs. Te apskatītas latviešu karavīru gaitas apm. 1000 gados un arī agrāk aistu kopdzīves laikos, tomēr visi šie laika posmi kopā ir tālu no mūžības, kas taču ir bezgalība laika ziņā. Šāds virsraksts izraudzīts, laikam, tāpēc, ka tas skan dzejiski un spēj ieinteresēt lasītāju saimi, seviški mūsu jaunatni, kuŗai šī grāmata visvairāk domāta. Grāmata ir populāra, arī zinātniska, jo katrai nodaļai, kas domāta visplašākām lasītāju aprindām, pievienoti norādījumi uz avotiem un literatūru tiem, kas gribētu šos jautājumus tālāk pētīt.

Šī grāmata ir pirmā sistēmatiskā Latvijas militārā vēsturē, un tās nolūks izklidināt plaši izplatito uzskatu, it kā latviešu karaviri cīnījušies tikai pēdējos divos pasaules karos un kādreiz vēl tālā, tālā senatnē.

Kā pirmajam darbam šādā speciālā nozarē tam ir savi neapšaubāmi nopelni, bet arī savi trūkumi. Ievada nodaļa veltīta galvenokārt neuru etniskās piederībai. No Herodota ziņām (5. g. s. pirms Kr.), par neuriem autors sevišķi pasvītro viņu pārvēršanos par vilkiem un viņu čūsku (zalkšu) kultu, kas raksturīgi tieši aistiem. Raksturīgi arī, ka viņi atsakās atbalstīt skitus pret persiešiem, jo paši bijuši pirmie agresori, toties gatavi cīnīties, ja persieši iebruktu viņu zemē.

Tālāk apskatītas kuršu cīņas ar zviedriem un dāņiem, sākot ar 9. gadsimtu pēc Kristus. Par baltu ieročiem, seviški senprūšu, uzskatāmi attēli saglabājušies Gnezno katedrāles bronzas durvju 18 paneļos, kuŗos attēlota Sv. Adalberta dzīve. Dižciltīgajiem prūšiem bijis zobens un smails ornamentēts jātnieku vairogs, bet kareivjiem šķēps un jātnieku vairogs bez ornamentiem.

No baltu tautām tikai Lietuva panāca nacionālo apvienošanos, kā liekas, pateicoties savam centrālajam stāvoklim, un tā kļuva par seviški nozīmīgu faktoru Austrumeiropas vēsturē. Ļoti vērtīga ir Eiropas cilšu karte (38. un 39. lpp.), kur Jersika, saskaņā ar prof. Ed. Šturma labi pamatoto hipotezi, novietota Oliņkalnā. Ļoti plaši apskatītas senlatviešu brīvības cīņas. Te atzīmēts, ka toreiz kristīšana bija ne tikai reliģisks, bet arī politisks akts — zināma novada paklaušana iekarotāju laicīgai varai. Latvijas ieņemšanā biskaps centās izplatīt savu varu Daugavas, bet ordenis Gaujas baseinā. Ļoti vērtīgi ir latviešu ieroču attēli (53. un 63. lpp.), parādītas arī iekarotāju pilsētu aplenkšanas mašīnas. Autora kopvērtējums par šo cīņu nobeigumu ir šāds: „To, ka vāciešiem izdevās iekarot Latviju, nevar izskaidrot nedz ar vācu ieroču pārākumu, nedz ar iekarotāju lielāku skaitu. Kara laukā latviešu tautas bieži vien guva uzvaras, bet tie bija tikai taktiski panākumi. Gala uzvaru vācieši guva gan ar pārāku stratēģiju, gan ar diplomātiju" (89. lpp.). Arī F. Cielēns „Laikmetu maiņā" (I, 26. — 30. lpp.) psvītro, ka galvenais iemesls latviešu cilšu paklaušanai nebija vācu tehnikas pārākums, bet gan latviešu cilšu nevienprātība un nespēja apvienoties pret kopīgo ienaidnieku.

Mūsu tautā ļoti izplatīts vācu iepotētais uzskats par latviešu tautas 700 gadu verdzību, reizē ar to arī uzskats, ka latviešiem un igauņiem senajā Livonijā nebija ieroču. Autors pasvītro, ka šai laikmetā bija profesionāli karavīri — lauksargi, kas veica izlūku un atzsargu pienākumus. Te autoram derēja atcerēties, ka plašāku pētījumu par lauksargiem publicējis J. Šterns paša

(Nobeigums 6. lpp.)

Kultūras chronika

Daugavas Vanagu mākslas aģentūra nesen bija noorganizējusi ģleznotāja Jāņa Cielavas 75 gadu dzimšanas dienas atceres izstādes ASV vidienē: Grand Rapidos, Kalamazū, Klivlendā, Milvokos, Mineapolē un Vašingtonā. Tagad šīs jubilejas zīmē aģentūra līdzīgas izstādes noorganizējusi ASV rietumkrasta valstīs. Izstādi ar 38 ģleznām Sietlā atklāja 28. janvāri kultūras dienu ietvaros. Pēc tam notiks izstādes. Sanfrancisko, Losandželosā un Denverā, bet noslēgums paredzēts martā Linkolnā.

Biruta Senkēviča

ĪSAIS MŪŽS

Žigli pēc stundas ik stunda še rit,
Mūžam viss mainīties trauc:
Rīts kad pie loga vēl klauvē un sit,
Vakars jau krēslājā sauc.

Žigli ik stunda pēc stundas prom steidz —
Negaidot pārmainās viss.
Noskumis sevī tu raugies un teic:
Prieks, kur gan tu pazudis?

Kādēļ kā zieds tu tik vārīgs un maigs?
Kādēļ nav gaŗāks tev mūžs?
Vanaga spārniem pār galvu skrien laiks
Un tevi nebūtībā pūš.

ĀRIJA BEIKMANE

LIKTEŅA KALNS

STĀSTS

No Vācijā aizvadītajiem trimdas gadiem inženierim Andrim Krastam vislabāk atmiņā bija palikušas tās dienas, kuŗas viņš pavadīja kalnos. No bēgļu nometnes Alpi atradās tikai dažu stundu brauciena attālumā, un viņš šo izdevību izmantoja, lai dažādos gadalaikos apmeklētu kalnu milzeņus, seviški ziemās, kad varēja izmēģināt no dzimtenes līdzpaņemtās slēpes. Tās bija neaizmirstamas dienas. Dzidrais kalnu gaiss, lielais miers un klusums, saule un sniegs ļāva kaut īsu brīdi aizmirst pārciestos kaŗa gadus un nometnes dzīves šauro pelēcību, ievedot kādā citā pasaulē, kuŗas pirmatnējo varenību un svaigumu vēl nebija sabojājušas cilvēku rokas.

Iecelojis jaunajā pasaulē, Kvebekas apgabalā, Andris jutās ļoti pārsteigts, ka arī še ir vairākas klinšainas kalnu grēdas, kuŗas visumā atgādināja Alpus, bija vienīgi krietni zemākas. Sniegs šai apgabalā uzsniga jau oktobŗa beigās, tomēr slēpošanai tas bija piemērots tikai ap Ziemsvētkiem un Jaungadu. Tad arī kalnos saradās slēpotāji no tuvām un tālām vietām, ienesot neparastu dzīvību citkārt klusajās pilsētiņās un ciemos.

Slēpotāji paši kalnos nerāpās. Spēcīgas tērauda tauvas, tikpat kā gaisā pakārti sēdekļi un dažādas citas ierīces viņus uzvilka, uzveda un uzstūma kalna virsotnē, kādēļ atlika tikai ar slēpēm laisties lejup. Nobraucieni pa stāvākajām nogāzēm gan prasīja zināmu pieredzi un veiklību, taču šāds lidojums vējam līdzīgā ātrumā sagādāja patikamu, pat vienreizēju pārdzīvojumu.

Andrim vislabāk patika slēpot kalnā, kuŗu sauca par Gabriēlu. Tā virsotne un daudzās nogāzes pavēra skatienam vienu ainavu krāšņāku par otru — stāvas kraujas, kokiem aizaugušas gravas, ielejas ar ziemas miegā snaudošiem ciemiem, upes un ezerus, bet arī apkārtējo kalnu pelēkās klinšu galotnes. Visu to varēja apbrīnot vienā vienīgā straujā nobraucienā.

Kalna bībeliskais vārds Kvebekā nebija nekāds retums. Šai apgabalā bija atrodamas sešas vai septiņas Svētās Annas pilsētiņas, tikpat daudz Svēto Terēžu, Svētā Jeremija ciems, Dāvida ieleja un vēl daudz citu svēto vārdos nosauktu vietu.

Tās visas tomēr palika bez seviškas nozīmes Andŗa dzīvē. Tikai ar Gabriēlu viņu saistīja divi neparasti piedzīvojumi. Sešdesmito gadu sākumā, tieši Jaungada priekšvakarā, viņš šai kalnā satikās ar likteni un gandrīz zaudēja dzīvību.

Nejaušības dēļ iegadījās, ka viņam nākošajā gadā, arī ap Jaungadu, atkal nācās apmeklēt savu veco paziņu Gabriēlu. Andris nebija no bailīgajiem, tomēr viņu pārņēma savāds satraukums, tieši pēc gada atgriežoties nelaimes vietā, lai atkal atsāktu slēpošanu ar gluži jaunām, pret visādiem negadījumiem nodrošinātām slēpēm.

Pirmajā nobraucienā viņš gluži vai ar nepacietību gaidīja kaut ko liktenīgu, vismaz kādu mazāk parastu atgadījumu, bet pamazām viss piedzīvotais tomēr aizmirsās. Rita stundas bija seviški skaistas un pagāja bez jebkā neparasta, priecējoties par vēju, kas svilpoja ap ausīm straujajā braucienā, un skaisto dabu un mierīgo kalnu burvību. Pēcpusdienā tomēr sākās sniegputenis. Kalni un ielejas ietinās pelēkā miglas blāķī, vējš mitro sniegu trieca slēpotājiem sejās ar tādu sparu, ka visi viens pēc otra aizbēga no kalna un meklēja patvērumu telpās.

Nodusmojies par sabojāto dienu, Andris viens no pēdējiem atraisīja slēpes, lai arī dotos apsildīties uz slēpotāju atpūtas telpām un izdzertu glāzi karstas tējas. Un te viņu sagaidīja atkal gandrīz vai neticams pārsteigums. Šoreiz gan tas nebija liktenis, bet Andŗa jaunības draugs Uldis Liepnieks, kuŗu viņš vairs nebija cerējis vēl kādreiz satikt!

Abi draugi kādreiz bija kopīgi mācījušies slēpot Mežaparka un Biķernieku uzkalnos Rīgā, vēlāk, studiju gados, bija kopīgi slēpojuši Siguldā, Cēsīs un Gaiziņkalnā, bet tagad, gluži negaidot, liktenis viņus saveda atkal kopā Gabriēla kalnā Kvebekas augstienē. Tas bija jau gluži neticams notikums, jo Uldis dzīvoja Kanadas rietumos jau turpat desmit gadu.

***

Putenis kalnos bija aprimis, gaisā lidinājās vairs tikai retas mīkstas sniega pārslas. No ielejas lēnām kāpa augšup pelēki blāvi miglas vāli, reizē ar tiem kalnup cēlās netālās katoļu baznīcas liegās, it kā dziedošās zvanu skaņas. Pār kalnu virsotnēm pamazām nolaidās vakara miers un klusums.

Andris un Uldis bija atraduši naktsmājas kādā kalniešu ģimenē Gabriēla dienvidu piegāzē, netālu no slēpotāju nobraucienu vietas. Te viņi varēja mierīgi atpūsties pēc aizvadītās dienas sparīgās slēpošanas un apmainīties piedzīvojumu stāstiem, kuŗi abiem bija uzkrājušies ilgajos svešuma gados..

Mājas saimnieks abu draugu rīcībā bija nodevis viesiem paredzēto istabu ar kamīnu un uzlicis galdā sava nama lepnumu — varenu māla krūku ar karstvīnu. Šī patiešām ļoti garšīgā un aromatiskā dzēriena pareizā sagatavošanas māka bija pārgājusi no paaudzes uz paaudzi kalnieša ģimenē.

„Tā nu esmu galu galā palicis viens, jo pēc pārdzīvotajiem kaŗa gadiem, bezcerīgās nīkšanas gūstekņu nometnē un vēlākās izklīšanas un izkaisīšanās pa visu pasauli esmu zaudējis ticību klusai un mierīgai ģimenes laimei. Tā esmu kļuvis klaidonis un pasaules ceļinieks, kam nav ne dzimtenes, nedz citas kādas zemes, kuŗa spētu uz ilgāku laiku saistīt," savu stāstu pabeidza Uldis.

Klusuma brīdis, kāds pēc līdzīgiem stāstiem arvien iestājas, nebija ilgs. Uldis pagāza galda vidū nolikto krūku ar kalnieša dzērienu, piepildīja abas glāzes un pievērsās draugam:

„Bet tagad tava kārta stāstīšanai."

Andris laiciņu domīgi lūkojās kamīna liesmās, tad iejautājās:

„No kuŗas vietas lai sāku? Vācijas nometņu laiku nudien nav vērts atcerēties, to jau tu labi pazīsti arī pats."

„Nu, tad stāsti par dzīvi Kanadā pēc drūmajiem pelēcības un vienmulības gadiem Vācijā!" mudināja Uldis.

„Mans stāsts nebūs tik aizraujošs kā tavas pasaules apbraucēja dēkas," ieņēmis malku karstvīna, Andris iesāka. „Iesākums Kanadā jau mums visiem bija grūts. Biju parakstījis darba līgumu ar kādu rūpniecības uzņēmumu, bet Inesei nācās pirmo gadu strādāt par slimnieku kopēju. Mūsu dēls Vilnis tai laikā tieši sāka skolas gaitas, viņu bija pa mūsu darba laiku jāatstāj kādas pazīstamas ģimenes gādībā. Kad kaut cik iemācījāmies šejienes valodas, — te jau ir divas, — dabūju beidzot darbu savā arodā, bet Inesei vajadzēja par jaunu studēt vietējā universitātē, lai iegūtu zobārstes tiesības. Tās viņa arī ieguva iespējami īsākajā laikā, bija taču jau guvusi it labu praksi bēgļu nometnes dzīvē. Sākumā apbrīnoju viņas enerģiju un tiekšanos pēc patstāvības, arī neatkarības materiālajā ziņā. Viņas darbs Vācijā mūsu ģimenei tiešām bija neatsveŗams atbalsts, pat dzīves nodrošinājums, bet še, Kanadā, mūsu abu cenšanās pēc materiālajām vērtībām kļuva liktenīga mūsu ģimenes dzīvei. Sāku to saprast tikai tad, kad jau bija par vēlu kaut ko labot vai grozīt. Cīnīdamies par savu vietu dzīvē, bijām kļuvuši viens otram sveši un vairs nespējām šai ciņā savstarpēji sniegt atbalstu."

(Turpinājums sekos)

Meklēto eņģeļu vietā tikai velni...

MĀKSLINIEKU VIENĪBAS LATVIS KARNEVĀLA PRIEKŠVAKARĀ

„Ar savu muļķību, vācot intervijas un materiālus iepriekšējai informācijai par tagad jau laicīgi vadīto Preses balli, tu jaudim esi tā iepaticies, ka visi vēlreiz vēlas piedzivot tava neveikluma kaingalus. Tad nu ņem pie rokas savu Preses pīli un dodies vēlreiz pie mākslinieki em!" ar savādu smīnu noteica redaktors un pameta man sarkanbaltu palielu papira lapu, apdrukātu melniem burtiem.

„Starp debesīm un elli," lasīju uzrakstu, tad vēru salocito lapu vaļā, lai noskaidrotu, ko šis savādais teiciens nozīmē. Tālākais teksts arī visu izskaidroja: mākslinieku vienība Latvis, kuŗas štābs atrodas Toronto, piektdien, 10. februārī, plkst. 8 vakarā Kolumba zālē (582 Sherbourne St., ieeja no Linden St.), kuŗa arī atrodas Kanadas latviešu galvuspilsētā Toronto, rīko savu gadskārtējo karnevālu, kuŗš tad nu notikšot starp debesīm un elli.

Gribēju lūgt redaktoru šo Ērika Dzeņa zīmēto ielūgumu (autoru viegli pazīt, jo neviens cits neprot uzzīmēt tik pievilcīgus puskailus un pat pilnīgi kailus eņģeļus bez spārniem, toties pretīgus velnus ar spārniem!) nodot kādam citam, bet, ieskatījies vēlreiz redaktora sminīgajā sejā, kuŗa nu jau atgādināja nirdzīgu viepli, samierinājos ar likteņa bardzību, ierāvu galvu plecos un atstāju skaisto redakcijas šķūni, kuŗam nule atradies neprātīgs nopircējs, kādēļ mums pastāv jaukas izredzes avīzi drīz vien drukāt kaut kur uz ielas . . .

Kurp doties? Kur atrast pirmo pieturas pavedienu? Katrā biedrībā valda stingra disciplīna, kuŗa demokratiskā veidā aizliedz izteikties vienkāršajiem biedriem, bet runāt drīkst tikai valdes vīri, ja to atļāvis priekšnieks, kuŗam atļaujas došanai savukārt iepriekš jāzina, ko pārējie amatvīri teiks. Pats priekšnieks var izteikties bez īpašas pārējo atļaujas, bet parasti viņš to nedara, tikai ar viszinīgu smaidiņu izrāda savu pārākumu: sak', ko gan tā prese bez manis var uzzināt? Nē, tā nav cenzūra un vārda brīvības aizliegums, tikai disciplīna, kāda tādai jāpastāv arī mākslinieku vienībā Latvis, jo pretējā gadījumā tā nebūtu nekāda vienība, bet nevienots šķunstnieku bars, kas pretdemokratiski dara, ko vien vēlas.

Ierāvu vēl vairāk galvu plecos, jo nebija citas izejas: jāiet vien atkal pie Latvja priekšnieka Edgara Krūmiņa. Nebiju maldījies, viņš mani saņēma izteikti laipni un izrādīja vislielāko pretimnākšanu: „Nekādu informāciju no manis nedabūsit! Ar savām plāpām avīzē jūs ne vien izprovocēsiet mani, liekot gandrīz vienam visas bildes Preses ballei sapindzelēt ar zābaku ziedi, bet radīsiet arī prāvus materiālus zaudējumus, jo man tādēļ nācās atteikties no ļoti ienesīga pasūtinājuma. Tādēļ jums nav vietas starp debesīm un elli, pat debesīs un ellē ne, vienīgi kaut kur uz Mēness vai Marsa. Esmu tomēr kristīgs cilvēks, kas neatmaksā ļaunu ar labu, tādēļ — ejiet pie Zuntaka, tas būs balles atbildīgais vadītājs." Un vairāk ne vārda nenāca pār viņa lūpām, lai cik ļoti lielajā šķunstnieku bosā raudzījos.

Nekā darīt. Devos tālāk, pretim nezināmam reportiera sūrajam liktenim. Jānis Zuntaks tomēr saņēma laipni un bija gatavs visu izstāstīt, ko vien kāroju dzirdēt. Kā tad tā? Kādēļ arī še nav jāatduŗas kā pret mūri uz visiem rīkotājiem piemītošās noslēpumainības? Likās, ka Zuntaks par presi apžēlojies tālab, ka redaktors pāris reižu ielicis viņa bildi avīzē . . .

Pastāv maldīgs ieskats, ka balliniekus visvairāk interesē labā deju kapella (karnevālā spēlēšot t. s. maltiešu kapella, skaidrāk tā paša, kuŗa taktus dimdināja pērn) un bufetes bagātība. Nē, galveno interesi vienmēr saista dekorācijas! Tādēļ arī tūlīt jautāju, kāds būs dekorējums un kas to darinās.

„Tas nav dienas darbs," paskaidroja Zuntaks. „Dekorējuma bildes gatavo visi, bet savās mājās, jo izlikt tās varēs tikai balles dienā. Viens gan ir darba vaditājs, kas izstrādā idejas, kuŗas tad nodod pārējiem ielikšanai bildēs. Runājot šāgada karnevāla nosaukuma vārdiem, agrākajos gados šis Virsmefistofels bija K. Langenfelds, bet šogad E. Krūmiņš ar palīgu V. Vari. Ja vēlaties, apmeklēsim visus darbā, tad redzēsīt pats, kas viss top."

Jutos kā elektrizēts. Ar prieku pieņēmu piedāvājumu redzēt māksliniekus darbā ar viņu modeļiem, jo tiem taču vajadzēja būt ne mazāk burvīgiem par Ērika Dzeņa ielūgumā sazīmētajiem. J. Zuntaks pasauca taksi, un mēs uzsākām riņķa braucienu no vietas uz vietu, kamēr visi bija apmeklēti. Tomēr piedzīvoju vilšanos: meklējot eņģeļus, satiku vienīgi velnus. Nebija šaubu, ka, mums ierodoties, šķunstnieki savus modeļus paslēpa skapī vai kur citur, kaut svētsvinīgi apgalvoja, ka tie tikko aizgājuši un atgriezīsoties tikai pēdējā brīdī pirms balles sākšanās 10. februāŗa vakarā — tieši Kolumba zālē. Vienam gan paspruka, ka bildes tiekot krāsotas pavisam reālistiskā veidā, kādēļ katru modeli pēc sejas vien jau varēšot nobildējumā skaidri pazīt. Tas tādēļ, lai pievilktu iespējami daudz ziņkārīgo, kuŗi par varu grib uzzināt, kuŗas daiļavas bijušas modeļu lomās . . .

Kaut kārotos eņģeļus nebiju saticis, brauciens tomēr atmaksājās, jo Jānis Zuntaks ceļā pastāstīja visu vajadzīgo, un tā nu es beidzot varu atspēkot redaktora apvainojumu muļķībā un paziņot lasītājiem visu interesanto un nozīmīgo.

Vispirms — kādēļ karnevāla nosaukums „Starp debesīm un elli"? Lūk, mākslinieki ir ieskatos, ka visi vīrieši nonāk vienīgi debesīs, bet sievietes ellē, jo — ko gan velni darīs ar vīriešiem? Tā kā tik morāli nodalīta dzīve pa dzimumiem ir garlaicīga un arī nedabiska, karnevāla rīkotāji devuši iespēju visiem atkal būt kopā starp debesīm un elli.

Tā kā sarīkojums būs karnevāls, visiem apmeklētājiem ietecams ierasties maskās. Būtu arī lielākā muļķība doties uz Kolumba zāli bez maskas un tā labprātīgi atteikties no iespējas izpelnīties vienu no gleznām, kuŗas masku godalgošanai šogad dāvinājuši mākslinieki Agris Aršmits, Ludvigs Kalniņš, Arnolds Nullītis un Valentīns Pāvuls. Vienu no šīm gleznām izlozēs, bet pārējās trīs labākajiem masku izdomātājiem, jo apbalvos karnevāla nosaukumam atbilstošāko masku, otra gleznа tiks oriģinālākajai maskai, bet trešā — laikmetīgākajai. Dāmām, liekas, ieteicams koncentrēties uz sacensību pēdējā grupā, jo pastāv vairākas īsti laikmetīgas maskošanās, pareizāk — atmaskošanās iespējas. Dzirdēju, ka ieeju nelieg šot arī t. s. „topless" maskām, gan ar noteikumu, ka tām jāpaslēpjas zem galdiņiem, ja gadījumā ieŗastos policija vakara norises pārbaudē kā dažkārt slēgta rakstura sarīkojumos mēdz notikt, lai redzētu, vai nepiedalās jaunieši zem 5 gadu vecuma. Protams, masku apbalvojumus piešķirs īpaša žūrijas komisija, kuŗā piealcinās arī vienu nelaimīgo no publikas. Kādēļ nelaimīgo? Pavisam vienkārši: masku parādē nekad nepiedalās visi, tajā arī nav iespējams ātrumā visus godalgu aspirantus novērtēt, tādēļ žūrijas komisijas locekļiem visu vakaru būs jāstaigā apkārt un rūpīgi jāpēti maskas. Kas apgalvos, ka tā nav nelaime? Uzdevums kavēs i dejošanu, i atspirdzinājumu patērēšanu, i sienas bilžu aplūkošanu, lai atšifrētu modeļus; varēs tikai pētīt maskas, kuŗas aizklās ne vien kvēlīgās dāmu acis, bet bieži pat viņu sarkani ziedošās lūpas, ja kāda nebūs izšķirusies par modernāku lūpu krāsu, piemēram — zaļo. Blāvi roza un violetās jau tagad vairs nav modē un vislabāk arī piestāv melnādainajām princesēm.

Arī Latvja rīkotajiem karnevāliem ir savas noteiktas tradicijas, tomēr polonēza tajās nelietelp. Tādēļ nevienam nenāksies pastaigāties lēniem solīšiem, bet visi tūlīt varēs pilnos aulos laisties deju virpuļos. Domāts arī par deju necienītājiem, — tie varēs vairāk reižu pārlasīt karnevāla nakts izdevumu, kuŗu sagatavo Ēriks Dzenis. Tas gan šoreiz būs samazināts apmēros, toties nemaksās ne dolaru, pat 50 un 20 centu ne, to katrs varēs iegādāties, samaksājot ar latvisku paldies. Ēriks Dzenis šai izdevu-

(Nobeigums 8. lpp.)

Izjusts sumināju ms...

(Pārnesums no 1. lpp.)

apliecināja: „Šovakar dzirdētais ir tikai maza daļa no tā, ko māsa Marta, kā mēs viņu saucām, darījusi mūsu labā. Neviens tik daudz nedarīja kā tieši viņa. Viņa bija mūsu saule, kas deva siltumu, un eņģelis, kas mierināja un stiprināja, upurēdama pati savu veselību. Viņa patiešām bija kā saules stars, kas ienāca pie mums, un viņas apciemojuma reizes mums bija svētku dienas. Šie ziedi ir pārāk niecīga pateicība par visu, bet pasniedzu tos izdoto vārdā un pateicībā."

Pēc maza pārtraukuma Vilis Krūmiņš nolasīja izvilkumus no kāda izdotā dienasgrāmatas, kuŗus nelaimīgais savam laimīgajam biedram īsi pirms izdošanas kopā ar dokumentiem nodeva glabāšanā. Dienasgrāmatas atzīmes bija spilgtākais liecinājums par internēto karavīru iekšējiem pārdzīvojumiem, cerībām, izmisumu, atjaunotām cerībām un beigās samierināšanos ar neaizvēršamo. No šīm atzīmēm neparprotami izrietēja arī tas, ka, būdami nelaimīgi, satrieksti un fiziski sagrauti, izdotie garā palika lieli un patiesi vīri līdz pēdējam.

M. Cakare un V. Krūmiņš atbildēja arī uz vakara apmeklētāju jautājumiem. Interesanti bija dzirdēt par zviedru tautas, bet jo sevišķi karavīru nostāju. Tie labi saprata latviešu karavīrus un iekšēji bija pret izdošanu. Abu apsardzības pulku komandieri pat paziņoja savai priekšniecībai, ka ar varu nespiedīs internētos pakļautīes izdošanas pavēlei, jo tas būtu pret karavīra godu. Par to abus vēlāk sodīja, viens zaudēja arī jau paredzēto paaugstinājumu par ģenerāli. Kad V. Krūmiņš vēlāk šo pulkvedi apciemoja un izteica pateicību par viņa nostāju, reizē arī nožēlu par zaudēto ģenerāļa pakāpi, zviedrs atbildēja: „Tas nav svarīgi, mana sirdsapziņa ir pirmā vietā!" Zviedru valdība abus pulkus tūlīt nomainīja, to vietā apsargāšanai norīkojot policiju, kuŗa tad arī cieti pildīja saņemtās pavēles. Kāds cits augstāks zviedru virsnieks sodīts par piedalīšanos Itn. P. Vabuļa bērēs.

M. Cakare atceres vakarā lūdza traģiskajā notikumā nevainot zviedru tautu, jo tā bijusi pret izdošanu, rīkojusi demonstrācijas un citādi iestājusies par izdošanas lēmuma atcelšanu. Ja vainojam zviedru tautu, tad tikpat labi iespējams vainot arī Zviedrijas latviešus, kuŗu vidū bija daudzi, kas palika vienaldzīgi. No M. Cakares un V. Krūmiņa paskaidrojumiem kļuva zināmi visai interesanti, kaut ļoti nožēlojami gadījumi. Tā, piemēram, izdoto vidū bijuši brāļi Liepiņi, kuŗi jutušies pārliecināti, ka no izdošanas paglābsies, jo viņu radinieks bijis sociāldemokratu vaditājs B. Kalniņš, pēdējam savukārt laba draudzība un kaut kādas krustdēla attieksmes ar Zviedrijas tā laika ministru prezidentu Undēnu, izdošanas lēmuma autoru. B. Kalniņš tomēr neesot palīdzējis... Kāds augstāks zviedru virsnieks ieradies Latviešu palīdzības komitejā, kur lāvis nomanīt, ka zviedru karavīri „sirgtu ar aklumu", ja internētie latvieši bēgtu, tikai šī bēgšana no ārienes jāorganizē. LPK neesot bijusi ieinteresēta... No latviešu puses bijis dzirdams arī norādījums: „Ko jūs uztraucaties par 158 karaviriem, mēs te Zviedrijā esam ap 5000 civilistu, kuŗiem jādzīvo šai zemē!" V. Krūmiņš tomēr apliecināja, ka internētie izšķirušies tikai par bada streiku kā protesta līdzekli tieši šo 5000 tautiešu interesēs, lai viņiem nesariebtu attieksmes ar patvēruma zemes valdību, citādi internētie būtu rīkojušies citādi, varbūt pat lietojot varu, lai pretotos izdošanai.

Šis atceres vakars pacēla pagātnes aizkarus, lika vēlreiz pārdzīvot drāmatiskās dienas Zviedrijā, bet tas jau notika ar 21 gada laika atstarpi. Notikušais nav padarāms nenoticiis, un laiks dziedē visas brūces. Tā arī M. Cakare un V. Krūmiņš centās visu līdzināt ar pagātnes pārklāju, jo mūžam mums gan jāpieminn nelaimīgos izdotos leģionārus, bet nav vairs jāmeklē traģēdijas vainīgie, kuŗi būtībā jau arī zināmi, sarežģītos tā laika apstākļus ieskaitot, tikai — no kļūdām jāmācās un jācenšas, lai kaut kas līdzīgs nekad vairs nenotiktu.

Vēr.

TLMM vadība paliek līdzšinējā

Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba gada sapulcē 29. janvārī no 114 biedriem piedalījās 61. Sapulci vadīja valdes pr-dis Dr. P. Bārdiņš, protokolēja sekretārs A. Kvēps. Iepriekšējā gadā klubā uzņemti 11 jauni biedri. Kases apgrozījums bijis 3114,13 dol., no tā atlikums uz 1. janvāri 272,33 dol. Nesen rīkotā „Zaķu balle" izdevusies sevišķi labi, un no šī sarīkojuma atlikuma 50 dol. nolēma ziedot Kultūras fondam. Lauku īpašumā Bērzainē, kuŗu pārzina pārvaldnieks J. Birznieks, uzcelts pīļu izmetamais tornis, uzlabota kluba ēka un pabeigta peldbaseina būve, iekārtotas arī ģērbtuves. Sekretārs A. Kvēps apsveicis kluba biedrus dažādās jubilejās un svinīgos gadījumos.

Par kluba sarīkojumiem ziņoja daļas vaditājs V. Joštiņš. Sarīkojumu kopīgais ienākums bijis 1384,53 dol. Kluba labākie šāvēji iepriekšējā gadā bijuši A. Āboliņš, A. Zilgalvis un J. Musnkats. Par aizvadītā gada darbību ziņojumus sniedza arī atsevišķo nozaru vadītāji, bet revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja adv. A. Zutis.

Sekojošajās pārrunās pieņēma valdes ierosinājumu piepirkt 10 akru zemesplatību Bērzaines īpašumam un paplašināt pašreizējo ēku. Tāpat bez iebildumiem pieņēma arī budžeta projektu 1967. gadam 3300 dol. apmērā.

Valdē ievēlēja visus līdzšinējos priekšsēdi Dr. P. Bārdiņu, viņa vietnieku A. Āboliņu, sekretāru A. Kvēpu, kasieri L. Ozoliņu un sporta daļas vaditāju K. Deklavu. Bez tam valdē par sekretāra palīgu darbosies A. Zone, kasieŗa palīgs N. Ģēģeris un sporta daļā A. Tropiņš, J. Muskats, Z. Svilpe, O. Polmers un V. Pētersons. Arī par Bērzaines pārzini izraudzīja līdzšinējo J. Birznieku, tāpat sarīkojumu daļas vaditāju V. Jostiņu ar palīgiem S. Pizānu un V. Užuli. Goda tiesā ievēlēja P. Rudzīti, J. Veckaru ur. J. Zāliti, bet revīzijas komisijā A. Kristapsonu, K. Švernu, J. Atmatu un A. Smānu. Pistoļu sekciju vadīs G. Paeglis ar palīgu S. Pizānu, bet mazkalibra sekciju O. Pauderis ar palīgu I. Purmali. Makšķerēšanas sekcijas līdzšinējam vaditājam F. Noveiko atsakoties kandidēt, sekcijas vadībā ievēlēja J. Veckaru un J. Krasovski. Par kluba pārstāvjiem pie Ontario provinces mednieku un makšķernieku federācijas ievēlēja S. Pizānu un E. Randu.

R. N.

APGĀDA CEĻINIEKS GADA SAPULCE

Sakarā ar statūtu noteikumu, ka biedru sapulce izziņojama 3 mēnešus iepriekš, jaunatnes apgāda Ceļinieks padomes sekretāre A. Liepiņa lūdz mūsu laikrakstu informēt, ka šāgada biedru sapulce notiks 6. maijā, plkst. 3 pēcpusdienā Latviešu namā Toronto (491 College St.) ar šādu darba kārtu: 1) iepriekšējās sapulces protokola pieņemšana; 2) mandātu komisijas vēlēšanas; 3) amatpersonu ziņojumi; 4) revīzijas komisijas ziņojums; 5) darbības pārskatu pieņemšana; 6) turpmākā darbība; 7) amatpersonu vēlēšanas; 8 dažādi jautājumi.

★ Anglijā 1. janvāŗa vakarā sataksmes negadījumā mirusi dziedoņa Adolfa Kaktiņa meita zobārste Elga Bruka. Viņa viena bija devusies izbraukumā, un tās auto atrasts ietriecies kokā. E. Bruka apglabāta 7. janvārī.

TORONTO ZIŅAS

● LKAK paplašinātā valdes sēdē pr-ža S. Gabrāna vadībā pārrunāja pēdējā kongresa lēmuma iedzīvināšanu par līdzekļu sagādi latviešu katoļu trimdas augstākā vaditāja atbalstīšanai Vatikānā. Šim nolūkam valde izsūtīs ziedojumu veidlapas visām latviešu katoļu draudzēm un vienīgām Kanadā garīgās aprūpes līdzekļu vākšanai. Anglijā dzīvojošais tēvs Dr. P. Kirsis paredzējis maijā un jūnijā viesoties Ziemeļamerikā, piedaloties latviešu katoļu dievkalpojumos un sniedzot referātus. LKAK valde nolēma viņa viesošanos Kanadā atbalstīt iespējamā veidā un aicinās to darīt arī visas draudzes. Tāpat aicinās visu latviešu katoļu saimi atbalstīt kultūras dienu norisi un līdzekļu vākšanu, latviešu dienas Montrealā un LNAK iecerēto grāmatu par latviešu dzīvi Kanadā. Paplašinātajā sēdē pārrunāja arī dažos latgaļu izloksnes periodiskajos izdevumos parādījušos rakstus valodas jautājumā un konstatēja, ka tie ne vienmēr atbilst faktiem un patiesajiem apstākļiem. Tādēļ valde savos apkārtrakstos norādīs uz nepatiesībām un faktu sagrozījumiem. Paplašinātajā sēdē bez valdes un revīzijas komisijas locekļiem piedalījās arī LKAK kapelāns prāv. Dr. B. Kokins, visi bijušie LKAK valdes priekšsēži (A. Gertmanis, J. Grodnis, J. Niedra un K. Boriss), kā arī Toronto draudzes pr-ks A. Vuciņš.

● Latviešu nama valde sasauc organizāciju izraudzīto līdzekļu vākšanas komisiju vaditāju un darbinieku sanāksmi Latviešu namā 9. februārī plkst. 7.30 vakarā. Latviešu namā plkst. 8.30 vakarā notiek arī Latviešu koncertapvienības rīkotais soprāna Irmas Kurmes koncerts ar pianisti Veru Leinveberi-Langenfeldi pie klavierēm.

● Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls „Starp debesīm un zemi" notiek 10. februārī plkst. 8 vakarā Kolumbus zālē. Labākajām maskām paredzētas vērtīgas godalgas — gleznas.

● Viesnīcas The Inn on the Park krāšņajā simtgades zālē Veras Keišas klasiskā baleta skolas vecāko dejotāju grupa 2. februārī sniedza vakara programmu vācu apvienības Verein Deutscher Ingenieure 600 viesiem. Piezīmējams, ka pag. gadā šīs pašas apvienības sanāksmē programmu izpildīja Kanadas nacionālā baleta dejotāji, kādēļ Veras Keišas vecāku audzēkņu izraudzīšana šai gadā uzskatāma par īpašu atzinību.

● Latviešu nama dāmu komitejas organizētā jaunatnes mūzikālā pēcpusdiena notiks 19. martā plkst. 3 dienā Latviešu namā. Līdz šim pieteikušies jau vairāki jaunieši kā no Toronto konservātorijas, tā arī vairākām mūzikas skolām. Interesenti vēl var pieteikties pie E. Galdiņas (tālr. 766-5203 vai 767-3468). Pieteiktos dalībniekus pārbaudīs un koncerta programmu sastādīs 26. februārī plkst. 10 rītā Latviešu namā. Uz pārbaudi varēs ierasties arī jaunieši, kuŗi līdz minētai dienai vēl nebūs pieteikti.

● Sliktie laika apstākļi 2. februārī bija atturējuši arī bingo cienītājus ierasties kārtējā spēļu vakarā. Piedaloties tomēr 27 dalībniekiem, parastās un 4 speciālās spēlēs laimētājiem kopsummā izmaksāja 52 dol. Nākošās spēles notiks 16. februārī plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Kā pārsteiguma balvu vienā no spēlēm laimētājs saņems gleznu.

● Pie Sv. Jāņa draudzes noorganizētā zamariešu grupa aicina pieteikt (tālr 293-2513) visus slimos vai grūtībās nonākušos draudzes locekļus.

● TLB valde savā 31. janvāŗa sēdē pr-ža A. Gribusta vadībā vienojās Rīgas latviešu biedrības 100 gadu jubilejas sarīkojuma rīcības komiteju izraudzīt paplašinātā sēdē, kuŗa notiks 21. februārī plkst. 7.30 vakarā biedrības telpās Latviešu namā. Paplašinātā sēdē paredzēts pārrunāt arī jubilejas sarīkojuma programmu. Nākošais biedrības sarīkojums notiks 12. februārī plkst. 3 pēcpusdienā Latviešu nama lielajā zālē, kur Juris Benjaminš demonstrēs savu jaunāko krāsu filmu par zemūdens pētījumiem. J. Benjamiņa uzņemtās filmas bieži vien pārraida arī televizijas raidījumos un ietilpinātas dažādās kultūrfilmās. Soreiz latviešu sabiedrībai būs izdevība skatīt „pirmizrādi". Sarīkojumā ar brīvu ieeju aicināti visi vecie laudis, kuŗiem pēc izrādes paredzēta dāmu komitejas rīkotā veco lau žu pēcpusdiena.

● Visai maza atsaucība līdz šim bijusi TLB šacha sekcijas sanāksmēm. Pēdējā, kuŗa notika 29. janvārī, bija ieradušies tikai daži šachisti. Nerodot pietiekošu atsaucību, rēgulārās sanāksmes tiks pārtrauktas. Tādēļ šacha sekcijas vadītājs J. Jaunzemis aicina visus karaliskās spēles cienītājus pieteikties pa tālr. 925-0604. Nākošā šachistu sanāksme paredzēta 12. februārī plkst. 3 pēcpusdienā biedrības telpās Latviešu namā.

Godīgajam atradējam E. Brodeŗa kungam izsaku sirsnīgu pateicību.

Tautiete

BINGO, BINGO, BINGO!

ceturtdien, 16. feb. plkst. 8 vakarā Latviešu namā, Toronto, lielajā zālē.

Ieejas cenā — $1 — ieskaitītas 2 bingo kartes.

TIKAI NAUDAS LAIMESTI!

Visus laipni ielūdz DV TORONTO NODAĻA

KANADAS ZIŅAS

SUSENMARIJA

● Vietējā DV nodaļa 28. janvārī ievēlēja jaunu valdi. Sakarā ar smago dzīvesbiedres slimību, uz valdes amatu vairs nekandidēja līdzšinējais priekšsēdis A. Lūdums, jo pārāk saistīts pie mājas un nespēj atlicināt laika sabiedriskam darbam. Par jauno valdes priekšsēdi ievēlēja Edgaru Krūmiņu, sekretāra pienākumus veiks Zigfrīds Liepiņš, bet kasieris būs Pēteris Daniels. Revīzijas komisija palika līdzšinējā sastāvā — F. Krūmiņš, M. Irbīte un I. Celmiņš. Par vanadžu vaditāju izraudzīja Ausmu Krūmiņu. Sapulce ar prieku uzņēma ziņu, ka nodaļas līdzšinējām 3 vanadzēm pievienojušās vēl divas. Reizē ar to nodaļā pašreiz apvienoti 17 vanagi un 5 vanadzes.

A. L.

LONDONA

● Londonas latviešu kopas gada sapulci 29. janvārī vadīja R. Epneris, protokolēja S. Lācis. Darbības pārskatā valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis minēja 9 sarīkojumus (4 kopā ar citām organizācijām), grāmatu dāvinājumus kanadiešu bibliotēkām un Gaŗezera ģimnazijai, jaunatnes atbalstīšanu, ārējās informācijas brošūru izsūtīšanu un piedalīšanos ar latviešu stendu tautību sarīkojumā. Kasieris A. Banga ziņoja, ka aizvadītais gads devis atlikumu; lielākie izdevumu posteņi bijuši skolas telpu īre Londonas izglītības pārvaldei (tās segšanā piedalās Latviešu kreditsabiedrība, ev.-lut. draudze un DV Londonas nodaļa), latviešu bibliotēka un darbi Latvijas brīvībai. Dāmu komitejas pr-ce M. Rieta ziņoja par aktīvu komitejas darbību. Tajā pašreiz 27 dalībnieces, rīkotas ikmēneša vakarēšanas, bazārs, Ziemsvētku tirdziņš, atbalstīta kāda trūcīga ģimene. Par skolu tās vaditājas L. Liepas uzdevumā ziņoja skolas padomes locekle J. Sāra. Pašreiz mācās 24 bērni trīs grupās, darbojas četras skolotājas un mācītājs, rudenī skolas padomes priekšsēdis Ž. Petrovskis noorganizēja skolēnu braucienu uz „Lolitas brīnumputna" izrādi Toronto. Bibliotēkāre L. Zvagule ziņoja, ka pērn iegādātas vai saņemtas kā dāvanas 83 grāmatas, lasītāju skaits bijis 40 (skaitot ģimeni par vienu lasītāju), un katrs ņēmis caurmērā 12 grāmatu. Par LNAK darbu ziņoja tās pārstāvis E. Bite. Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja A. Grīns; tās ieteikumā sapulce izteica atzinību valdei un kopas nozaŗu vadībām. Šim gadam valdē ievēlēja A. Dreimani (priekšsēdis), A. Bangu (kasieris), J. Šāru (skretārs), K. Ataru (sarīkojumu pārzinis), P. Gūtmani un E. Brikmani (valdes locekļi); revīzijas komisijā līdzšinējos — J. Ancānu, A. Grīnu un B. Liepu. Sapulce apstiprināja dāmu komitejas valdi, kuŗa bija ievēlēta īpašā sanāksmē iepriekšējā svētdienā: pr-ce M. Rieta, vietniece J. Sāra, sekretāre L. Zvagule, kasiere A. Upīte un mantzine A. Admine.

● Londonas latviešu skolas vedcāku sapulce 23. janvārī nolēma paaugstināt kā skolas naudu, tā arī skolotāju atalgojumu. Vecāki izteica vēlēšanos, lai bērniem vairāk dotu rakstveida mājas darbu.

Ps.

Londonas latviešu kopas jaunievēlētā valde: priekšā no kreisās — J. Sāra, kopas ilggadējais priekšnieks prof. A. Dreimanis, dāmu komitejas priekšniece M. Rieta un E. Brikmane; aizmugurē — K. Atars un A. Banga. Foto: F. Arnds

Zelta dukātus jau iegādājušies:

11. Edgars Ābele, Toronto
12. Oskars Perro, Toronto
13. Valdis Miķelsons, Londonā
14. LPB Kanadas kopa
15. Ojārs Ieviņš, Hamiltonā
16. Jānis Gailītis, Hamiltonā
17. Irmands Zamlovskis, Toronto
18. Pēteris Vītols, Sv. Katrīnās
19. Zanis Andersons, Sv. Katrīnās
20. Jānis Celms, Niagarā

Zelta dukātus interesenti var iegādāties pie Monikas Jonānes (tālr. 536—5235) un Elmāra Krūkas (tālr. 489—2878).

Sniegs, lietu
ziemas karne

Katru gadu janvāŗa beigās un februārī daudzās Kanadas pilsētās un tūristu centros, arī universitātēs, notiek tā sauktie ziemas karnevāli ar skaistuma karalienu ievēlēšanu, dažādu ziemas sacensību uzvarētāju godalgošanu, izrādēm un sanāksmēm. Šogad dabas māmuļa atļāvās izspēlēt pa nerātnam jokam — vispirms ar negaidītiem sniegputeņiem atsevišķās joslās, tad ar pēkšņu sil'uma vilni, kuŗš jau janvāŗa beigu posmā atnesa nedēļu ilgu pavasari. Ka ziema vēl nav galā un būs vēl daudz sniega, to zinām visi, bet atkusnis un laika maiņa tomēr radījusi apstākļus, ka daudz plānoto sarīkojumu karnevālu programmā bija jāsvītro vai jāatliek uz vēlāku laiku.

Kā laikraksti un informācijas biroji ziņo, tad Ontario ziemeļu gulā (North Bay) laikā no 10 — 12. februārim plānotais karnevāls noritēs pēc plāna paredzētajā laikā iedalījumā. Jāpiezīmē, ka šajā tūristu tik ļoti iecienītajā pilsētā dzīvo arī pāris ģimeņu, bet pašu pilsētas centrā — galvenajā ielā atrodas Viktora Bucenieka juvelieŗu veikals. V. Bucenieku daudzi labi atcerēsies no Latvijas brīvvalsts laiku kā ilgu un nepārspētu rekordistu vidējo distanču skrējienos, kas Baltijas valstu vieglatlētikas sacensībās palidzēja Latvijas vienībai bieži izcīnīt vērtīgas uzvaras.

Runājot par Kanadas karnevāliem un ziemas sarīkojumu norisi, jāatzīstas, ka programmas izvēle ir tiešām raiba; katrs var atrast kaut ko piemērotu savām interesēm. Reklāmētie lāpu gājieni sniegotā naktī varētu slikākā gadījumā notikt arī bez sniega, tāpat „skrējieni ar pankūkām", bet izbraucieni istās, zirgu vilktās kamanās, sacensības pa ledu vai sniegu kamaniņās, kuŗas velk iejūgti suņi, žibulēšanas sacīkstes vai motorkamanu ātruma un izveicības lēcienu sacensības iespējamas tikai tad, ja ir vajadzīgais ledus un sniegs. Tāpat skulptora mākas parādīšanai nepieciešams ledus.

Ja Ontario ziemeļdaļas karnevālu rīkotāji cer, ka viss norītēs labi, tad dienvidu galā rīkotāji bija stipri nobažījušies. Laikā no 20. janvāŗa līdz 19. februārim Niagarā notiek plaši reklāmētais „internacionālais vāls", kuŗa no arī daļa mūsu meklējuši Niag laikā jau iepriek nevālu rīkotāju ir skaidri sapr atšifrējams: B ziemā, jo mēs tūristu atvest Daudzās viesn piemiņas lietu grozījumu un p

No agrāko g ru teikt, ka ska šala dienās, ka mu tuvumā ab skaistās apledo rotās, dabas ju nav trūcis šos. Internac festivāls ar d bāmi tad nu tūristu pievil Domāju, ka ar dalibnieku ska konkurss, dom ir fotokameras sionālos fotogr dzēti 10 Kodak labas kvalitātes galvenā godalg rētājam ir nedā gale (divām rā, piedevām „pielādētu" ka piedzivotū uzņe censības noteik kārsi; apcienō ņem krūšu va rikotāju norā tikai daži, kuŗ rodas brīvā d telpās (vaska kās automašīn un skati lielajā rijā). Sie uzņ līdz 6. martam kopā ar izpild pu, kuŗa ar t saņemamā vis tās, kur pieņem tišanai un ko mēģināt, jo, va „noknipsēt" u filmaparātu. T gadā visas Zie laikrakstu fo bija iestūti a ņemumu, uzva das mērogā, s ņas balvu, bi dzivojošie tau vu saņēma pa portretu, bet krāsu diapozit

Miris Vilhelms M

No dzimtenes saņemta ziņa, ka 10. janvārī Rīgā miris un 15. janvārī Meža kapos apbedīts neatkarīgās Latvijas pēdējās valdības ārlietu ministrs Vilhelms Munters, par kuŗa personību un darbības aizkulisēm bijušas vispretrunīgākās ziņas, ti sevišķi pieņoties apgalvojumiem, ka viņš jau brīvības gados pārāk draudzējies ar Maskavu, kaut bija dzimis vācietis. Pēc saņemtajām ziņām, Munteru pieneklējusi trieka, kādēļ viņš dzie dinājies slimnīcā.

V. Munters, kas bija dzimis 1898. gada 25. jūlijā Rīgā, aizgājis arī aizsaulē kā apstridēta persona, jo viņam bijuši draugi un arī naidnieki, vēl pēdējos trimdas gados daudzi viņam pārmetuši nelojālu darbību pret Latvijas valsti, bet nav trūcis arī aizstāvju. 1919./20. gadā viņš piedalījās Igaunijas brīvības cīņās, un arī par šo laiku bijušas nesmukas runas. Fakts ir, ka viņš 1925. gadā pabeidza Latvijas universitāti kā inženieris ķīmiķis, laikā no 1929. — 1925. gadam bijis Latvijas ārlietu ministrijas preses nodaļas sekretārs, tad līdz 1931. gadam Baltijas valstu nodaļas vaditājs, līdz 1933. gadam juridiskā departamenta direktors, tad ārlietu ministrijas ģenerālsekretārs, bet 1936. gada 14. jūlijā iecelts par ārlietu ministru. Laikā no 1935. — 1939. gadam Munters bija Latvijas delegācijas vadītājs Tautu savienības pilnsapulcēs, sagatavoja Latvijas uzņemšanu Tautu savienības padomē (1936. g.) un bija šīs padomes 101. sesijas prezidents (1938. g.). 1939. gada 5. oktobrī viņš Maskavā parakstija līgumu ar Pad. savienību par militārajām bazēm. Pēc Latvijas okupācijas viņu 1940. gadā deportēja uz Pad. savienības iekšieni. Par tur pavadīto laiku atkal saņem-

tas preturunīga tas skaidribas

Neapšaubān Munters 1956. zies Rīgā un ju propaganda pārliecināt lat ņigā pareizā dā un vēlāk Pad. savienīb mos uz ārzemē das brošūrīn pret trimdas veicinājis oku Latvijā un sl sistēmu. Ir to viņš darīj ne paša pārli gaidām skaid tājumā, kādē Munters mirī dēta persona, laikā.

Vē

Tie tautieši, cinija Latvija veidoja mūsu niecisko, sabie lo dzīvi, trin stot, pamazām riskās dzīves jos. Pienāket diem, sāk arī darba gaitu, audzes dzīvē maiņas.

Lai tomēr rosību sabied varētu sekmīg intereses pens Kopmaņa ier latviešu pensi īpašā Pension ar tās nodibi vasarā pasāku saucību pensi sāka rosīgi p rībā.

Arī Milvoku draudzes po jaunās biedrī

TO ZIŅAS

Niedra un K. Boriss), kā arī Toronto draudzes pr-ks A. Vuciņš.

● Latviešu nama valde sasauc organizāciju izraudzīto līdzekļu vākšanas komisiju vadītāju un darbinieku sanāksmi Latviešu namā 9. februārī plkst. 7.30 vakarā. Latviešu namā plkst. 8.30 vakarā notiek arī Latviešu koncertapvienības rīkotais soprāna Irmas Kurmes koncerts ar pianisti Veru Leinveberi-Langenfeldi pie klavierēm.

● Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls „Starp debesīm un zemi" notiek 10. februārī plkst. 8 vakarā Kolumbus zālē. Labākajām maskām paredzētas vērtīgas godalgas — gleznas.

● Viesnīcas The Inn on the Park krāšņajā simtgades zālē Veras Keišas klasiskā baleta skolas vecāko dejotāju grupa 2. februārī sniedza vakara programmu vācu apvienības Verein Deutscher Ingenieure 600 viesiem. Piezīmējams, ka pag. gadā šīs pašas apvienības sanāksmē programmu izpildīja Kanadas nacionālā baleta dejotāji, kādēļ Veras Keišas vecāku audzēkņu izraudzīšana šai gadā uzskatāma par īpašu atzinību.

● Latviešu nama dāmu komitejas organizētā jaunatnes mūzikāla pēcpusdiena notiks 19. martā plkst. 5 dienā Latviešu namā. Līdz šim pieteikušies jau vairāki jaunieši kā no Toronto konservatorijas, tā arī vairākām mūzikas skolām. Interesenti vēl var pieteikties pie E. Galdiņas (tālr. 766-5203 vai 767-8468). Pieteikties dalībniekus pārbaudīs un koncerta programmu sastādīs 26. februārī plkst. 10 rītā Latviešu namā. Uz pārbaudi varēs ierasties arī jaunieši, kuri līdz minētai dienai vēl nebūs pieteikti.

● Slēktie laika apstākļi 2. februārī bija atturējuši arī bingo cienītājus ierasties kārtējā spēju vakarā. Piedaloties tomēr 27 dalībniekiem, parastās un 4 speciālās spēlēs laimētājiem kopsummā izmaksāja 52 dol. Nākošās spēles notiks 16. februārī plkst. 3 vakarā Latviešu namā. Kā pārsteiguma balvu vienā no spēlēm laimētājs saņems gleznu.

● Pie Sv. Jāņa draudzes noorganizētā zamariešu grupa aicina pieteikt (tālr 293-2513) visus slimos vai grūtības nonākušos draudzes locekļus.

● TLB valde savā 31. janvāra sēdē pr-ža A. Gribusta vadībā vienojās Rīgas latviešu biedrības 100 gadu jubilejas sarīkojuma rīcības komiteju izraudzīt paplašinātā sēdē, kura notiks 21. februārī plkst. 7.30 vakarā biedrības telpās Latviešu namā. Paplašinātā sēdē paredzēts pārrunāt arī jubilejas sarīkojuma programmu. Nākošais biedrības sarīkojums notiks 12. februārī plkst. 3 pēcpusdienā Latviešu nama lielajā zālē, kur Juris Benjamiņš demonstrēs savu jaunāko krāsu filmu par zemūdens pētījumiem. J. Benjamiņa uzņemtās filmas bieži vien pārraida arī televīzijas raidījumos un ietilpinātas dažādās kultūrfilmās. Soreiz latviešu sabiedrībai būs izdeviba skatīt „pirmizrādi". Sarīkojumā ar brīvu ieeju aicināti visi vecie laudis, kuriem pēc izrādes paredzēta dāmu komitejas rīkotā veco ļaužu pēcpusdiena.

● Visai maza atsaucība līdz šim bijusi TLB šacha sekcijas sanāksmēm. Pēdējā, kura notika 29. janvārī, bija ieradušies tikai daži šachisti. Nerodot pietiekošu atsaucību, regulārās sanāksmes tiks pārtrauktas. Tādēļ šacha sekcijas vadītājs J. Jaunzemis aicina visus karaliskās spēles cienītājus pieteikties pa tālr. 925-0504. Nākošā šachistu sanāksme paredzēta 12. februārī plkst. 3 pēcpusdienā biedrības telpās Latviešu namā.

m E. Broderа kungam
gu pateicību.
Tautiete

BINGO!

mā, Toronto, lielajā zālē.

ngo kartes.

ESTI!

TORONTO NODAĻA

Sniegs, lietus un ziemas karnevāli

Katru gadu janvāra beigās un februārī daudzās Kanadas pilsētās un tūristu centros, arī universitātēs, notiek tā sauktie ziemas karnevāli ar skaistuma karalienu ievēlēšanu, dažādu ziemas sacensību uzvarētāju godalgošanu, izrādēm un sanāksmēm. Šogad dabas māmuļa atļāvās izspēlēt pa nerātnam jokam — vispirms ar negaidītiem sniegputeņiem atsevišķās joslās, tad ar pēkšņu sil'uma vilni, kurš jau janvāra beigu posmā atnesa nedēļu ilgu pavasari. Ka ziema vēl nav galā un būs vēl daudz sniega, to zinām visi, bet atkusnis un laika maiņa tomēr radījusi apstākļus, ka daudz plānoto sarīkojumu karnevālu programmā bija jāsvītro vai jāatliek uz vēlāku laiku.

Kā laikraksti un informācijas biroji ziņo, tad Ontario ziemeļu galā (North Bay) laikā no 10 — 12. februārim plānotais karnevāls noritēs pēc plāna paredzētajā laika iedalījumā. Jāpiezīmē, ka šajā tūristu tik ļoti iecienītajā pilsētā dzīvo arī pāris ģimeņu, bet pašā pilsētas centrā — galvenajā ielā atrodas Viktora Bucenieka juvelieru veikals. V. Bucenieku daudzi labi atcerēsies no Latvijas brīvvalsts laika kā ilgu un nepārspētu rekordistu vidējo distanču skrējienos, kas Baltijas valstu vieglatlētikas sacensībās palīdzēja Latvijas vienībai bieži izcīnīt vērtīgas uzvaras.

Runājot par Kanadas karnevāliem un ziemas sarīkojumu norisi, jāatzīstas, ka programmas izvēle ir tiešām raiba; katrs var atrast kaut ko piemērotu savām interesēm. Reklāmētie lāpu gājieni sniegotā naktī varētu slikākā gadījumā notikt arī bez sniega, tāpat „skrējieni ar pankūkām", bet izbraucieni istās, zirgu vilktās kamanās, sacensības pa ledu vai sniegu kamaniņās, kuras velk iejūgti suņi, ziemeļbulēšanas sacīkstes vai motorkamanu ātruma un izveicības lēcienu sacensības iespējamas tikai tad, ja ir vajadzīgais ledus un sniegs. Tāpat skulptora mākas parādīšanai nepieciešams ledus.

Ja Ontario ziemeļdaļas karnevālu rīkotāji cer, ka viss noritēs labi, tad dienvidu galā rīkotāji bija stipri nobažījušies. Laikā no 20. janvāra līdz 19. februārim Niagarā notiek plaši reklāmētais „internacionālais ziemas festivāls", kuŗa norisē ieinteresēta arī daļa mūsu tautiešu, kas apmeklējuši Niagaru šo karnevālu laikā jau iepriekšējos gados. Karnevālu rīkotāju mērķis un ideja ir skaidri saprotams un viegli atšifrējams: Brauciet ciemā arī ziemā, jo mēs jau dzīvojam no tūristu atvestajiem dālderiem. Daudzās viesnīcas, moteļi un pieminas lietu veikali gaida apgrozījumu un pircējus arī ziemā.

No agrāko gadu pieredzes varu teikt, ka skaistajās ziemas un sala dienās, kad Niagaras krituma tuvumā abi krasti pārvērsti skaistās apledojumu un lāsteku rotās, dabas skaistuma cienītāju nav trūcis arī ziemas mēnešos. Internacionālais ziemas festivāls ar daudzajām sacensībām tad nu darbojas kā labs tūristu pievilkšanas magnēts. Domāju, ka arī šogad vislielāko dalībnieku skaitu pulcinās foto konkurss, domāts visiem, kam ir fotokameras, izņemot profesionālos fotografus. Balvās paredzēti 10 Kodaka rūpnīcas ražoti, labas kvalitātes filmaparāti, bet galvenā godalga sacensības uzvarētājam ir nedēļas bezmaksas nogale (divām personām) Niagarā, piedevām vēl filmaparāts ar „pielādētu" kaseti visa redzētā un piedzivotā uzņemšanai filmā. Sacensības noteikumi pavisam vienkārši; apciemojot Niagaru jāuzņem krāsu vai melnbaltā filmā rīkotāju norādītie 10 objekti vai tikai daži, kuŗu lielākā daļa atrodas brīvā dabā, bet daži arī telpās (vaska tēli mūzejā, antikās automašīnas mūzejā, zivis un skati lielajā ASV krasta akvārijā). Sie uzņēmumi iesūtāmi līdz 6. martam zūrijas komisijai kopā ar izpildītu pieteikuma lapu, kuŗa ar tuvāku informāciju saņemama visās lielākajās viesētās, kur pieņem fotofilmas attīstīšanai un kopēšanai. Ir vērts mēģināt, jo, varbūt, laimējas labi „noknipsēt" un saņemt balvā filmaparātu. Tā, piemēram, 1966. gadā visas Ziemeļamerikas lielo laikrakstu fotosacensībā, kuŗā bija iesūtīti aptuveni miljons uzņēmumu, uzvarētāji visas Kanadas mērogā, saņemot prāvu naudas balvu, bija divi Hamiltonā dzīvojošie tautieši. Viens šo balvu saņēma par sacensības labāko portretu, bet otrs par labāko krāsu diapozitīvu. J. Vairdotis

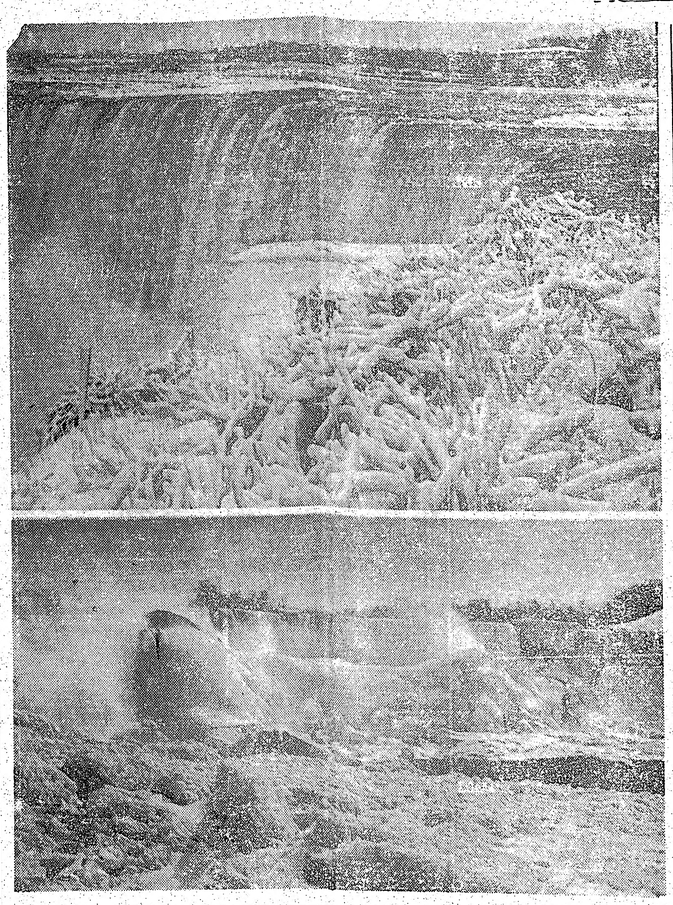

NIAGARAS ŪDENSKRITUMI ZIEMĀ

Iepriekšējos gados amatieŗu fotosacensības ietvaros bija arī Niagaras ūdenskritumu uzņēmumi, bet šogad ziemas festivāla rīkotāji izraudzījuši 10 citu objektu. Augšējā uzņēmumā redzams Kanadas ūdenskritums šāgada janvāra atkušņa laikā, ar pelēku aizmugures fonu un neliela apledojuma veidojumu priekšplānā. — Apakšējā uzņēmumā ASV krasta ūdenskritums krāšņā ziemas rotā pirms diviem gadiem. Tādu festivāla rīkotāji labprāt vēlētos rādīt visiem Niagaras apmeklētājiem arī šogad. Bet — ziema vēl nav beigusies; varbūt līdz pavasarim krituni rotāsies ar tādu pašu lāsteku un sniega bagātību, kāda redzama attēlā. Foto: J. Ligers

Miris Vilhelms Munters

No dzimtenes saņemta ziņa, ka 10. janvārī Rīgā miris un 15. janvārī Meža kapos apbedīts neatkarīgās Latvijas pēdējās valdības ārlietu ministrs Vilhelms Munters, par kuŗa personību un darbības aizkulisiem bijušas vispretrunīgākās ziņas, it sevišķi pacelties apgalvojumiem, ka viņš jau brīvības gados pārāk draudzējies ar Maskavu, kaut bija dzimis vācietis. Pēc saņemtajām ziņām, Munteru pieņieklējusi trieka, kādēļ viņš dzied-dinājies slimnīcā.

V. Munters, kas bija dzimis 1898. gada 25. jūlijā Rīgā, aizgājis arī aizsaulē kā apstrīdēta persona, jo viņam bijuši draugi un arī naidnieki, vēl pēdējos trimdas gados daudzi viņam pārmetuši nelojālu darbību pret Latvijas valsti, bet nav trūcis arī aizstāvju. 1919./20. gadā viņš piedalījās Igaunijas brīvības cīņās, un arī par šo laiku bijušas nesmukas runas. Fakts ir, ka viņš 1925. gadā pabeidza Latvijas universitāti kā inženieris ķīmiķis, laikā no 1920. — 1925. gadam bijis Latvijas ārlietu ministrijas preses nodaļas sekretārs, tad līdz 1931. gadam Baltijas valstu nodaļas vadītājs, līdz 1933. gadam juridiskā departamenta direktors, tad ārlietu ministrijas ģenerālsekretārs, bet 1936. gada 14. jūlijā iecelts par ārlietu ministru. Laikā no 1935. — 1939. gadam Munters bija Latvijas delegācijas vadītājs Tautu savienības pilnsapulcēs, sagatavoja Latvijas uzņemšanu Tautu savienības padomē (1936. g.) un bija šīs padomes 101. sesijas prezidents (1938. g.). 1939. gada 5. oktobri viņš Maskavā parakstija līgumu ar Pad. savienību par militārajām bāzēm. Pēc Latvijas okupācijas viņu 1940. gadā deportēja uz Pad. savienības iekšieni. Par tur pavadīto laiku atkal saņemtas pretrunīgas ziņas, kādēļ īstās skaidrības nav.

Neapšaubāmi zināms, ka V. Munters 1956. gadā atkal atgriezies Rīgā un iesaistījies padomju propagandas darbā, cenšoties pārliecināt latviešu tautu, ka vienīgā pareizā iespēja 1939./40. gadā un vēlāk bijis kopīgs ceļš ar Pad. savienību. Īpašos raidījumos uz ārzemēm un ar propagandas brošūrām viņš vērsies arī pret trimdas latviešiem, dažādi veicinājis okupantu pasākumus Latvijā un slavinājis komūnisma sistēmu. Ir ļoti ticams, ka visu to viņš darījis čekas spiedienā, ne paša pārliecības dēļ, bet pagaidām skaidrības nav arī šai jautājumā, kādēļ jāatzīst, ka V. Munters miris kā tikpat apstrīdēta persona, kāds bija dzīves laikā. Ed.

Vecākās paaudzes rosība Milvokos

Tie tautieši, kas kā jaunekļi iznīcinīja Latvijas brīvību un vēlāk veidoja mūsu jaunās valsts saimniecisko, sabiedrisko un kultūrālo dzīvi, trimdas gadiem ieilgstot, pamazām ierindojas sabiedriskās dzīves pasīvākos vērotājos. Pienākot darba pensiju gadiem, sāk arī pietrūkt ierasto darba gaitu, kuŗa vecākās paaudzes dzīvē ienes lielākas pārmaiņas.

Lai tomēr saglabātu zināmu rosību sabiedriskajā laukā un varētu sekmīgāk aizstāvēt savas intereses pensiju jautājumos, E. Kopmaņa ierosinājumā Milvoku latviešu pensionāri apvienojušies īpašā Pensionāru biedrībā. Jau ar tās nodibināšanos 1966. gada vasarā pasākums guva siltu atsaucību pensionāru vidū, un tie sāka rosīgi pulcēties savā biedrībā.

Arī Milvoku organizācijas un draudzes pozitīvi novērtējušas jaunās biedrības mērķus un visos savos sarīkojumos piešķīrušas pensionāriem ieejas maksu pazeminājumu, ko pensionāri izmanto visai plašos apmēros, tā sarīkojumiem dodot kuplāku apmeklētāju skaitu un reizē arī cenot vispārējo sabiedrisko rosmi šis apstāklis jo sevišķi nozīmīgs pašreizējā apsikuma laikā, kad sarīkojumu apmeklētāju skaits uzrāda slīdošu tendenci.

Arī pensionāri paši rīko sabiedriska rakstura sanāksmes, kuŗas lauj biedriem tuvāk iepazīties un rast kopējas intereses. Tā 6. janvārī Pensionāru biedrība saviem biedriem un viesiem bija rīkojusi eglītes vakaru, kuŗu ievadīja māc. E. Putniņa svētbrīdis. Sarīkojums bija apvienots ar latviešu strēlnieku piemiņas brīdi. Koncertā spēlēja sirmais vijolnieks A. Cers, kuŗa priekšnesumi guva klausītāju sirsnīgu piekrišanu. Jāpiezīmē, ka mākslinieks, par spīti saviem 70 mūža gadiem, joprojām aktīvi dzied

Tikai viena ziedojumu vākšanas akcija gadā

ANGLIJAS DVF VALDES SĒDE LONDONĀ

Anglijas DVF zemes valdes pēdējā sēdē, kas notika DV namā Londonā pr-ža L. Rumbas vadībā, ārējās informācijas daļas vadītājs A. Liepiņš norādīja uz daļas referenta Jāņa Rolava pērnā gada sekmīgo publicitāti brītu presē — pavisam publicētas viņa 56 lasītāja vēstules un raksti. Visai sekmīgi šai ziņā bijuši arī Mančestras, Stokontrentas, Kārlailes un Koventrijas nodaļu darbinieki. Daļas vadītājs, pamatojoties uz valdes pievienošanos vienādžu daļas vadītājas M. Keņģes ierosinājumam, apņēmās gādāt par manuskripta sagatavošanu mazai brošūrai angļu valodā par DVF, kuŗa izdodama saimes 20 gadu darbības atzīmēšanai.

Pirms Ziemsvētkiem izdarītajā ziedojumu vākšanā palīdzības darbam Anglijā un Rietumvācijā, kā ziņoja aprūpes daļas vadītājs A. Tauriņš, uz sēdes dienu saņemtas turpat 450 mārc., kas ir par 50 mārc. vairāk nekā budžetā paredzēts. Slimnieku regulārie pabalsti pēdējā pusgadā izmaksāti 27 tautiešiem, to vidū 4 kaŗa invalidiem.

Jaunatnes daļas vadītājs L. Ceriņš ziņoja, ka kopdarbībā ar ci tām organizācijām šai gadā pa redzēts izkārtot jauniešu sagaidu sēdē, kas notika DV namā Londonā pr-ža L. Rumbas vadībā, ārējās informācijas daļas vadītājs A. Liepiņš norādīja uz daļas referenta Jāņa Rolava pērnā gada sekmīgo publicitāti brītu presē — pavisam publicētas viņa 56 lasītāja vēstules un raksti. Visai sekmīgi šai ziņā bijuši arī Mančestras, Stokontrentas, Kārlailes un Koventrijas nodaļu darbinieki. Daļas vadītājs, pamatojoties uz valdes pievienošanos vienādžu daļas vadītājas M. Keņģes ierosinājumam, apņēmās gādāt par manuskripta sagatavošanu mazai brošūrai angļu valodā par DVF, kuŗa izdodama saimes 20 gadu darbības atzīmēšanai.

Pirms Ziemsvētkiem izdarītajā ziedojumu vākšanā palīdzības darbam Anglijā un Rietumvācijā, kā ziņoja aprūpes daļas vadītājs A. Tauriņš, uz sēdes dienu saņemtas turpat 450 mārc., kas ir par 50 mārc. vairāk nekā budžetā paredzēts. Slimnieku regulārie pabalsti pēdējā pusgadā izmaksāti 27 tautiešiem, to vidū 4 kaŗa invalidiem.

Jaunatnes daļas vadītājs L. Ceriņš ziņoja, ka kopdarbībā ar citām organizācijām šai gadā pared

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausāities latviešu pusstundu „Bridis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā, Vilnis 1350 — Ošavas raiditājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

12. februārī plkst. 11 rītā Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola 10.30. Iesvētes mācība. Jauniešu grupas (13 un 14 g. v. nodarbības plkst. 10

19. februārī, plkst. 11 rītā dievkalpojums. Spredikos māc. E. Kiploks no Mineapoles. Svētdienas skola plkst. 10.30. Jauniešu grupas (15 un 16 g. v.) nodarbības plkst. 10. Iesvētes mācība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331.

Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

12. februārī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola, Plkst. 12.30 jauniešu grupa.

19. februārī, plkst. 3 dievkalpojums. Plkst. 1.30 iesvētes mācība. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

26. februārī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 1.30 jauniešu grupa. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas gadskārtējs bazārs.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

12. februārī, plkst. 2 pēcp. Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas zālē. Priekšiesvētes vecākajai grupai mācību stunda plkst. 1 pēcp.

26. februārī, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes sapulce baznīcas zālē.

BRAMPTONA

19. februārī, plkst. 1.30 pēcp. Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

12. februārī, plkst. 11 dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685—3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

12. februārī, pl. 1.30 p.p. jaunatnes dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. februārī, plkst. 3 p.p. Kristus ciešanu laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

MONTREALA

Māc. A. Voltkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

12. februārī plkst. 2 p.p. draudzes gada svētku dievkalpojums Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave., Westmount. Vīru koris Junda. Pēc dievkalpojuma azaids. Mūzikāli priekšnesumi. Solists Juris Zilkalns.

19. februārī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola; plkst. 1.15 jaunatnes stunda.

26. februārī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda. Plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angliski.

Iesvētību dievkalpojums noliks 1. svētdienā pēc Lieldienām, t. i. 2. aprīlī.

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

12. februārī, plkst. 2 pp. Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

26. februārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums; pēc tā biakus telpās draudzes sapulce.

Montrealā š. g. 21. janvārī salaulāti Richards Arturs Tūters ar Mariju Kaminski.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285, Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Draudzes gada sapulce svētdien, 12. februārī plkst. 11 Jonkeros, tai svētdienā Betlemes baznīcā dievkalpojums atcelts.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

12. februārī pl. 11 dievkalpojums. Mācītājs Arnolds Rautenšlids.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas. skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Liventāls tālr. WE 3—9326.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201. West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church lingame Ave.

Santa Rosa, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.56 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Kaut kas kritikai līdzīgs

(Pārnesums no 3. lpp.)

Selga. Bet kaut kādi viņš ir savādāks. Varbūt tas viņa gausums, mazliet kokainās kustības, pārāk lielā vienaldzība sejā? Tikpat labi tomēr iespējams, ka esmu šī tipa biedrus jau mazliet aizmirsis, jo manas ģimnazista gaitas vijās kopīgi ar pretējā rakstura biedriem. Katrā ziņā jāsaka, ka Tālivaldim Auziņam viena no grūtākajām lomām, un viņš to paveic teicami.

Un meitenes? Ingrida Boša, kas tēlo Agitu Ivi,ir burvīga; viņa varētu būt tā, kuras tuvumu es meklētu, par kuru mēnesnīcas naktīs pasapņotu, ja — būtu vēl ģimnazists... Viņa patik arī Jānim Jonim. Mums, tātad, vienādas gaumes. Vai tādēļ, ka abi basketbola bumbu cienījam vairāk par zinību pili? Ingridai Bošai, varbūt, grūtākā loma, jo viņai jāsniedz arī baleta solodeja, ko nemāca ne skolā, ne ierādīt var režisors. Bet viņa apmeklējusi turpat 6 gadus D. Jablokovas-Vorpas baletstudiju un dejo burvīgi, tāpat kā pati izskatās. Ja būtu skolotājs, dotu par sniegumu atzīmi 5—. Strīpiņai aiz cipara noteikti jābūt, jo kurš skolotājs gan dod apaļu piecnieku meitenei, kura gan labi mācās, bet nedomā par uzdevumiem vien, jo mīl arī padraiskoties? Tikai zināšanas un uzvešanās kopā veido atzīmi.

Kur atmiņu kambaros iedalīt Ilgu Mārzemi, kuŗu tēlo Rita Gribusta, grūti izšķirties. Viņa vairāk gudro par randiņiem pie lielā Veckalna pulksteņa nekā par mācībām, ir draiska, labprāt pienedalās biedru stiķos. Tādas meitenes bija arī mums, tikai — viņas „vairāk izgāja no sevis", ja tā var teikt, bija dzīvākas, skaļākas, kustīgākas, turpretim šī Ilga Mārzeme vairāk ierāvusies sevī, īsti atplaukst vienīgi dialogā ar Līzīti Riku priekšpēdējā ainā. Citādi glīta un jauka meitene, tikai jauns papildinājuma tips manām atmiņām.

Līzīte Rika jau pašā sākumā man nepatīk. Kad pārējie ir nedarbos, viņa tā godīgā un labā, domā vienīgi par mācīšanos, pieklājību un citām ētiskām vērtībām. Skaidrītes Lejas pasniegtā Līzīte man tomēr labi pārstāma, jo arī mūsu vidū tādas bija, kaut pavisam maz. Mēs viņas saucām par „zubrilkām"... Un Līzīte Rika arī izskatās tikpat necila, kādas bija viņas rakstura māsas mūsu vidū, patiešām — „dvēsele bez ķermeņa", kā pamatoti norāda Līzītes klases biedrene Ilga. Tomēr Līzītes pārvēršanās pēdējā ainā ir neticama! Tā ir pavisam cita meitene —izskatīga, kustīga, šarmanta, pēkšņi viņa ir „dvēsele ar ķermeni.". Skaidrīte Leja Līzītes tēlu pasniedz tik teicami, ka gribētos viņu ierindot kā ansamblja otru teicamāko spēku tūlīt aiz Gunša Siliņa.

Par skolotājiem, vismaz ģimnazista gados, nemēdzu daudz domāt, izņemot brīžus, kad nebiju sagatavojis stundas un bailēs drabinājos iespējas priekšā, ka mani varētu „izsaukt". Toties vēlākajos gados, kad atmiņu dārzā sāka puķes plaukt, it bieži atcerējos arī skolotājus, un tad viņi vairs nebija tirdītāji, bargie nezināšanu soģi, vienīgi labi un sirsnīgi cilvēki, kas saviem audzēkņiem vēlējuši tikai labāko. Bet pašreiz tomēr esmu atkal ģimnazists, kādēļ Ineses Krastiņas tēloto skolotāju Dzērves kundzi „pieņemu zināšanai" kā pēdējo. Pamazām pierodu pie viņas, jo bargums nav īsts, visu laiku nopietnajā sejā viņai „sēž" mazs smaidiņš. Un ir tik interesanti vērot, kā ģimnaziste tiek ar skolotājas lomu galā, jā — tiek pat it teicami ar to galā. Bet apkampt gribas Inesi Krastiņu, kad viņa izrādes beigās, pie vēl atvērta aizkara, tik spēji no skolotājas kļūst atkal ģimnaziste, ka, pasniedzot režisoram H. Miķelsonam ziedus, pat bikli nokniksē viņa priekšā...

Paliek sākuma jautājums: ko ar T. Zeltiņa darbu paveicis režisors Hugo Miķelsons? Visu izrādes laiku esmu bijis ģimnazists, esmu sekojis tikai savu biedru veiksmei uz skatuves, esmu redzējis tikai notiekošo, bet režisors uz skatuves parādās tikai tad, kad atkal jāsaka „reiz bija", jo izrāde beigusies, pienācis brīdis no atmiņu ģimnazista pārvērsties atkal šodienas avīznieka. Bet dzīvojot līdz atmiņu biedriem uz skatuves, mazāk uzmanība pievērsta režijas darbam. Lai tādēļ režisors par sava veikuma novērtējumu pieņem to, kas teikts par viņa 7 tēlotājiem un tēlotājām. Laba bija H. Miķelsona izdoma, pirms atsevišķajām ainām sniegt kā prologu attiecīgo vietu lasījumu no T. Zeltiņa romāna, kas radīja saskanīgu pāreju no vienas ainas uz otru. Ievadījumu izrādei lasīja pats režisors, nākošos programmā par monologiem atzīmētos lasījumus Pēteris Ancāns, Andrejs Stikuts un Raimonds Rūtītis. Lai man piedots, ja šai gadījumā izvairos no vārdu minēšanas, atzīstot, ka dažam fragmentu lasītājam bija skaidra latviska izruna, dažam jūtams angļu akcents. Liekas, ka šis fakts it kā norāda, kuŗi vecāki seko savu bērnu latviešu valodas attīstībai, kuŗi to dara mazāk vai pat mājās ar bērniem sarunājas angliski. Pēdējā gadījumā ģimnazija vien, kas spēj un dod tik daudz, ar akcenta grūtībām galā netiks. Jāpalīdz pašiem vecākiem.

Liekas, ka iepriekšējā rindkopa ir vienīgā, kas daudzmaz līdzinās kritikai, kādas mēdz rakstīt par teātŗa izrādēm. Lai vismaz nobeigumā kritika kļūtu „normālāka", jāpiemin, ka Ingrīdas Bošas solodejai choreografiju bija devusi Diana Jablokova-Vorpa, suflēja ģimnaziste V. Siksna (kādēļ programmā nav minēts arī priekšvārds?), skatuvi bija iekārtojis Z. Siliņš, bet par apgaismojumu rūpējās A. Leja. Un protams — pēc izrādes netrūka ziedu, krāšņu buķeti pateicībā par audzēkņu sniegumu pasniedza arī ģimnazijas direktors prof. V. Burkēvics.

BEIGUSI VIDUSSKOLU AR 5 ZELTA MEDAĻĀM

Toronto pazīstamā skautu darbinieka un mākslinieka Jāņa Dekšņa mazmeita Gunta Zariņa kā sekmīgākā audzēkne pabeigusi Broka distrikta vidusskolu Kaningtonā, kuŗas apkārtnē viņas vecāki apsaimnieko lauku saimniecību. Arī viņas trīs brāļi uzrāda mācībās labas sekmes, no tiem vecākais Raimonds pašreiz gatavojas beigt medicīnas studijas.

Visās vidusskolas klasēs Guntas Zariņas caurmēra atzīmes pārsniedza 75%, kādēļ viņa uzņemta skolas sekmīgāko absolventu klubā un apbalvota ar tā īpašo zelta nozīmi. No deviņām medaļām un naudas balvām, kuŗas šogad piecēkļira vidusskolas absolventiem, Gunta Zariņa saņēma piecas — angļu, franču un latīņu valodā, ķīmijā un bioloģijā. Bez tam viņa kā skolas vispār labākā absolvente saņēma arī vietējā Lions kluba stipendiju un vairākus citus apbalvojumus. Gunta Zariņa iestājusies Toronto universitātē, lai studētu par medicinisko māsu.

Izloze ar vērtīgiem laimestiem

PACELOJUMS PAR IESPĒJAM LAIMĒT DIŽENUS LAIMESTUS

Tavu trakumu, tiku ievēlēts par loterijas komitejas priekšsēdi! Katru gadu mūsu organizācija Ņujorkā riko izlozi, ar kuŗas atlikumu uzlabo īpašumu. Līdz šim tiku cauri viegli: nopirku 10 ložu par 5 dolariem un gaidīju uz laimestiem. Nekas gan nekrita, taču gaidīšanas prieku nevienam nevarēja samaitāt, kaut arī bija jāšķiŗas no sūri pelnītiem grašiem. Bet nu vairs nav joki: mani ievēlēja strādātājos, kuŗiem jāsagādā atlikums.

Pirmais komitejas darbs ir noteikt laiku, kad izloze notiks un kādi būs laimesti, it sevišķi pats galvenais, kuŗš var izšķirt laužu prieku iegādāties lozes vai tās nesamaksātas sūtīt atpakaļ. Daļa tomēr nemaz neprasa, vai laimests vispār būs, uzskatot izlozi par kaut kādu līdzekļu vākšanas akciju, teiksim — līdzīgi ziedu mu vākšanai, kuŗa savus ziedu laikus jau pārdzīvojusi.

Tā kā latvieši ir zemnieku tauta, kas ražu ievāc rudenī, tad komitejai nenācās grūti izšķirties par izlozes laiku: tas arī būs rudenī, ap Pļaujas svētku laiku. Par laimestu skaitu varējām vienoties ātri, bet nekādu vienprātību nepanācām par laimestu veidu. Princips tāds, ka jābūt kaut kam lielam, kas maksā vairāk nekā 1000 dolaru, bez tam tādam, ko cilvēks pats sev nevar vai negrib atļauties. Parasta lieta, te lietā var likt 1000 dol. krāšanas zīmi; uz izlozes pasakniem var rakstīt 1000, bet patiesībā maksā tikai 750 dolaru. Tomēr šāds laimests bijis katru gadu, kādēļ nebūtu ieteicams tik labai komitejai, kuŗas vadība man uzticēta. Laba ir doma par autiņa izlozi, kas varētu būt vācu tautas vāģis un maksā vairāk nekā 1500 dolaru. Tāds laimests arī jau pāris reižu bijis, vienreiz arī jau Ņujorkā. Un ko darītu, ja vāģi laimētu kāds vecāks pensionārs, kas ar šādu „zirgu" neprot rīkoties, jo tas nav nekāds baltiņš, kam uzliek iemauktus un iejūdz kuražā, bet jāprot iekāpt priekšējā sēdeklī, neapdauzot galvu, jāspiež pedāļi un jā griež stūres rats, lai kumeļš neieskrien grāvī vai neatsitas pret kādu koku. Bez tam, vēl jāmaksā dažādi iegādes un lietošanas nodokļi, kas arī nebūtu taisnīgi.

Dāmas ir štātīgākas un labprāt vēlas kādu mantu, kuŗa izceltu viņu augumu vai skaistumu. Tādēļ dāmu ierosinājums bija, ka galvenajam laimestam jābūt minka, nerca vai ūdeles kažokam. Tas arī maksā autiņa ceļu, bet pavasarī to varētu dabūt par dažiem simtiem lētāk. Kungi klusēja, vecākie gadagājumi nebija sajūsmināti, un ko lai dara neprecētie kungi un atraitņi? Tiem tādā gadījumā būtu jāpaskatās pēc kādas meitenītes, ku ŗai kažoku uzdāvināt.

Kāds cits bija pieticīgāks un par galveno laimestu ieteica krāsu tālskates aparātu, kas maksā tikai trešo daļu no autiņa cenas. Tomēr komiteja bija ieskatos, ka tas par lētu.

Atlika vēl galveno laimestu 1000 dol. apmērā izmaksāt naudā, pievienojot dažus mazākus laimestus par 50 dolariem. Te atkal radās iebildums, ka izloze varētu notikt pirms nodibināta latviešu banka Ņujorkā, kādēļ laimētājam nauda būs jānes uz amerikāņu banku, no kā latviešiem nebūs nekāda labuma. Pazīstot latviešu cilvēka sikstumu, maz ticams, ka viņš laimēto naudu varētu laist apgrozībā un atbalstīt vietējo rūpniecību, nopērkot kādu nevajadzīgu lietu.

Varētu laimestā likt arī ceļojumu divām personām uz melno tūru, kaut jābaidās, ka krokodīli varētu laimētājus apēst, izlozes vadītājam atkal iekļūstot nepatīkšanās. Stāsta, ka Afrikas melnie esot pavisam citādi nekā Ņujorkas nēģeri, un tad jau to ceļojumā varētu noskaidrot.

Tomēr šim punktam nevarēja tikt pāri, un tā galveno laimestu

(Nobeigums 8. lpp.)

Latviešu kaŗavīrs vēstures spoguli

(Pārnesums no 3. lpp.)

Dunsdorfa rediģētajā „Archīvā". Bez tam iesauca kaŗadienestā arī citus latviešus atsevišķos gadījumos.

Nepareizs ir vecāko vācu vēsturnieku uzskats, ka latvieši un igauņi bijuši tikai vezumnieki. Jaunākie vācu vēsturnieki (piem., Vitrams) atzīst, ka latvieši Pletenberga kaŗaspēkā bijuši papildspēki. Pletenbergs 1507. gadā atņēma Ziemeļigaunijas zemniekiem tiesības nēsāt ieročus, bet neizdevās šo likumu iedzīvināt. 1543. gadā vasaļi gribēja šo rīkojumu attiecināt uz visu Livoniju. Ka arī šo aizliegumu neizdevās iedzīvināt, norāda latviešu lielā loma Livonijas kaŗa laikā (1558. — 1583. g.).

Arī 17. gadsimta kaŗos latviešu militārā nozīme bija svariga. Jau 1601. gadā zviedri Vidzemē poļiem atņemtajos apgabalos publicēja rīkojumu iesaukt kaŗadienestā „lielāku skaitu zemnieku, no četriem zemniekiem pieķto vīru, labus strēlniekus ar gaŗajiem stobriem (bisēm) un citiem ieročiem" (148. lpp). Prof. A. Tentelis kādreiz rakstā par zviedru laikmetu Vidzemē apgalvoja, ka Licenas kaujā, kuŗā krita Zviedrijas karalis Gustavs Ādolfs, piedalījušies arī latvieši zviedru pusē, gan nenorādot, uz ko dibinātās šāds apgalvojums.

Kurzemes un Zemgales hercogistē muižnieki jātnieku dienestam izraudzīja vecus vīrus. Hercogs nebija ar to apmierināts un pieprasīja aizstāt katru jātnieku ar 150 guldeņu nodokli. Muižniekiem tas izlikās par dārgu, tāpēc viņi nolēma dot „divus dragūnus no paša pavalstniekiem ar derīgām musketēm un citiem piederumiem" (157. — 158. lpp.). Par latviešu lomu Tobago salā autors ignorē prof. Edgara Andersona plašos pētījumus.

Sevišķi nozīmīga varētu būt latviešu dalība loma Lielā ziemeļu kaŗa laikā (1700. — 1721. g.),ja zviedri būtu rūpējušies par labākiem ieročiem un labāku apgādi. Tomēr veselus 9 gadus viņi cīnījās pašu nacionālās kaŗaspēka vienībās zem zilajiem Vidzemes karogiem. Arī Rīgas latviešu amatnieki cīnījās zviedru pusē, ir pat uzglabājies Rīgas artilleristu zvērests latviešu valodā (175. lpp.).

Latviešu kareiviskuma pagrimšanu autors saskata 18. gadsimta pirmajā pusē, daļēji arī otrā pusē, jo baltvācu muižnieki bija panākuši krievu valdības solījumu, ka no Vidzemes neņems rekrūšus. Tomēr krievi ķēra viņiem noderīgus jaunekļus kaŗadienestam. 1797. gadā jau oficiāli krievu valdība sāka ņemt rekrūšus. Toreiz kaŗadienests bija 25 gadus ilgs, pie tam kaŗadienestā valdīja ļoti barga disciplīna. Divaini skan autora apgalvojums: „Armijas lielākais lāsts bija žūpība un tās sekas veneriskās slimības" (183. lpp.). Šīs parādības ne katrreiz bija nepieciešami saistītas.

Tālāk seko samērā īss pārskats par latviešu kaŗavīru cīņām 20. gadsimtā. Protams, te jau ir vielas pārpilnība, tāpēc autoram bija grūta izvēle tās sasināšanā. Mazāk pazīstams fakts ir tas, ka jau 1918. gada 6. novembrī nodibinājās Rīgas skolnieku rota, kuŗā bija 150 Rīgas ģimnaziju audzēkņi, kas ar sajūsmu nodevās militārām apmācībām, sardžu dienestam un vēlāk piedalījās arī cīņās. Autors apgalvo, ka 1919. gada aprīļa beigās radās Andrieva Niedras valdība. Pareizāk būtu teikt, ka 26. aprīlī nodibinājās O. Borkovska ministru kabinets, bet tikai 11. maijā Andrieva Niedras valdība.

Nedomāju, ka vēstures grāmatā pareizi apzīmēt Hitleru un Staļinu par gangsteŗiem (249. lpp.), jo tas atgādina padomju vēsturnieku stilu, jo viņi runā par „sunīem — bruņiniekiem".

Visumā prof. Edgars Dunsdorfs labi veicis šo smago lūdumnieka darbu Latvijas militārajā vēsturē, kas lielā mērā atvieglos turpmāko pētnieku darbu. Ar šo darbu autors pierādījis, ka latviešu tauta gandrīz visos vēstures laikos bijusi vēstures subjekts, nevis objekts. Pretēju uzskatu kultivēja baltvācu vēsturnieki un publicisti, plaši izplatot uzskatu par latviešu tautas 700 gadu verdzību. Par šo uzskatu autors grāmatas priekšvārdos saka, ka tas no vēstures viedokļa ir absurds, no psiholoģiskā viedokļa — slimīgs, bet no patrioliskā viedokļa — kaitīgs. Baltvāciem aiz pārpratuma pievienojies arī F. Cielēns, runājot par „latviešu tautas bezvēstures lāstu un 600 gadu verdzību." Pret šo F. Cielēna apgalvojumu esmu asi vērsies savā rakstā „Maldīgais uzskats par latviešu tautas bezvēstures lāstu" („Universitas", 17. burtnīcā, 78. — 79. lpp.).

Edgara Dunsdorfa grāmatā ir 120 ilustrāciju un daudz interesantu un vērtīgu karšu. Grāmatas apvalka pirmā ieliekumā ievietotas nelielas kartes, kuŗās uzskatāmi parādita territorija, kā du ieņēma Atilas, tatāru un Hitlera tirannijas, kā arī vēl pašlaik ieņem komūnistu tirannija. Apakšā lasāmi šādi autora vārdi: „No četrām pasaules tirannijām trīs jau sen iznīkušas. Kad nāks vēstures tiesa pār ceturto?" Grāmatas apvalka beigu ieliekuma apakšējā daļā redzams autora profils melnā krāsā un blakus viņa paša rokrakstā lasāmi šādi vārdi: „Mainīgajā un notveramā vēstures notikumu kaleidoskopā līdz šim atkārtojusies tikai parādība, ka tirannijas ir sabrukušas. Tādēļ šai ziņā vēsture ļauj pareģot nākotni."

Novēlēsim šai interesantajai un vērtīgajai grāmatai kuplu interesentu saimi!

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

9. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Toronto latviešu koncertapvienības rikotais soprāna Irmas Kurmes koncerts, pie klavierēm Vera Leinvēbere.

10. februārī — pl. 3 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls — „Starp debesīm un elli" Columbus zālē (Sherbourne, Linden).

11. februārī — plkst. 7.30 vak. DV Toronto nodaļas biedru vakars 123 Huron St.

12. februārī — pl. 3 p.p. Latviešu namā Dr. J. Benjaminš demonstrēs visjaunāko filmu „Jaunākie zemūdens piedzīvojumi okeanā" — TLB sarīkojums.

17. februārī — pl. 8 vakarā TLB inženieŗu un tehniķu kopas sapulce Latviešu namā.

19. februārī — plkst. 7 vak. Latviešu namā Vasarsvētku draudzes dievkalpojums ar latviešu skaņu un krāsu filmas „Dieva godība radībā" izrādi. Runās T. Putrus.

19. februārī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 16. gadasvētki Latviešu namā.

23. februārī, pl. 8 vak., Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: „Vecā Derība un kristietis", māc. R. Ekšteins Dziedās Maiga Dežardēna, pie klavierēm M. Tūtere.

25. februārī — plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā apvienotā DV un TLB masku balle „Gada pārskats".

5. martā — pl. 6 vak. Raudupietes izrāde Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē — DV teātris

8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

9. aprīlī — pl. 4 p.p. Tērvetes skautu vienības gada svētki ar koncertu Latviešu namā. Piedalās Ksenija Brante un Edīte Timermane.

29. aprīlī — pl. 8 vak. Northern Secondary School — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

13. maijā — plkst. 7.30 DV maija balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

NIAGARA

4. martā — plkst. 6.30 vakarā anglikāņu Sv. Jāņa baznīcas zālē, 580 Portage Rd., Jelgavas skautu 15. un Saulkrastu gaidu 11. gadasvētki.

MŪSU ABONENTU IEVĒRIBAI

ASV pasts prasa, lai vi siem sūtījumiem, sākot ar 1. janvāri, būtu minēts t.s. „Zip-Code" numurs, pretējā gadījumā sūtījuma piegāde kavēsies. Šai sakarā lūdzam mūsu ASV abonentus paziņot šos numurus, rakstot: „Latvija Amerikā" apgādam, 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada.

Apmeklējiet DV grāmatnīcu!

STĀRP

MĀKSLNIEK

To, ka Sans biedrīb i tā lielākē un svarīgākē būšan, to zin vis jau no bērn kāj, jo vis mūs dzīvšan grozes tik ap šan, kā rūņšan, dāršan, dziedšan, iedzeršan un danssšan. Bet liel skād i nodārt mākslinieke, jo Sans biedrības kārtibs ruļļēs nekur nav tēkts, ka tur vārt uzjemt a kāds nieks, kā mākslniek, rakstniek, dzejniek, kurpniek, galdniek, bezdarbniek un citāds buntavniek. Tālab vajdzēt dibnāt vien joun Niek biedrīb.

Uz tād domšan man pavednāj Smukum Jukums torēz, ka viš man aizrāv līdz uz mākslniek lielē lembast Kolumb zālē. Tur gāj pavisam trak, gandriz kā senēs laikēs Dundžin pusē mašinballēs. No lustig dancšan un dzīvšan es bij tā apskorbs, ka beiges nevarēj uz otiņ. Lab, ka tādē pilsētē vienmēr ir Viens tāds a spožeš nāc man klāt un tē laikē neblostēs pa din bērns ogše, bet līdz. Viš nemaz ne tēks, bet pajēm ma iesēdnej tādē dzeit

Tā gūšan tonak gan tād ciet, un r to man prasej, la s rē naudē. Bet ku t dābs nod pēc mūž vāl? Tālab es tēc, spožēm pogēm prās kum Jukum. Ja v lembast aizved, ta ka es tiek atkal pa

MŪSU KOP

NAUDAS NOGULDĪTA

Toronto saimniecisko dzīvi pašreiz satraukusi Prudential finanču sabiedrības bojā eja. Reizē ar to nogrima tepat vai pusducis citu sabiedrību. Mēs varam tikai just līdz tiem laudim, kuŗu mūža ietaupījumi un naktones cerības nogrimušas kopā ar šīm sabiedrībām.

Viens no galvenajiem iemesliem, kas daudzus pamudinājis šai sabiedrībā ieguldīt savus ietaupījumus, bija solītā ieņēsla reti labi nopelnīt. Mazliet pārdomājot, jānāk pie atziņas, ka ari finanču iestādei, lai varētu maksāt augstos procentus, nauda jāapgroza par vēl augstākiem procentiem, — par procentiem, kuŗus gatavi maksāt vienīgi tie, kam pašiem, kā saka, ūdens jau smeļas mutē. Šādi aizdevumi nav droši. Tādi viņi arī izrādījās, kad sabiedrība nonāca maksāšanas grūtībās, kuŗas tad arī izbeidza tās pastāvēšanu. Tā kā šis ir jau otrs gadījums samērā īsā laikā (Atlantic Acceptance Co. bija pirmais), tad valdības iestādes šai lietai velti lielu uzmanību, un var sagaidīt pat grozījumus likumos, kuŗi rēgulē šo iestāžu darbību.

Daudziem „Latvija Amerikā" lasītājiem šī ziņa nebūs pagājusi gaŗām nepamanīta. Citu pat skārusi, varbūt, maza drūmīte un jautājums, ko tagad iesākt? Vai likvidēt visus noguldījumus un pārvietot naudu uz „zeķes banku", kuŗa gan pēc tēvu tēvu nostāstiem nemaz tik sevišķi droša nav, vai arī noguld šākā iestādē? Jeb iztērēt? Daudzi, v tieši pēdējo, jo r par to, kā nav... A cilvēkiem jāatzīst šis padoms nav gan. Laužu vair prātīgi, prātīgie vi un meklējāji atra šāku vietu, kur no dījums gan, varb ātri, bet toties vai sargāts no lielajū rām. Viena šāda vieta ir kreditsa vējā. Daļēji pateic kreditsabiedrības ir bezpelņas koo stingrajiem un s vītvajiem darb niem attieksmē r rāciļām vispār, l

Kas var p
Steidzīgi nep
A. Švā
rediģētās un
Tris Zvaigznes
1950. gadā iz
„LATV
ENCIKLOP
5. burt
Piedāvājumu
A. Vinčelam, 49
Toronto 4, On

JAUNĀKIE IZDEVU

B. Bičole — Atrita, dzeja .....
Aizsila Zilīte — Trīs māsas .....
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti .....
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu kaŗavīrs .....
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom. .....
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d. .....
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom. .....
E. Keišs — Globālā būšana, karik. .....
BIBELE .....
J. Sirmanis — Brīnuma pasaule .....
P. Jegere - Freimane — Es atgriežos pie sevis .....
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta br zvalgznes .....
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā .....
H. Marnics — Mūsu baltā Daugava .....
Novadu tērpi .....
Latvju raksti I grāmata .....
Latvju raksti II grāmata .....
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas .....
Z. Mauriņa — Trimdas traģika .....
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr. .....
J. Veselis — Latvju teiksmas .....
K. Pētersons — Apvāršņi aicina .....
A. Eglītis — Nav tak dzimtene .....
Raiņa un Aspazijas gada grāmata .....
Dzintarjūras vasara .....
A. Niedra — Ugunī .....
J. Jaunsudrabiņš — Slīpķu virsnieks .....
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās .....
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī .....
Ang. Gailīte — Dzīves zajais koks, rom. .....
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm. .....
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti .....
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm. .....
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pleci .....
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas .....
L. Tolstojs un kristīgā baznīca .....
O. Krolls — Aiz zelta priekškara .....
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana
Korn. Raiens — Pēdējā kauja .....
G. Janovskis — Svešumā, noveles .....
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas .....
A.

u karavīrs es spoguli

nieka darbu Latvijas militārajā vēsturē, kas lielā mērā atvieglos turpmāko pētnieku darbu. Ar šo darbu autors pierādījis, ka latviešu tauta gandrīz visos vēstures laikos bijusi vēstures subjekts, nevis objekts. Pretēju uzskatu kultivēja baltvācu vēsturnieki un publicisti, plaši izplatot uzskatu par latviešu tautas 700 gadu verdzību. Par šo uzskatu autors grāmatas priekšvārdos saka, ka tas no vēstures viedokļa ir absurds, no psiholoģiskā viedokļa — slimīgs, bet no patriotiskā viedokļa — kaitīgs. Baltvāciem aiz pārpratuma pievienojies arī F. Cielēns, runājot par „latviešu tautas bezvēstures lāstu un 600 gadu verdzību." Pret šo F. Cielēna apgalvojumu esmu asi vērsies savā rakstā „Maldīgais uzskats par latviešu tautas bezvēstures lāstu" („Universitas", 17. burtnīcā, 78. — 79. lpp.).

Edgara Dunsdorfa grāmatā ir 130 ilustrāciju un daudz interesantu un vērtīgu karšu. Grāmatas apvalka pirmā ielikumā ievietotas nelielas kartes, kurās uzskatāmi parādīta territorija, kā du ieņēma Atilas, tatāru un Hitlera tirannijas, kā arī vēl pašlaik ieņem komūnistu tirannija. Apakšā lasāmi šādi autora vārdi: „No četrām pasaules tirannijām tris jau sen iznīkušas. Kad nāks vēstures tiesa pār ceturto?" Grāmatas apvalka beigu ielikuma apakšējā daļā redzams autora profils melnā krāsā un blakus viņa paša rokrakstā lasāmi šādi vārdi: „Mainīgajā un notverāmā vēstures notikumu kaleidoskopā līdz šim atkārtojusies tikai parādība, ka tirannijas ir sabrukušas. Tādēj šai ziņā vēsturē jauj pareģot nākotni."

Novēlēsim šai interesantajai un vērtīgajai grāmatai kuplu interesentu saimi!

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

9. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Toronto latviešu koncertapvienības rīkotais soprāna Irmas Kurmes koncerts, pie klavierēm Vera Leinvēbere.
10. februārī — pl. 3 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls — „Starp debesīm un elli" Columbus zālē (Sherbourne, Linden).
11. februārī — plkst. 7.30 vak. DV Toronto nodaļas biedru vakars 123 Huron St.
12. februārī — pl. 3 p.p. Latviešu namā Dr. J. Benjamiņš demonstrēs visjaunāko filmu „Jaunākie zemūdens piedzīvojumi okeanā" — TLB sarīkojums.
17. februārī — pl. 8. vakarā TLB inženieru un tehniķu kopas sapulce Latviešu namā.
19. februārī — plkst. 7 vak. Latviešu namā Vasarsvētku draudzes dievkalpojums ar latviešu skaņu un krāsu filmas „Dieva godība radībā" izrādi. Runās T. Putrus.
19. februārī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 16. gadasvētki Latviešu namā.
23. februārī, pl. 8 vak., Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: „Vecā Derība un kristietis", māc. R. Ekšteins. Dziedās Maiga Dežardēna, pie klavierēm M. Tütere.
25. februārī — plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā apvienotā DV un TLB masku balle „Gada pārskats".
5. martā — pl. 6 vak. Raudupietes izrāde Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē — DV teātris
8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.
9. aprīlī — pl. 4 p.p. Tērvetes skautu vienības gada svētki ar koncertu Latviešu namā. Piedalās Ksenija Brante un Edite Timermane.
29. aprīlī — pl. 8 vak. Northern Secondary School — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.
13. maijā — plkst. 7.30 DV maija balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

NIAGARA

4. martā — plkst. 6.30 vakarā anglikāņu Sv. Jāņa baznīcas zālē, 580 Portage Rd., Jelgavas skautu 15. un Saulkrastu gaidu 11. gadasvētki.

Apmeklējiet DV grāmatnīcu!

STĀRP DEBSEM UN ELL

MĀKSLNIEK KARNEVĀL GAIDDAMS, UZRAKSTĒJS KRIŠS ĶEPAL

To, ka Šans biedrīb i tā lielākē un svarīgākē būšan, to zin vis jau no bērn kāj, jo vis mūs dzīvšan grozes tik ap šan, kā rūnšan, dāršan, dziedšan, iedzeršan un danšan. Bet liel skād i nodārt mākslinieke, jo Šans biedrības kārtīb ruļļes nekur nav tēkts, ka tur vārt uzjemt a kāds nieks, kā māksln iek, rakstnieķ, dzejnieķ, kurpnieķ, galdnieķ, bezdarbnieķ un citāds buntavnieķ. Tālab vajdzēt dibināt vien joun Niek biedrīb.

Uz tād domšan man pavednāj Smukum Jukums torēz, ka viš man aizrāv līdz uz māksln iek lielē lembast Kolumb zālē. Tur gāj pavisam trak, gandrīz kā senēs laikēs Dundžiņ pusē mašīnballēs. No lustīg dančšan un dzīvšan es bij tā apskorbs, ka beiges nevarēj uz iel atrast sav otiņ. Lab, ka tādēs reizēs mūs pilsētē vienmēr ir palīdzīg cilēk. Viens tāds a spožem pogēm piešāc man klāt un tēc, la es nakts laikē neblostēs pa iel un nemodīn bērns ogše, bet la nāk viņem līdz. Viš nemaz negaidej, ko es tēks, bet pajēm man pie rok un iesēdnej tādē dzeltnē mašīnē.

Tā gulšan tonakt man iznāc gan tād ciet, un nelaim, ka pa to man prasej, la samaksē skaidrē naudē. Bet ku tu ventiņ cilēks dābs nod pēc māksln iek karnevāl? Tālab es tēc, lai tie kung a spožēm pogēm pras nod no Šmukum Jukum. Ja viš man uz to lembast aizved, ta la viš gādē, ka es tiek atkal pats savē mājē.

Viš, lāg puik, gādēj a, un ap pusdien laik mēs ab kratjēs mājē tramvaj vagonē, jo kamēr es godīg gulēj, viens resgals bij iztecnejs vis benzīn, un mans otiš negrībej kustēs ne no viet. Bet tād brokšen nāc man pa lab, jo Jukums sākmē gan skatjēs uz man a balt ac, bet beigēs tēc, ka no man varēt iznākt tīr lab māksln ieks. Es gan purnejēs pret, jo savē dzīvē es bij godīg laids plost un citād plekops šans labēs tikums, bet tād māksls būšan man bij pilnīg sveš liet. Jukums gan tēc, ka nav ko baidties, jo plost būšan i dodz grūtāk pa māksl piekopšan. La atnāk uz viņ dārbnic, un viš man vis pateŗādes, kā to liet dar.

Otrē dienē es bij laikē klāt pie Šmukum Jukum, un līdz ko es bij laimīg tics viņ istabē iekšē, viš man iedev liel papīr un pindzel rokē.

„Tu i gājs diezgan skolē un sov tēv nods mak plucnējs. Torēz tu zīmēj Dioģen gāl no ģips un puķpods no visēm pusēm, tagad tu vārs parādēt, kas tavē ventiņ gālē no to vis mācšan palics pār. Nāc līdz," Jukums strup notēc un ieved man otrē istabē.

Ko es tur ierodzej, man bail tēkt, bet es tā nosbijēs, ka man roks sāk trīot un pindzel gandrīz izkrit uz grīd. Ko domē — tur pie sien stāvēj vien plik slev a dviel uz rok. Es gribēj skriet pa dorēm ārē, bet Jukums nelaid. Viš gribēj, la es stāv rindē un zīmē to, ko redz.

Bet no to viet, ku Jukums man nolik, es neko lab nevarēj rēdzt, un tālab es pagāj bišķ uz priekš. Pēc laiciņ es apķēres, ka es vēl nevar lab rēdzt un pagāj akal uz priekš. Bet no to viet es a nevarēj lab rēdzt, un beigēs es bij piegājs tai meitei pavisam klāt. Nu es varēj tik lab rēdzt, ka man bišķ bij jāpievēr acs, un te es laid sov pindzel dārbē. Bet te uzrēz tas mētans pagriezes un cērt man a sov dviel pa gāl.

„Va tu trakejs domē, ka es i kāds tramvaj pieturs stabs, kas jānokrāsē, ka tu a sov pindzel grābstes man pa mugur?!" tas mētans kliedz un sit man pa gāl.

Lab, ka laikē pieskrej Jukums un man paglāb no to trako sieviš, citād es būt palics pavisam bez gāl.

No to rēz man tā liet i pavisam skaidr: es paliks pie sov Šans biedrīb, bet māksln iek un cit šķunstniek la dibin sov Niek biedrīb.

Krišs Ķepal

MŪSŲ KOPDARBĪBA

NAUDAS NOGULDĪTĀJU PĀRDOMAM

Toronto saimniecisko dzīvi pašreiz satraukusi Prudential finanču sabiedrības bojā eja. Reizē ar to nogrima tepat vai pusducis citu sabiedrību. Mēs varam tikai just līdz tiem ļaudīm, kuŗu mūža ietaupījumi un nākotnes cerības nogrimušas kopā ar šīm sabiedrībām.

Viens no galvenajiem iemesliem, kas daudzus pamudināja šai sabiedrībā ieguldīt savus ietaupījumus, bija solītā iespēja reti labi nopelnīt. Mazliet pārdomājot, jānāk pie atziņas, ka arī finanču iestādei, lai varētu maksāt augstos procentus, nauda jāpgroza par vēl augstākiem procentiem, — par procentiem, kuŗus gatavi maksāt vienīgi tie, kam pašiem, kā saka, ūdens jau smeļas mutē. Šādi aizdevumi nav droši. Tādi viņi arī izrādījās, kad sabiedrība nonāca maksāšanas grūtībās, kuŗas tad arī izbeidza tās pastāvēšanu. Tā kā šis ir jau otrs gadījums samērā īsā laikā (Atlantic Acceptance Co. bija pirmais), tad valdības iestādes šai lietai velti lielu uzmanību, un var sagaidīt pat grozījumus likumos, kuŗi rēgulē šo iestāžu darbību.

Daudziem „Latvija Amerikā" lasītājiem šī ziņa nebūs pagājusi garām nepamanīta. Citu pat skārusi, varbūt, maza drūmīte un jautājums, ko tagad iesākt? Vai likvidēt visus noguldījumus un pārvietot naudu uz „zeķes banku", kuŗa gan pēc tēvu tēvu nostāstiem nemaz tik seviški droša nav, vai arī noguldīt kādā drošākā iestādē? Jeb vai vienkāršī iztērēt? Daudzi, varbūt, ieteiktu tieši pēdējo, jo nav jāraizējas par to, kā nav... Arī apdomīgiem cilvēkiem jāatzīst, ka prātīgs šis padoms nav, bet vilinošs gan. Ļaužu vairums tomēr ir prātīgi, prātīgie vienmēr meklēs, un meklētāji atradīs kādu drošāku vietu, kur novietotais ieguldījums gan, varbūt, neaugs tik ātri, bet toties vairosies, labi pasargāts no lielajām finanču vētrām. Viena šāda labi pasargāta vieta ir kreditsabiedrības aizvējā. Daļēji patelcoties tam, ka kreditsabiedrības savos pamatos ir bezpelņas kooperātīvi, daļēji stingrajiem un samērā konservātīvajiem darbības noteikumiem attieksmē uz naudas operācijām vispār, bet it īpaši uz noguldījumiem, aizdevumiem, rezervēm un nodrošinājumiem, kreditsabiedrības uzrāda neparastu stabilitāti.

Būtībā labi izveidotais kreditsabiedrības darbs neko daudz neatšķiras no bankas operācijām. Naudas noguldījumi, čeku operācijas, maksājumi par gāzi, elektrību un telefonu kārtojas tikpat ērti kā bankā. Un savā latviešu kreditsabiedrībā katrs var ērti kārtot arī maksājumus savai organizācijai. Latviešu kreditsabiedrībā tāpat var dabūt naudas pārvedumus un cejotāju čekus, aizņemties naudu personīgām vajadzībām un izkārtot lielākus aizņēmumus pret obligācijām.

Katru liekāku dolaru ir izdevīgi ieguldīt kreditsabiedrības akcijās, kuŗām dividendi, pretēji atklātām akciju sabiedrībām, nosaka paši biedri gadskārtējā sapulcē. Ir tiesa, pērkot un pārdodot, kreditsabiedrības akcijas nevar cerēt uz peļņu, kā tas ir ar parastajām akcijām, bet toties nav jāmaksā komisija pārdevējam, tās reālizējot nav arī jācieš zaudējumi, kā tas bieži gadās ar parastajām akcijām, it īpaši tām, kuŗām spekulātīvs raksturs.

Mums, latviešiem, kreditsabiedrību veidošanā ir jau vecas tradicijas un ilggadēja pieredze. Latvieši Kanadā, ASV un Austrālijā jau izveidojuši kreditsabiedrības vairākos lielos latviešu centros. Katram dota iespēja veicināt un paplašināt šo kreditsabiedrību darbu, iestājoties par biedru. Katrs tur atradīs savām vajadzībām piemērotus un laikam atbilstošus naudas operācijas veidus. Kļūt par akcionāru latviešu kreditsabiedrībā nozīmē palīdzēt sev un mūsu kopībai.

A. Rāviņš

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

Kas var pārdot?

Steidzīgi nepieciešama
A. Švābes
rediģētās un apgāda
Trīs Zvaigznes Stokholmā
1950. gadā izdotās
„LATVJU ENCIKLOPĒDIJAS"
5. burtnīca.

Piedāvājumus adresēt A. Vinčelam, 491 College St., Toronto 4, Ont. Canada.

JAUNĀKIE IZDEVUMI

B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zilite — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Saleimas ķeniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globālā būšana, karik.	$5.00
BIBELE	$6.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
P. Jegere - Freimane — Es atgriežos pie sevis	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
H. Marnics — Mūsu baltā Daugava	$4.80
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
A. Eglītis — Nav tak dzimtene	$4.80
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Z. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm. eseja	$2.80

DV grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS divas jaunas grāmatas

P. Aigara —

ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ, rom. $3.90

Grāmata par sacelšanos Ungārijā, un cik liela morāla plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešus. Drāma, kas risinās starp Londonu un Budapeštu. Cilvēku cildenie centieni un viņu vājības raksta vēsturi. Tikai tas saskata dzīvi, kas raudzījies nāvei acīs. Šī grāmata noteikti jālasa, lai visu to pārdzīvotu . . .

T. Krūkas —

TU DEBESIS TURI SAVĀS ROKĀS, stāsti $3.50

Ar mākslinieces Daces Birkhānes grafiskiem zīmējumiem, rakstīta bērnu vecākiem, skolotājiem - audzinātājiem, visiem, kuŗiem bērnu pasaule tuva. Īsi, spilgti notikumi no autores skolotājas gaitām apraksta bērnu filozofisko dzīves izpratni, viņu priekus un ciešanas, kam bieži par iemeslu esam mēs, pieaugušie. Grāmatas noslēgumā psiholoģisks apcerējums, pieskaroties bērna dvēseles dzīvei.

Grāmatas pasūtināmas DV GRĀMATNĪCĀ —

491 College Street, Toronto 4, Ont.,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTĪTES
- VIZĪTKARTĪTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Mūsu mīļā radiniece

MARIJA MAURĪTIS

dzim. ABULS

Dzimusi 1867. g. 25. novembrī Trikātā,
mirusi 1967. g. 27. janvārī Montrealā.

Dieviņš deva saldu miegu
Māmiņai vakarā. T. dz.

Mīļā pieminā paturēs H., M. un A. TĒRAUDA,
T. un R. TĒRAUDA, I. un M. BITES,
J. un G. ZUŠA ģimenes Hamiltonā.

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅĪSU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50
Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.
Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Sūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.
Vera Leinvēbere, klavieres $6.25
Jāzepa Vītola — Variācijas,
T. Ķeniņa — Sonāta.
+ 0% P.S.T.
Dabūjamas DV Grāmatnīcā,
491 College St., Toronto 4, Ont.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

PĀRDODAMS
jauns braucamais krēsls.
Zvanīt 922-6720, Tor.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

Meklēju VOLDEMARU BERĶI dz. 1922. g.
Bija 1. Tramvaju apakšstacijas meistars. Beidzis Rīgas pils. technikumu.
Atsaukties:
R. V. GRANTS,
128 GROZIER AVE.,
EDWARDSTOWN,
SOUTH AUSTRALIA.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!
PĀRAUGSAIŅI
Cenas ASV dolaros.

1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4— iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5— 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6— 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 — 20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	81.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „Amerioan" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

SPORTS

VAI TAS PATIEŠĀM BŪS JURIS PŪCE?

Aizvadītajā 1965./66. gada ziemā, tā ap gadmiju, izdevums „Athletics Weekly" apcerēja pasaules labākos vieglatlētus mešanu disciplīnās, un raksta nobeigumā statistiķu „profesors" Kvercetāni vaicāja: Kuŗš atlēts pirmais pasaulē iespēs „maģiskos" 3x60? Tas nozīmē — 60 pēdu lodē, 60 metru diskā un veserī. Nāksies ilgi gaidīt uz šādu „superatlētu" ar spēka, asuma, technikas un uzņēmības kombināciju, — domāja italiešu žurnālists. Šī gaidītā vīra vārds ir Juris Pūce, — pēc tam „Latvija Amerikā" slejās apgalvoja šo rindiņu rakstītājs.

Nepilna gada laikā jau piepildījušās šī pareģojuma divas trešdaļas: vasarā Juris Pūce divreiz pārsniedza 60 m diskā, bet nupat 28. janvārī aizgrūdis lodi 60 pēdu un 11¼ collas (18,57 m) tālu. Tas noticis lielās telpu sacīkstēs Portlandē, spēcīgā konkurencē Pūcem ierindojoties 3. vietā aiz telpu pasaules rekordista Steinhauera un divkāršā olimpiskā uzvarētāja Obraiena. Jāņa Dimzas Latvijas rekords bija 15,19 m, un šis salidzinājums rāda, cik vērtīgu sasniegumu latviešu sportam Draudzīgā aicinājuma dienā devis Juris Pūce.

Kā katram sportistam, arī Pūcem bijušas labās un sliktās dienas. Baltiešu „olimpiadā" Udorā 1962. gadā spraiga izvērtās Pūces, Ezeriņa un igauņa Kērda spēkošanās. Pūce zaudēja, un mūsu skatītāji sprieda, ka Ezeriņš nākotnē tikšot tālāk. Šo rindiņu rakstītājs domāja citādi un to arī pateica, jo jau toreiz Pūces mērķtiecīgā neatlaidība lika sevi manīt.

Juris Pūce 24. februārī Toronto tagad mēģinās reālizēt savas ieceres pirmo pusi — pārspēt Kanadas rekordistu Stīnu, lai vēlāk censtos pieveikt amerikāņu diskabolus Panamerikas spēlēs 1. augustā Vinipegā. Nākošā gada plāns — zelta medaļa Meksikā. Pēc tam, izklaidēšanās nolūkā, viņš varētu paveikt arī tos 60 m veserī!...

Ne vienmēr viss iecerētais arī piepildās, tāpat dažreiz neesam pratuši vai gribējuši pienācīgi novērtēt arī Juŗa Pūces līdzšinējos sasniegumus, to vietā akcentējot sīkli etiņas. Jāņa Stendzenieka ēra šķēpa mešanā jau aiz kalniem, „veci" kļuvuši arī abi peldētāji Ilze un Jānis Konrāds, — kas pārstāvēs Rietumu latviešus lielajos stadionos? „Let George do it," ir vienīgais, ko šobrīd varam teikt, lai attaisnotu spriedumu par latviešu sportistiem, sauktiem „The strong people from Baltic shores."

„Juris Pūce arī dara, un mēs varam būt lepni.

A. Z.

PIRMĀS SLĒPOŠANAS SACĪKSTES 26. FEBRUĀRĪ

Mūsu slēpotājs Voldemārs Kļaviņš, kas pēc negadījuma nesen atstājis slimnīcu ar kāju ģipsī, ir noskumis, ka pats nevar izmantot pašreiz lieliskās slēpošanas iespējas, kādēļ dara visu iespējamo, lai vismaz pārējiem latviešu slēpotājiem Toronto un citās vietās sezona neaizietu bez sacīkstēm. Šai sakarā viņš jau sazinājies ar latviešu iecienītās slēpošanas vietas Ērgļu ligzdas (pie Orandžvilles) īpašnieku, kuŗš dāvinājis sacensībām vairākas jaukas balvas.

Tā Kanadas latviešu pirmās slēpošanas sacensības, kuŗās var startēt arī šī sporta veida cienītāji no ASV, notiks 26. februārī Ērgļu ligzdā. Programmā paredzētas kalnu disciplīnas — slaloms un nobrauciens trīs dalībnieku grupās: bērniem līdz 12 gadiem, jauniešiem līdz 16 gadiem un vispārējai klasei. Dalības maksa pieaugušiem 1 dol., bet bērniem un jauniešiem 50 centu.

Tuvāku informāciju sniedz Voldemārs Kļaviņš (tālr. RO2—7188).

V. T.

Meklēto eņģeļu vietā . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

mā arī vēlējās reāli attēlot savus pievilcīgos modeļus, bet boss viņam to aizliedza, lai vēlāk neiznāktu darīšanas ar goda tiesām, kad atainotās būs atzinušas, ka noticis pārpratums, ka viņas nemaz nav viņas, kā tas iznēkas nakts izdevumā . . .

Arī badā nevienam nebūs jānomirst, tādēļ nav jāņem līdz popkornus, speķaraušus un sandvičus, jo uz vietas bez citiem varēs par pazeminātu cenu iegādāties pat vislatviskāko no latviskajiem ēdieniem — desiņas ar skābiem kāpostiem. Ja kāds tam netic, lai ierodas Kolumba zālē pārbaudīt! Līdznemams gan piens tiem, kas nekādus citus atspirdzinājumus nelieto, visi pārējie dzērieni, ieskaitot limonādi, būs dabūjami lielā izvēlē un, cik zināms, par vēl vairāk pazeminātām cenām, rīkotājiem gandrīz vai piemaksājot. Ja nu kāds tomēr domātu, ka savu īpašmarku nevarēs dabūt, kādēļ jāņem līdz blašķītis no mājām, nu — darīt jau var arī tā, kaut smuki nav. Tādā gadījumā rīkotājiem tikai viens lūgums: balles telpu atstājot, atstāt uz galdiņa arī krietnu dzeramnaudu nelegālo tukšo pudeļu novācējiem, kuŗiem dažu labu gadu bijis pārāk liels un ilgs darbs, maisus ar šādām pudelēm laukā nesot. Kādēļ lautiņiem sagādāt tādas grūtības? Godalga veiklajiem pudeļu un uzkodu līdznesējiem jau nav paredzēta . . .

Beigās vēl piezīmējams, ka karnevāla finanču ministrs ir Zigfrīds Jurševskis, kuŗa keramikas studijā (1425A Bloor St. W., tālr. LE 6-8183), uzrādot ielūgumus, par tikai apaļiem 5 dolariem gabalā dabūjamas ieejas kartes, pie kam cenā ieskaitīta ne vien rezervēta vieta pie galdiņa un tiesības dejot līdz apnikumam, bet arī vienreizēja iespēja iegūt īstu gleznu, apbrīnot pēc dzīviem modeļiem krāsotas sienu gleznas un priecāties par dauzajiem eņģeļiem ballinieku vidū. Velnus jau var ignorēt. Bet pats galvenais — starp debesīm un elli vietas daudz, tādēļ par saspiestību nav jābaidās.

Dilletants

IZLOZE AR . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

komiteja nevarēja izvēlēties. Jālūdz būs palīgā lasītāji: ja kādam ienāk galvā laimīga doma, tad ziņojiet redaktoram. Izlozes komiteja laimīgās idejas īpašniekam piesūtīs vienu lozi par brīvu, lai dotu iespēju piedalīties sava ieteikuma reālizēšanā. Bez tam parastais pateicības raksts ar organizācijas nosaukumu, adresi un priekšnieka vārdu vēstuļies galvā, kā arī apliecinājums, ka var iegādāties lozes, cik vēlas par parasto cenu, kāda jāmaksā visiem citiem.

Pēc tam jāsāk reklāmēt, ka izloze nāks par svētību ne tikai organizācijai, bet visiem Ņujorkas latviešiem, jā — pat visiem Amerikas kontinenta latviešiem, ieskaitot kanadiešus. Šaubos gan, vai kāds no Kanadas latviešiem lozes saņems, jo laimēšanas gadījumā varētu rasties sarežģījumi ar laimesta nogādāšanu laimētājam, skaidrojoties ar muitas ierēdņiem. Bet katrā ziņā brīvprātīgi uz lozēm var pieteikties, iesūtot Kanadas dolarus, lai nav jāmaina valūta. Naudas apmaiņāsanu var izdarīt arī Ņujorkā, kaut jāzaudē 8 centus uz dolaru. Organizācijas biedriem būtu jāiegādājas piecas grāmatiņas, t. i. 50 ložu, pārējiem labvēļiem piedāvātu pa grāmatiņai. Ja lozes izsūtītas, tad loterija jau tikpat kā noslēgusies. Atliek vairs tikai gaidīt pasūtnieku ar vēstulēm un čekiem, kuŗi ienāk par lozēm. Pēc tam jāizšķiro čeki no dolariem un jāliek bankā. Katrā ziņā šī gada atlikumam jābūt lielākam par iepriekšējo gadu.

Lūdzu iegādāties lozes, lai izloze un laime nepaskrietu garām!

Bebers

Vai mūsu vēstules . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Liekas skaidrs, ka šis valdības nevainīgais līguma izskaidrojums domāts izteikto šaubu mazināšanai, ka Maskava nolīgumu tulkos un centīsies pasaulē nostādīt tā, ka visu valstu pilsoņi, kuŗu iekļaušanu Pad. savienībā ASV nav atzinušas, praktiski tomēr atrodas padomju jurisdikcijā, kādēļ viņu valstu okupācijas neatzīšana no ASV puses pastāv vienīgi uz papīra. Bez tam šis valdības izskaidrojums domāts arī Huvera agrākās liecības atspēkošanai, ka šis nolīgums dos iespēju Maskavai iekārtot jaunas spiegu centrāles ASV. Valdība pat cenšas tagad nolīguma pretiniekus pārliecināt, ka šis Huvera ieskats nebūt nenozīmē, ka viņš būtu pret nolīguma ratificēšanu, vienīgi — tas viņa vadītajai iestādei sagādātu vairāk darba . . .

Nolīguma ratificēšanai nepieciešams senāta ⅔ balsu vairākums. Liekas, ka valdība sākusi nopietni bažīties, vai šādu vairākumu iegūs. Senāta ārlietu komisija jau iepriekšējā 89. kongresa laikā (1965. gada 3. augustā) atzina nolīguma ratificēšanu par vēlamu, bet tomēr nelaida to nobalsošanā, jo nebija izredžu uz nepieciešamo vairākumu: ja senāta kopsēdē nolīgumu būtu noraidījusi, tam būtu pārvilkta galīga svītra. Tādēļ ārlietu komisija nolīgumu iesaldēja, lai atkal celtu dienas gaismā, kad lielākas izredzes uz labvēlīgu senāta kopsēdes nostāju. Pašreizējā 90. kongresā senātoru sastāvs nedaudz mainījies, bet demokrātiem tomēr vēl vairākums, bet tie nav spiesti balsot pēc savas partijas gribas, bet vadoties vienīgi no personīgiem ieskatiem. Ja senāta ārlietu komisija nebūs droša, ka senāta kopsēdē šoreiz nolīgumu ratificēs, tas atkal paliks nobalsošanai nenodots.

Tādēļ katrai protesta vēstulei, kas sasniedz senātu, piekrīt liels svars. Valdība cerības uz nolīguma ratificēšanu nav zaudējusi, kļuvusi vienīgi šaubīga, bet nolīguma pretinieku cerības katrā ziņā augušas. Tādēļ rakstīsim protesta vēstules un atbalstīsim nolīguma opoziciju!

Red.

Vai iespējamas Vietnamas miera sarunas?

Pēdējo dienu notikumi it kā liecina, ka Vietnamas kara izbeigšana miermīlīgu sarunu ceļā ir vairs tikai laika jautājums. Ziemeļvietnama, — domā daži amerikāņu diplomāti, — izmanto chaosu sarkanajā Ķīnā, tās ārkārtējo saspīlējumu ar Pad. savienību un pēdējās ģeografisko attālumu no Ziemeļvietnamas, lai pārņemtu savas nākotnes veidošanu pašu rokās. Vai sarunas iespējamas? No Hanojas sacītā jāsaprot, ka tās ir iespējamas, vienīgi amerikāņiem jālevēro jau agrāk izteiktās prasības — ir jāpārtrauc Ziemeļvietnamas bumbošana, jāpārtrauc arī jebkāda veida kara darbība.

Apvienoto nāciju diplomāti paskaidro, ka ASV un Ziemeļvietnama jau pag. gada decembŗa sākumā vienojušās par miera sarunu nepieciešamību. Priekšsarunas bija paredzētas Varšavā, kur parasti notiek konferences starp ASV un tām Tālo austrumu komūnistu valstīm, ar kuŗām amerikāņiem tiešu diplomātisku sakaru nav. Tomēr šādas sarunas nekad nesākās. Tās nav sākušās tikai amerikāņu vainas dēļ, — paskaidro vārdā neminētie Apvienoto nāciju diplomāti. 1966. gada 13. un 14. decembrī amerikāņu bumbas krita Ziemeļvietnamas galvaspilsētas vistuvākajā apkārtnē, pārvelkot svītru jebkādiem tālākiem sarunu mēģinājumiem.

Kāda cita Apvienoto nāciju diplomātu, ne amerikāņu, grupa turpretim paskaidro, ka Ziemeļvietnama par miera sarunām nekad nav nopietni domājusi, nedz arī runājusi, kādēļ Varšavā iecerēto sarunu izjukšanai nav nekāda sakara ar gāzu uzbrukumiem.

Pag. nedēļas otrā pusē prezidents Džonsons preses konferencē noliedza jebkādu patiesību diplomātiskajām baumām par iespējamām miera sarunām starp ASV un Ziemeļvietnamu. Prezidenta uztverē Hanoja nav darījusi nekā, kas liecinātu par tās vēlēšanos sēsties pie sarunu galda vai pārtraukt Vietnamas karu.

Tagad Francijas kārta

Atzīdams sarkano Ķīnu, Francijas prezidents Degolls iedomājās ieguvis tiesības noteikt Indoķīnas likteni, bet pret viņa plāniem nostājās ne tikai Pekinga, bet arī abas Vietnamas un ASV. Francijai tomēr vēl vienmēr bija zināmas privilēģijas, franču diplomātiem un žurnālistiem lielāka brīvība. Tagad tas viss pieder pagātnei.

Decembrī franči piedzīvoja pirmo vilšanos. Vietkongu gūstā krita skaistā, pārdrošā un pašpārliecinātā franču žurnālliste un fotografe Mišela Reja. Savā 600 jūdžu braucienā cauri Vietnamai viņa ar vietkongu partizāniem tikās divas reizes. Pirmajā gadījumā francūziete dabūja tasi tējas un laba ceļa vēlējumus, bet nākošā tikšanās mazliet „ielīgusi": zināms vienīgi tik daudz, ka viņa kritusi gūstā.

Šāgada 27. janvārī franču policija apcietināja grupu ķīniešu studentu, kuŗa atradās protesta gājienā uz Pad. savienības sūtniecību. Francijas un sarkanās Ķīnas attieksmēm tas pielika punktu, sākās ķīniešu demonstrācijas Francijas sūtniecības priekšā Pekingā. Šīs nedēļas vidū sarkanā gvarde no mašīnas izsēdināja kādu franču diplomātu un viņa dzīvesbiedri, liekot abiem stāvēt ziemas aukstumā 7 stundas. Vakara tumsai iestājoties, gvardisti abus francūzus apgaismoja ar starmešiem, kamēr skaļruņi brēca, ka diplomāta automašīna skārusi kādu vecu sieviti, vecu vīrieti un mazu bērnu . . . Francijas valdība sarkanai Ķīnai iesniegusi asu protestu.

Iekšējo juku rezultātā sarkanās Ķīnas attieksmes ar pārējo pasauli stipri pasliktinājušās, nemaz nerunājot par asinsnaidu ar Pad. savienību un ASV. Japāna nodomājusi samazināt tirdzniecību, baidīdamās, ka ķīnieši nespēs samaksāt. Nesen kādā propagandas raidījumā sarkanā Ķīna uzbruka Ziemeļkorejai, reizē ar to draudzībai abu valstu starpā pienākušas beigas. Ziemeļvietnamai jau sen daudz lielāku palīdzību sniedz Pad. savienība nekā sarkanā Ķīna. Un Pekingas izolācija kļūs vēl daudz lielāka, kad Maskavai beidzot izdosies sasaukt iecerēto pasaules komūnistu konferenci. Tā paredzēta jau tuvākajā nākotnē.

VAI GĀZES UZBRUKUMS JEMENĀ?

Parasti ārkārtīgi piesardzīgā Sarkanā krusta starptautiskā komiteja izteikusi aizdomas, ka „Jemenā un tās apkārtnē" lietotas smacējošās gāzes. Tās lietotas pret civiliedzīvotājiem. Par vanīgo uzskata Nasera Apvienotās arabu republikas aviāciju.

Nasers Jemenā iepinies dziļāk nekā amerikāņi Vietnamā. Apmēram 50.000 ēģiptiešu karavīru jau vairāk gadu nesekmīgi cīnās pret Mohameda al Badkas piekritējiem, kuŗus atbalsta Saudiarabija. Nasera spēki cīnās Jemenas republikāņu prezidenta Abdullas al Sallalas pusē. Saudiarabija un Jemenas rojālisti žēlojušies Sarkanajam krustam, ka ēģiptiešu aviācijas uzbrukumos, lietojot degbumbas un smacējošās gāzes, nogalināti simtiem civilistu ne tikai Jemenā, bet arī Saudiarabijā.

Karalis Feizāls un Nasers parakstīja pamieru 1965. gada augustā. Ēģiptiešu gaisa uzbrukums oazes pilsētiņai Najranu ir pirmais gadījums, kad Saudiarabijas karalis oficiāli piemin pamiera laušanu.

LIELĀ KULTŪRAS REVOLŪCIJA ĶĪNĀ

Maocetungs kādā runā ietelcis sarkanās gvardes jauniešiem atturēties no varmācībām, bet pārliecināt revizionistus draudzīgās diskusijās . . . Dadža karikatūra

---

Korporācijas Sidrabenia 40 gadu

Latvijas neatkarības laikā studējošā jaunatne, patriotisma apgarota, veidoja studentu organizācijas, lielai daļai saistoties korporācijās. Tāda paša patriotisma un nacionāla gara apgarota latviešu akdēmiskā jaunatne ārpus Latvijas robežām 1927. gada 6. februārī nolēma pie Vitauta Dižā universitātes Kauņā pastāvošo studentu biedrību, kuŗā līdz tam sastāvēja abu dzimumu studējoŗie, pārdēvēt par korporāciju ar nosaukumu Sidrabenia. Par dēvīzi izvēlējās: „Draugam, zinātnei, tēvijai", bet krāsas — sarkans-balts-zaļš. Tās nozīmēja: par tēviju vien kvēlo karsti mūsu sirds, gaišā cerībā uz labu nesas' vienmēr prāts! Korporācijas dibinātāji bija vēlākais mācītājs Ēriks Leijers, zobārsts Jānis Jansons, tautsaimnieks Voldemārs Starks, inženieris Jānis Šporis un ārsts Alberts Repše.

Savos statūtos korporācija paredzēja tiesības uzņemt par pilntiesīgiem locekļiem arī Latvijas augstskolu latviešu tautības studentus, ja tiem kāds sakars ar Lietuvas augstskolām vai latviešu koloniju Lietuvā. Šādu kārtību prasīja nepieciešamība, lai korporācijas locekļu skaits nebūtu zem minimālā, kādu pieļāva universitātes vadība; arī apstākļis, ka Lietuvā bija ierobežots akadēmiski izglītoto latviešu skaits, ar kuŗiem varētu cerēt pamazām papildināt korporācijas saimi. Ierobežotais locekļu skaits nāca korporācijai tomēr par svētību, saliedējot tās locekļus ciešās draudzības saitēs. Tam pamatā bija Vācijas daudzu korporāciju un arī Rīgas vācu vecākās korporācijas Fraternitas Rigensis paraugs.

Sidrabēņi uzturēja ciesus sakarus ar provinces latviešu organizācijām, rīkojot priekšlasījumus, teātŗa izrādes un citus kultūrālus pasākumus.

No sidrabēņu vidus nākuši dažādu akadēmisku profesiju darbinieki, izcili valsts un pašvaldības darbinieki, kā arī drošsirdīgi karavīri, kuŗu vidū ir 5 Lāčplēša kara ordeņa kavalieri. Pie sidrabēņu saimes pieder trīs ģenerāļi — Jānis Priede, Valdemārs Skaistlauks un nelaikais Oskars Dankers, bij. Rīgas lielvecākais un sūtnis Roberts Liepiņš, nelaikis sūtnis Ludvigs Sēja, Rietumvācijas bij. bundestaga loceklis Hermans Eplē, zvēr. adv. Lūkins, Baltijas kristīgo studentu vadītājs Vācijā Jāzeps Urdze, mācītājs Jānis Knape, Pasaules luterāņu federācijas pārstāvis Jeruzalemē direktors Laimons Pāvuls, čellists prof. A. Teichmanis un citi. No jaunāko gadu sidrabēņiem trīs atrodas ASV bruņoto spēku rindās, no tiem majors Vilmārs Kukainis pašreiz veic dienestu Vietnamā.

Sidrabenias pastāvēšanas laikā tās devīzei un krāsām zvērējuši uzticību 60 locekļu.

Lietuvā pirms pēdējā kara dzīvoja apm. 30.000 latviski runājošo. Tie un viņu senči bija ienācēji no Latvijas, pat no vācu ordeņa cīņu laikiem, kad krita pēdējā zemgaļu pils Sidrabene. Lietuvas latviešu dialekts ir stipri atšķirīgs no jebkuŗas citas latviešu izloksnes, tikai, diemžēl, neviens valodnieks par to nav interesējies.

E. Lapiņš

Savienotajās valstīs

DETROITA

● Sv. Pāvila draudzes gada sapulcē 29. janvārī draudzes pr-ks R. Junkulis aizvadīto gadu apzīmēja par izšķiršanās gadu, jo draudze pag. gada sākumā nolēma iegādāties savu dievnamu, kas tagad jau iepirkts. To savā īpašumā draudze pārņems jūlijā. Aptauja pie draudzes locekļiem par līdzekļu sagādi baznīcas izmaksai vēl nav pabeigta. Baznīca būtu samaksāta skaidrā naudā, ja katrs draudzes loceklis ziedotu ap 150 dol. No aptaujas rezultātiem izriet, ka devīgākie ziedotāji nāk no vecākās paaudzes, kā arī no vājāk situētiem tautiešiem. Ziņojuma turpinājumā R. Junkulis atzina, ka sadarbība ar pārējām latviešu organizācijām un kopām bijusi laba. Ar otru vietējo latviešu ev.-lut. draudzi attieksmes palikušas līdzšinējās, galvenajam klupšanas akmenim joprojām esot Gar.ezeram. Kā nozīmīgs faktors draudzes latviešu dzīvē minams kreditsabiedrības nodibināšana un tās sekmīga darbība. Mācītāja ziņojums bija izsūtīts draudzes locekļiem jau iepriekš, kas ietvēra arī dāmu komitejas ziņojumu. No kapu lietu pārziņa A. Stepes ziņojuma kļuva zināms, ka Detroitas latviešu kapu kalniņā jau atdusas 55 aizgājēji. Revīzijas komisijas ziņojumu pr-ža P. Greiža uzdevumā nolasīja padomes un revīzijas komisijas loceklis A. Lacums. Rotācijas kārtībā šogad bija jāpārvēl 5 padomes locekļi: A. Stepe, R. Kempe, A. Epners, A. Lacums un G. Ejups. Aizklātās vēlēšanās visus ievēlēja par jaunu. Budžetu šim gadam pieņēma 17.000 dol. apmērā. Sapulci vadīja D. Rudzītis, protokolēja A. Dravnieks. Pēc draudzes mācītāja V. Liventāla ziņojuma draudzē pašreiz ir 501 loceklis, bet sapulcē bija ieradušies 22.

P.Z.

DEMOINA

● Demoinā 22. janvārī viesojās Čikagas latviešu biedrības teātŗa trupa, izrādot A. Gaika iestudēto lietuviešu rakstnieka A. Kaira lugu „Diagnoze". Izrādi bija rīkojusi Aiovas latviešu biedrība.

● Latviešu kopas dievkalpojumā 22. janvārī godināja vecāko Demoinas tautieti — Annu Dadzi, kuŗai apritēja 90 dzīves gadi. Pēc dievkalpojuma gavilnieci sveica bērni, mazbēri un mazmazbērni pie bagātīga cienasta galda, ierodoties arī draugiem un pazīstamiem ar ziedu veltēm, sumināj umiem un aploksnēm.

Sk.

KALAMAZŪ

● Latviešu mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējā sapulcē 15. janvārī priekšsēdis A. Tralmaks sniedza pārskatu un raksturoja pag. gada darbību par sevišķi aktīvu, kas izpaudusies sadarbībā ar Kanadas latviešu mednieku klubiem. „Jaunā teka — kaimiņš pie kaimiņa — radījusi klubā jaunu rosību," teica runātājs. Liels atbalsts klubam bija goda biedra inž. V. Grīviņa līdzekļu ziedojums sacensību balvām, tāpat veltītie materiāli un darba spēks kluba sautuves izveidošanai. Sapulce nolēma Latviešu biedrības nama remontiem ziedot 50 dol. Par kluba priekšnieku nākošam gadam ievēlēja līdzšinējo A. Tralmaku, bet valdē — V. Rinkušu, G. Grīviņu, A. Milleru un J. Vīķi. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Gīrupnieku, J. Strautkalnu un V. Vegliņu.

LAIKRAKSTA „LATVIJA AMERIKĀ" atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Telefoni: 536-0143, 533-8553-4
IENĀKUMU MĀJA
Toronto rietumos tikai 8 gadus veca atsevišķi stāvoša dubultķieģeļu māja. Tuvu satiksmei un veikaliem. Mājā ir 6 dzīvokļi, kas visi izīrēti. Gada bruto ienākums $8.200. Prasītā cena $66.000. 7% obligācija. Tuvākai informācijai zvanīt V. MUKTAM. LE6-0143 vai RO7-6582.
SOMBERGAS APKĀRTNĒ
25 akri zemes; $325.- par akru. Īpašums atrodas 32 jūdzes no Toronto pie 27. un 9. auto ceļa krustojuma.
REALTOR